

T.C.
İSTANBUL SABAHATTİN ZAİM ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM YÖNETİMİ BİLİM DALI

HALK EĞİTİMİ MERKEZİ MÜDÜRLERİNİN
KARŞILAŞTIKLARI SORUNLAR: ERZURUM İLİ
ÖRNEĞİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Yusuf GÜRİSOY

İstanbul
Ocak-2024

T.C.
İSTANBUL SABAHATTİN ZAİM ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM YÖNETİMİ BİLİM DALI

HALK EĞİTİMİ MERKEZİ MÜDÜRLERİNİN
KARŞILAŞTIKLARI SORUNLAR: ERZURUM İLİ ÖRNEĞİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Yusuf GÜRİSOY

Tez Danışmanı
Prof. Dr. Kaya YILDIZ

İSTANBUL
Ocak-2024

TEZ ONAY SAYFASI

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürlüğüne,

Bu çalışma, jürimiz tarafından Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Eğitim Yönetimi Bilim Dalında YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Danışman Prof. Dr. Kaya YILDIZ

Üye Doç. Dr. Mustafa ÖZGENEL

Üye Dr. Öğr. Üyesi Pınar ÖZKAN

Onay

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

Prof. Dr. Erhan İÇENER
Enstitü Müdürü

BİLİMSEL ETİK BİLDİRİMİ

Yüksek lisans tezi olarak hazırladığım “**Halk Eğitimi Merkezi Müdürlerinin Karşılaştıkları Sorunlar: Erzurum İli Örneği**” adlı çalışmanın öneri aşamasından sonuçlandığı aşamaya kadar geçen süreçte bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle uyduğumu, tez içindeki tüm bilgileri bilimsel ahlak ve gelenek çerçevesinde elde ettiğimi, tez yazım kurallarına uygun olarak hazırladığımı, bu çalışmamda doğrudan veya dolaylı olarak yaptığım her alıntıya kaynak gösterdiğimi ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu beyan ederim.

Islak İmza
Yusuf GÜRSOY

ÖNSÖZ

Araştırmamdaki her aşamada bana yardımcı olan değerli hocam, tez danışmanım Prof. Dr. Kaya YILDIZ'a; bu aşamaya gelmemde katkısı olan tüm hocalarıma, öğretmenlerime, eğitim hayatım boyunca benden desteklerini esirgemeyen anne ve babama, yüksek lisans eğitimim süresince zaman zaman ihmal ettiğim fakat her daim yanımda olan sevgili eşim Burcu, oğlum Kayra Eymen ve kızım Almila Duru' ya teşekkürlerimi sunarım.

Ders aşamasında ve tez yazım sürecinde yardımlarını esirgemeyen arkadaşlarıma ve çalışmama destek olan tüm halk eğitimi merkezi müdürlerine şükranlarımı sunarım.

Yusuf GÜRSOY
İstanbul-2024

ÖZET

HALK EĞİTİMİ MERKEZİ MÜDÜRLERİNİN KARŞILAŞTIKLARI SORUNLAR: ERZURUM İLİ ÖRNEĞİ

Yusuf GÜRSOY

Yüksek Lisans, Eğitim Yönetimi

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Kaya YILDIZ

Ocak, 2024 – 121 Sayfa

Araştırmanın amacı Erzurum ilindeki halk eğitimi merkezi müdürlerinin karşılaştıkları sorunların saptanmasıdır. Araştırma nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması deseninde yürütülmüştür. Çalışma grubunu 2022-2023 öğretim yılı Erzurum il ve ilçe halk eğitimi merkezlerinde çalışan 20 halk eğitimi kurum müdürü oluşturmaktadır. Çalışma grubu belirlenirken tüm halk eğitimi merkezi müdürleri dahil edilmiş, tüm ilçeler tek tek dolaşarak görüşmeler yapılmıştır. Veriler yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla toplanmıştır. Verilerin analizinde betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır.

Araştırma sonucunda elde edilen bulgulara göre kurum müdürlerinin mali konular, personel eksiklikleri, fiziki şartların uygun olmayışı ve/veya yetersizliği, araç-gereç ve malzeme eksiklikleri ile denetleme/teftiş konularında sorunlar yaşadığı görülmüştür. Bu bağlamda tespit edilen sorunların kaynaklarına inilerek çözüm yolları üretilebilmesi ve kurumlarda gerçekleştirilen eğitim faaliyetlerinin önceden belirlenen hedeflere ulaşabilmesi için öneriler geliştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yaygın Eğitim, Halk Eğitimi, Hayat Boyu Öğrenme, Karşılaşılan Sorunlar, Müdür.

ABSTRACT

PROBLEMS ENCOUNTERED BY PUBLIC EDUCATION CENTER MANAGERS: THE CASE OF ERZURUM PROVINCE

Yusuf GÜRSOY

Master Thesis, Education Management

Thesis Advisor: Prof. Dr. Kaya YILDIZ

January, 2024 – 121 Pages

The aim of the research is to determine the problems faced by public education centre directors in Erzurum province. The research was conducted in case study design from qualitative research methods. The study group consists of 20 public education institution directors working in Erzurum province and district public education centres in the 2022-2023 academic year. While determining the study group, all public education centre directors were included and all districts were visited one by one and interviews were conducted. Data were collected through a semi-structured interview form. Descriptive analysis method was used to analyse the data.

According to the findings obtained as a result of the research, it was seen that the directors of the institutions had problems with financial issues, personnel deficiencies, inappropriate and/or inadequate physical conditions, lack of equipment and materials, and supervision/inspection issues. In this context, suggestions have been developed in order to find solutions to the problems identified and to ensure that the educational activities carried out in the institutions reach the predetermined targets.

Keywords: Non-Formal Education, Public Education, Lifelong Learning, Problems Encountered, Principal.

İÇİNDEKİLER

TEZ ONAY SAYFASI	i
BİLİMSEL ETİK BİLDİRİMİ	ii
ÖNSÖZ	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT	v
İÇİNDEKİLER	vi
TABLolar LİSTESİ	x
ŞEKİLLER LİSTESİ	xiii
KISALTMALAR LİSTESİ	xiv
BİRİNCİ BÖLÜM	1
GİRİŞ	1
1.1. Problem.....	1
1.2.	
Amaç	3
1.3.Araştırmanın Önemi	3
1.4. Varsayımlar	5
1.5. Sınırlılıklar	5
1.6. Tanımlar	5
İKİNCİ BÖLÜM	6
HAYAT BOYU ÖĞRENME VE HALK EĞİTİMİ MERKEZLERİ	6
2.1. Hayat Boyu Öğrenme	6
2.2. Hayat Boyu Öğrenmenin Önemi	7
2.3. Halk Eğitimi Merkezleri.....	9
2.4. Halk Eğitiminin Amaçları	14
2.5. Halk Eğitiminin İlkeleri.....	18

2.6. Yöneticilik, Halk Eğitimi Merkezi Müdürleri ve Müdürlerin Görevleri	19
2.7. İlgili Araştırmalar.....	24
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM.....	27
YÖNTEM.....	27
3.1. Araştırmanın Modeli	27
3.2. Çalışma Grubu	27
3.3. Veri Toplama Araçları	28
3.4. Verilerin Toplanması.....	28
3.5. Verilerin Analizi	30
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	32
ARAŞTIRMA BULGULARI	32
4.1. Birinci Tema: Yönetmel Sorunlar	32
4.1.1. İş ve İş Ortamı ile İlgili Yönetmel Sorunlar.....	33
4.1.2. Paydaşlarla İlgili Sorunlar	34
4.1.3. Çevre ile İlgili Yönetmel Sorunlar	35
4.2. İkinci Tema: Eğitim- Öğretim Sorunları.....	36
4.2.1. Okuma Yazma Kurslarının Açılması Noktasında Karşılaştığı Sorunlar.....	37
4.2.2. Mesleki Kurslarının Açılması Noktasında Karşılaştığı Sorunlar.....	38
4.2.3. Sosyal ve Kültürel Kurslarının Açılması Noktasında Karşılaştığı Sorunlar	39
4.2.4. Kurum Dışında Mahalle ve Köylerde Kurslarının Açılması Noktasında Karşılaştığı Sorunlar.....	40
4.2.5. E-Yaygın Sistemi Üzerinde Kurs/Kurs Sonu İşlemlerinin Yapılması Noktasında Karşılaştığı Sorunlar	41
4.2.6. Sertifika Basımı ve Dağıtımını Noktasında Karşılaştığı Sorunlar	42
4.2.7. Açık Öğretim Kurumları İş ve İşlemleri Noktasında Karşılaştığı Sorunlar	43
4.2.8. Kursların Denetimleri Sırasında Karşılaştığı Sorunlar.....	45
4.2.9. Kurumun Denetlenmesi Sırasında Karşılaştığı Sorunlar.....	45

4.2.10. Uygun Yer ve Zamanda Yeterince Denetim Esnasında Karşılaştığı Sorunlar	47
4.2.11. Denetimlerde Eğitsel ve Rehberlik Amaçlı Çalışmalara Yer Verilmesi ile İlgili Karşılaştığı Sorunlar	48
4.3. Üçüncü Tema: Mali Sorunlar	49
4.3.1. Kurum İçinde Açılan Kurslarda Mali Sorunlar	49
4.3.2. Kurum Dışında Açılan Kurslarda Mali Sorunlar	50
4.3.3. Temrinlik Malzeme Noktasında Karşılaştığı Sorunlar	51
4.3.4. Yönetim İhtiyaçları Noktasında Karşılaştığı Sorunlar	52
4.3.5. Araba ve Araç-Gereç Noktasında Karşılaştığı Sorunlar	53
4.4. Dördüncü Tema: Fiziksel ve Coğrafi Sorunlar	54
4.4.1. Kurum Binasının Fiziksel Şartları Noktasında Karşılaştığı Sorunlar	54
4.4.2. Atölye ve Laboratuvarların Fiziksel Şartları Noktasında Karşılaştığı Sorunlar	55
4.4.3. Mahalle ve Köylerde Açılan Kurs Merkezlerinin Fiziksel Şartları Noktasında Karşılaştığı Sorunlar	56
4.4.4. Kurs Yeri Olarak Planlanan Kamu ve Sivil Kuruluşlara Ait Fiziki Mekanların Kullanımı Noktasında Karşılaştığı Sorunlar	58
4.4.5. Bölgenin Coğrafi Şartları Noktasında Karşılaştığı Sorunlar	59
4.5. Beşinci Tema: Personel Sorunları	60
4.5.1. Kadrolu Öğretmen Sorunu	60
4.5.2. Ek Ders Ücreti Karşılığı Eğitici Bulma Sorunu	61
4.5.3. Öğretmen/Eğiticilerin Yetişkin Eğitimi İle İlgili Bilgi Düzeyleri Noktasında Karşılaşılan Sorunlar	62
4.5.4. Personel Sayısı ve Niteliği	63
4.5.5. Kurslarda Görevlendirilecek Yardımcı Personel Sorunu	65
4.5.6. Devam-Devamsızlık Sorunu	66
4.5.7. Kursiyerlerin Yönetim, Eğitici ve Diğer Kursiyerle Sorun Yaşaması	67
4.5.8. Kursların Etkililiği	68
4.6. Altıncı Tema: Sorunlara ilişkin Strateji ve Öneriler	69

4.6.1. Yönetmel Sorunlara İlişkin Strateji ve Öneriler.....	69
4.6.2. Eğitim- Öğretim Sorunlarına İlişkin Strateji ve Öneriler	71
4.6.3. Mali Sorunlara İlişkin Strateji ve Öneriler	72
4.6.4. Fiziksel ve Coğrafi Sorunlara İlişkin Strateji ve Öneriler	73
4.6.5. Personel Sorunlarına İlişkin Strateji ve Öneriler	74
BEŞİNCİ BÖLÜM.....	77
TARTIŞMA VE SONUÇ.....	77
5.1. Birinci Temaya İlişkin Tartışma ve Sonuç.....	79
5.2. İkinci Temaya İlişkin Tartışma ve Sonuç.....	80
5.3. Üçüncü Temaya İlişkin Tartışma ve Sonuç.....	82
5.4. Dördüncü Temaya İlişkin Tartışma ve Sonuç	83
5.5. Beşinci Temaya İlişkin Tartışma ve Sonuç	84
5.6. Araştırmanın Anlattıkları.....	86
KAYNAKÇA.....	89
EKLER.....	98
ÖZGEÇMİŞ	104

TABLULAR LİSTESİ

Tablo 3.1: Kurum Müdürlerinin Demografik Bilgileri.....	27
Tablo 3.2: Çalışma Grubu İle Yapılan Görüşmelere İlişkin Bilgiler.....	29
Tablo 4.1: Halk Eğitimi Merkezi Müdürlerinin Görevini Yürütürken Karşılaştığı Sorunlara İlişkin Temalar.....	32
Tablo 4.2.: Yönetimsel Sorunlar Temasına İlişkin Kategoriler.....	33
Tablo 4.3: Halk Eğitimi Merkezi Müdürlerinin Görevini Yürütürken Karşılaştığı İş Ve İş Ortamı ile İlgili Yönetimsel Sorunlara İlişkin Kodlar.....	33
Tablo 4.4: Halk Eğitimi Merkezi Müdürlerinin Görevini Yürütürken Karşılaştığı Paydaşlarla İlgili Yönetimsel Sorunlara İlişkin Kodlar.....	34
Tablo 4.5: Halk Eğitimi Merkezi Müdürlerinin Görevini Yürütürken Karşılaştığı Çevreyle İlgili Yönetimsel Sorunlara İlişkin Kodlar.....	35
Tablo 4.6: Halk Eğitimi Merkezi Müdürlerinin Görevini Yürütürken Karşılaştığı Eğitim Öğretim Sorunları Temasına İlişkin Kategoriler.....	36
Tablo 4.7: Halk Eğitimi Merkezi Müdürlerinin Okuma Yazma Kurslarının Açılması Noktasında Karşılaştığı Sorunlara İlişkin Kodlar.....	37
Tablo 4.8: Halk Eğitimi Merkezi Müdürlerinin Mesleki Kurslarının Açılması Noktasında Karşılaştığı Sorunlara İlişkin Kodlar.....	38
Tablo 4.9: Halk Eğitimi Merkezi Müdürlerinin Sosyal ve Kültürel Kursların Açılması Noktasında Karşılaştığı Sorunlara İlişkin Kodlar.....	39
Tablo 4.10: Halk Eğitimi Merkezi Müdürlerinin Kurum Dışında, Mahalle ve Köylerde Kursların Açılması Noktasında Karşılaştığı Sorunlara İlişkin Kodlar.....	40
Tablo 4.11: Halk Eğitimi Merkezi Müdürlerinin E-Yaygın Sistemi Üzerinde Kurs/Kurs Sonu İşlemlerinin Yapılması Noktasında Karşılaştığı Sorunlara İlişkin Kodlar.....	42
Tablo 4.12: Halk Eğitimi Merkezi Müdürlerinin Sertifika Basımı ve Dağıtımı Noktasında Karşılaştığı Sorunlara İlişkin Kodlar.....	43
Tablo 4.13: Halk Eğitimi Merkezi Müdürlerinin Açık Öğretim Kurumları İş ve İşlemleri Noktasında Karşılaştığı Sorunlara İlişkin Kodlar.....	44
Tablo 4.14: Halk Eğitimi Merkezi Müdürlerinin Denetimleri Sırasında Karşılaştığı Sorunlara İlişkin Kodlar.....	45

Tablo 4.15: Halk Eğitimi Merkezi Müdürlerinin Denetlenmeleri Sırasında Karşılaştığı Sorunlara İlişkin Kodlar	46
Tablo 4.16: Halk Eğitimi Merkezi Müdürleri Uygun Yer ve Zamanda Yeterince Denetim Yapabiliyor mu? Sorusuna İlişkin Kodlar	47
Tablo 4.17: Denetimlerde Eğitsel ve Rehberlik Amaçlı Çalışmalara Yer Veriliyor Mu? Sorusuna İlişkin Kodlar	48
Tablo 4.18: Mali Sorunlar Temasına ilişkin Kategoriler	49
Tablo 4.19: Halk Eğitimi Merkezi Müdürlerinin Kurum İçinde Açılan Kurslarda Mali Noktada Karşılaştığı Sorunlara İlişkin Kodlar	49
Tablo 4.20: Halk Eğitimi Merkezi Müdürlerinin Kurum Dışında Açılan Kurslarda Mali Noktada Karşılaştığı Sorunlara İlişkin Kodlar	50
Tablo 4.21: Halk Eğitimi Merkezi Müdürlerinin Temrinlik Malzeme Noktasında Karşılaştığı Sorunlara İlişkin Kodlar	51
Tablo 4.22: Halk Eğitimi Merkezi Müdürlerinin Yönetim İhtiyaçları Noktasında Karşılaştığı Sorunlara İlişkin Kodlar	52
Tablo 4.23: Halk Eğitimi Merkezi Müdürlerinin Araba ve Araç-Gereç Noktasında Karşılaştığı Sorunlara İlişkin Kodlar	53
Tablo 4.24: Fiziksel ve Coğrafi Sorunlar Temasına ilişkin Kategoriler	54
Tablo 4.25: Halk Eğitimi Merkezi Müdürlerinin Kurum Binasının Fiziksel Şartları Noktasında Karşılaştığı Sorunlara İlişkin Kodlar	55
Tablo 4.26: Halk Eğitimi Merkezi Müdürlerinin Atölye ve Laboratuvarların Fiziksel Şartları Noktasında Karşılaştığı Sorunlara İlişkin Kodlar	56
Tablo 4.27: Halk Eğitimi Merkezi Müdürlerinin Mahalle Ve Köylerde Açılan Kurs Merkezlerinin Fiziksel Şartları Noktasında Karşılaştığı Sorunlara İlişkin Kodlar	57
Tablo 4.28: Halk Eğitimi Merkezi Müd. Kurs Yeri Olarak Planlanan Kamu ve Sivil Kuruluşlara Ait Fiziki Mekanların Kullanımı Noktasında Karşılaştığı Sorunlara İlişkin Kodlar	58
Tablo 4.29: Halk Eğitimi Merkezi Müdürlerinin Buldukları Bölgenin Coğrafi Şartları Noktasında Karşılaştığı Sorunlara İlişkin Kodlar	59
Tablo 4.30: Personel Sorunları Temasına ilişkin Kategoriler	60
Tablo 4.31: Halk Eğitimi Merkezi Müdürlerinin “Kadrolu Öğretmen Sayınız Yeterli Mi? Sorusuna İlişkin Kodlar	60

Tablo 4.32: Halk Eğitimi Merkezi Müdürlerinin Ek Ders Ücreti Karşılığı Eğitici Bulma Noktasında Karşılaştığı Sorunlara İlişkin Kodlar	61
Tablo 4.33: Halk Eğitimi Merkezi Müdürlerinin Öğretmen/Eğiticilerin Yetişkin Eğitimi İle İlgili Bilgi Düzeyleri Noktasında Karşılaştığı Sorunlara İlişkin Kodlar ..	63
Tablo 4.34: Halk Eğitimi Merkezi Müdürlerinin Personel Sayısı Ve Niteliği Noktasında Karşılaştığı Sorunlara İlişkin Kodlar.....	64
Tablo 4.35: Halk Eğitimi Merkezi Müdürlerinin Kurslarda Görevlendirilecek Yardımcı Personel Noktasında Karşılaştığı Sorunlara İlişkin Kodlar	65
Tablo 4.36: Halk Eğitimi Merkezi Müdürlerinin Devam-Devamsızlık Noktasında Karşılaştığı Sorunlara İlişkin Kodlar	66
Tablo 4.37: Halk Eğitimi Merkezi Müdürlerinin Kursiyerlerin Yönetim, Eğitici ve Diğer Kursiyerle Sorun Yaşaması Noktasında Karşılaştığı Sorunlara İlişkin Kodlar	67
Tablo 4.38: Halk Eğitimi Merkezi Müdürlerinin ‘Kurslar Kişilerin Sosyal, Mesleki Ve Eğitimsel Çalışmalarına Yeterince Katkı Sunuyor Mu?’ Sorusuna İlişkin Kodlar	68
Tablo 4.39: Halk Eğitimi Merkezi Müdürlerinin Karşılaştığı Sorunlara İlişkin Strateji ve Öneriler Teması Kategorileri.....	69
Tablo 4.40: Yönetimsel Sorunların Giderilmesi İçin Strateji ve Çözüm Önerileri Kodları.....	70
Tablo 4.41: Eğitim-Öğretim Noktasında Sorunların Giderilmesi İçin Strateji ve Çözüm Önerileri Kodları.....	71
Tablo 4.42: Mali Sorunların Giderilmesi İçin Strateji ve Çözüm Önerileri Kodları.....	72
Tablo 4.43: Fiziksel Sorunların Giderilmesi İçin Strateji ve Çözüm Önerileri Kodları.....	73
Tablo 4.44: Personel Sorunlarının Giderilmesi İçin Strateji ve Çözüm Önerileri Kodları.....	75

ŞEKİLLER LİSTESİ

- Şekil 1: Alana göre açılan kursların kurs ve kursiyer sayıları.....12
- Şekil 2: Açık Öğretim Kurumları öğrenci sayıları.....13
- Şekil 3: Eğitim durumuna göre kursiyer sayıları 15

KISALTMALAR LİSTESİ

Akt	: Aktaran
HBÖGM	: Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü
HEM	: Halk Eğitimi Merkezi
MEM	: Millî Eğitim Müdürlüğü
OECD	: İktisadi İş birliği ve Gelişme Teşkilatı
vb	: Ve Benzeri
vd	: Ve Diğerleri

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

Çağımızda bilgi ve teknoloji hızlı bir gelişme ivmesi kazanmış, bu gelişmeler günlük hayatın her anında ve her alanında hissedilir hale gelmiştir. Şüphesiz bireylerde bu değişim ve gelişmelere ayak uydurabilmek için eğitime açık olmak zorundadır. Devletler eğitim çağı dışına çıkmış vatandaşları için Hayat Boyu Öğrenme kanalıyla bu hizmeti sunmakta ve çağın gerektirdiği bireyler yetiştirmeyi amaçlamaktadır. Yapılan birçok faaliyet ve çalışmada olduğu gibi Hayat Boyu Öğrenme ve Halk Eğitimi çalışmaları kapsamında da bazı sorunlarla karşılaşılmaktadır. Bu sorunların tespiti ve çözüme kavuşturulması eğitimlerin amacına ulaşmasına ve aynı zamanda verimliliğin artırılmasına destek olacaktır.

Halk eğitimi merkezleri, yaygın eğitim alanında önemli roller üstlenen kurumlardan bir tanesidir. Bu kurumlar, her yaşta vatandaşa eğitim hizmeti sunarak kendilerini kişisel, sosyal ve ekonomik olarak hedefledikleri yerlerde görmek için fırsatlar tanımaktadır. Halk eğitimi merkezi müdürleri bu kurumların etkili ve verimli bir şekilde yönetilmesinden birinci derecede sorumlu olan yöneticilerdir. Halk eğitimi merkezi müdürleri eğitim faaliyetlerinin sunulması ve devamlılığı noktasında görevlerini yerine getirmeye çalışmaktadır. Ancak görevlerini gereğince yapmak isterken birçok zorlukla karşılaşmaktadırlar. Bu çalışma halk eğitimi müdürlerinin karşılaştığı sorunlara odaklanmıştır. Bu sorunların tespit edilmesi, zorluklarla başa çıkmaları ve çözüm odaklı çalışmalarına destek olunarak halk eğitimi kurumlarının daha etkili olmasına katkı sağlayacaktır.

Bu bölümde; problem durumu, araştırmanın amacı, problem cümlesi, alt problemler, sayıtlılar, sınırlılıklar, tanımlar ve araştırmanın önemi bölümlerine yer verilmiştir.

1.1. Problem

Hızla gelişen bilim ve teknolojinin gerektirdiği değişimlere ayak uydurabilmek için toplumlar tarafından uyum sağlamaya yönelik çeşitli girişimler ve çalışmalar yapılmaktadır (Parlar, 2012: 4). Bu çalışmaların başında da eğitime yapılan yatırımlar gelmektedir. Bireylere örgün eğitim yoluyla aktarılmaya çalışılan yenilikler belirli yaş

ve süre ile sınırlı kalmakta olup, yaygın eğitim ile hayat boyu devam ettirilmesi amaçlanmaktadır. Türk Eğitim sisteminde bu görevi halk eğitimi merkezleri üstlenmektedir. Halk Eğitimi Merkezleri; ilkokul, ortaokul, lise ve kısmen üniversiteler gibi belirli yaş grubu ve tek bir içeriğe sahip olmamakla birlikte 3+ yaş grubundan başlamak üzere eğitim, meslek, sosyo-ekonomik şartlar, kültürel vb. farklı durumlardaki her bireye hitap etmektedir. Merkezler tarafından, toplumun ihtiyaçları doğrultusunda Millî Eğitim Bakanlığının belirlediği 75 farklı alanda 3880 kurs türü açılmaktadır (MEB, 2022). Ayrıca Açık Öğretim Kurumları olarak adlandırılan Açık Öğretim Lisesi ve Açık Öğretim Ortaokullarına kayıtlı 1.738.198 öğrencinin iş ve işlemleri Halk Eğitimi Merkezleri tarafından yürütülmektedir (MEB, 2023).

Öğrenme beşikten mezara kadar yaşam boyunca devam ettiğinden yaygın eğitim kurumlarının önemi her geçen gün artmaktadır (Türkoğlu ve Uça, 2011: 49). Artan bu önem karşısında çalışanların, özellikle halk eğitim kurumlarının iş yükü çeşitlenerek çoğalmakta bu kurumlara farklı alanlarda yeni görev ve sorumluluklar yüklenilmektedir. Bu görev ve sorumluluklar sorunları da beraberinde getirmektedir. Bu durum çalışanlarda stres sebebi olabilmektedir. Bireyler özel yaşamları ve çalışma yaşamları boyunca çeşitli psikolojik faktörlerin etkisi altında yaşamlarını devam ettirmeye çalışmaktadırlar (Akyol, 2013: 1). İş yerinde sorunlarla sürekli karşı karşıya kalan bireylerin örgüte ve iş yerine aidiyet duygusunun azaldığı, iş veriminin düştüğü gözlemlenmektedir (Bakırcı, 2012: 25). Bu durum örgüt performansının ve çıktılarının olumsuz etkilenmesine sebep olabilmektedir. Bu açıdan örgütlerin amaçlarına istenilen düzeyde ulaşabilmesi için örgüt ve çalışanların performansını olumsuz etkileyen faktörlerin tespit edilmesi gerekir. Aynı durum eğitim örgütleri için de geçerlidir. Ortak amaçlar çevresinde toplanarak belirli istekleri, duygu ve düşünceleri paylaşan insanlar örgütleri oluşturmaktadır. Örgütler içerisinde gerçekleştirilmesi gereken faaliyetler için üstlenilen rol ve görevlerin yerine getirilmesi sırasında bireyler çevresi ile sürekli etkileşimde bulunur. Bu etkileşim neticesinde örgütün özellikleri, iş gerekleri ve rol durumuna bağlı olarak örgütsel stres ortaya çıkmaktadır. Maruz kalınan stres bireyleri etkilemekle birlikte, strese maruz kalan kişi tarafından fiziksel, sosyal ve psikolojik olarak tekrar örgüte yansıtılarak çift boyutlu bir hal almaktadır (Bakırcı, 2012: 2). Bu durumdan yola çıkılarak belirli amaçları yerine getirmesi noktasında halk eğitimi merkezi müdürlerinin üzerinde strese sebep olan sorunların ortaya çıkarılarak bu sorunlara yönelik çözüm yolları

bulunması, kişilerin işyerine ve yapılan işe dair azami uyum seviyesini yakalayabilmesi için fiziksel, sosyal ve psikolojik açılardan desteklenmesi amaçlanmalıdır. Bu bağlamda halk eğitimi merkezi müdürlerinin yaşadığı sorunların belirlenmesi, bu örgütlerin daha etkili hale getirilmesinde önemli görülmektedir.

Mevcut araştırma; yöneticilik süreleri boyunca görev ve sorumlulukları kapsamında binlerce insanla iletişim kuran, onlara eğitim hizmeti sunan ve iş çeşitliliği bakımından geniş bir mevzuata sahip halk eğitimi merkezi müdürlerinin yaşadıkları sorunların belirlenmesi ve alanlarına dair öneriler geliştirilmesi ile önemi her geçen gün artan halk eğitimi merkezlerinin daha etkin ve verimli çalışmasına katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Millî Eğitim Bakanlığının ‘Tam Yıl Tam Gün Eğitim Uygulaması’ ile ‘07:00 – 22:00’ saatleri ile haftada yedi gün eğitim veren, eğitimde her kademedeki insana hitap eden, toplumun eğitim alanında ihtiyaç duyduğu her türlü çalışma ve etkinliklerde görevlendirilen halk eğitimi merkezi müdürlerinin karşılaştıkları sorunların neler olduğunun araştırılarak; her zaman, her yerde, herkes için eğitim mottosuyla çalışan Yaygın Eğitim kurum müdürlerinin üstlendikleri sorumluluk ve istenilen çalışmaları gerçekleştirirken maruz kaldıkları sorunların nedenlerinin belirlenmesi ve belirlenen sorunlara yönelik çözüm önerileri sunulması hedeflenmektedir.

1.2. Amaç

Bu araştırmanın amacı halk eğitimi merkezi müdürlerinin karşılaştığı sorunları saptamaktır. Bu amacı gerçekleştirmek için aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

1. Halk eğitimi merkezi müdürlerinin karşılaştığı sorunlar nelerdir;
2. Halk eğitimi merkezi müdürlerinin karşılaştığı sorunlara ilişkin çözüm stratejileri nelerdir?

1.3. Araştırmanın Önemi

İnsanların, örgütlerin ve toplumların günlük yaşamdaki hızlı gelişmelere ayak uydurabilmeleri, bu hızlı gelişimlerin doğurabileceği olumsuz durumlardan etkilenmemeleri için pratik ve işlevsel halk eğitim hizmetine ihtiyaçları fazlalaşmakta, gerekliliği her geçen gün artmaktadır (Celep, 1995: 3). Yaygın eğitim, çeşitli sebeplerle örgün eğitimi yarıda bırakmış veya hiç devam edememiş kişilere örgün eğitim ve diğer eğitim faaliyetlerini içeren eğitimin genel adıdır. Yaygın eğitim ile örgün eğitim çağında ulaşamayan vatandaşlara okul çağı dışında ulaşılabilen ve

bu sayede eksik kalan eğitimlerini tamamlama noktasında hizmet sunularak toplumsal kalkınmaya destek olunmaktadır (MEB, 2019).

Hayat boyu öğrenme, çocuklardan başlayarak yetişkinlere, ilkokul seviyesinden üniversite öğrencilerine, bir işi ilk defa yapacak olan acemi insanlardan ustalara kadar ekonomik destek ve eğitim öğretim hizmetlerini karşılıksız sunan bir programdır (Bozacı, 2012: 34). Buradan hareketle araştırma, Millî Eğitim Bakanlığı Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğünün çalışma alanı kapsamında sunulan yaygın eğitim hizmetlerinin yürütücüsü olan halk eğitimi merkezleri ve bu kurumların müdürlerinin karşılaştığı sorunları anlayarak çözüm yolları üretilmesi hayat boyu öğrenme programları ve politikalarına katkı sağlaması bağlamında önemlidir. Ayrıca bu araştırmadan elde edilecek bulgular ışığında, halk eğitimi merkezi müdürlerinin karşılaştıkları sorunlar belirlenerek ve bu sorunlara yönelik çözüm önerileri sunulması halk eğitimi merkezlerinin yönetsel etkinliği ve verimliliğini artıracaktır.

Yetişkin eğitiminde karşılaşılan sorunlarla ilgili sınırlı sayıda çalışma yapılmış olsa da öğrenmenin örgün eğitimle sınırlı olmadığı ve yaşam boyu devam ettiği gerçeğinden hareketle halk eğitimi merkezi müdürlerinin enerjilerini sorunlarla uğraşmak yerine eğitime aktarabilmeleri açısından yapılacak tespitler ve çözüm önerileri araştırmanın önemi ve özgünlüğü açısından önemlidir (Dolanbay, 2014; Selçuk, 2017; Türkoğlu ve Uça, 2011). Çalışma neticesinde kurum müdürleri ile Millî Eğitim Bakanlığının ilgili birimlerine kurumların güçlü ve zayıf yanları, kurum ve kurum personellerinin ihtiyaçları noktasında bundan sonraki proje ve çalışmalarda destek olunması hedeflenmektedir.

Literatür incelendiğinde, halk eğitim merkezi konusunda araştırmalar yapıldığı, bu araştırmaların çoğunun kurslar ve kurslara devam eden kursiyerlerle ilgili olduğu görülmektedir (Adabaş, 2019; Akbaş, 2019; Arslanoğlu, 2016; Ceviz, 2022; Çankaya, 2019; Kafalı, 2019; Önemli, 2020; Selçuk, 2020; Turgut, 2018; Yılmaz, 2010). Halk eğitimi merkezi yöneticileri ile ilgili araştırmaların sınırlı sayıda olduğu belirlenmiştir (Altunay, 2022; Bahat, 2013; Batur, 2020; Çakır, 2019; Özkorkmaz, 2016; Şeker, 2010; Türkkın, 2019; Yılmaz, 2015). Bu açıdan mevcut araştırmanın halk eğitimi merkezleri ile ilgili alana katkı sağlayacağı, bu konudaki bakış açımızı geliştireceği düşünülmektedir.

1.4. Varsayımlar

Araştırmada halk eğitimi merkezi müdürlerinin görüşme formundaki sorulara samimi ve doğru cevaplar verdikleri kabul edilmiştir.

1.5. Sınırlılıklar

Araştırma 2022-2023 öğretim yılında Erzurum ilinde 20 halk eğitimi merkezi müdürünün görüşme formundaki sorulara vermiş oldukları cevaplar ile sınırlıdır.

1.6. Tanımlar

Yaygın Eğitim : Örgün eğitimden mezun, devam eden, yarıda bırakmış veya hiç başlamamış olan bireylerin ilgi, istek ve kabiliyetleri dahilinde gönüllü olarak katıldıkları; kültürel, ekonomik, toplumsal ilerleme ve gelişimleri için faydalı nitelikte farklı süre ve seviyelerde süreklilik arz eden eğitim-öğretim, rehberlik, uygulama ve üretim faaliyetlerinin yerine getirilmesini ifade etmektedir.

Hayat (yaşam) Boyu Öğrenme : Örgün eğitimin yanında ve/veya dışında bireylerin kişisel gelişimleri ve istihdam amaçlı bilgi, beceri ve yeterliliklerini ilerletebilmek için katıldıkları her seviye ve türdeki öğrenme etkinliklerine denir.

Halk Eğitimi Merkezi: 2022-2023 eğitim öğretim yılı Erzurum ilinde hizmet veren 20 halk eğitimi merkezi müdürlüğü

Müdür: 2022-2023 öğretim yılı Erzurum ilinde 20 halk eğitimi merkezinde görev yapan kurum müdürleri

İKİNCİ BÖLÜM

HAYAT BOYU ÖĞRENME VE HALK EĞİTİMİ MERKEZLERİ

Bu kısımda halk eğitimi merkezlerinin iş tanımı, amaçları, ilkeleri ve tarihçesi ile Hayat boyu öğrenmenin açılımı ele alınmıştır. Yaşam boyu öğrenme ve halk eğitimi merkezlerinin toplumsal yapı içerisindeki rolleri üzerinde durularak işlevleri incelenmiştir. Kurum müdürlerinin atama ve çalışma şartları açıklanmıştır.

2.1. Hayat Boyu Öğrenme

Günümüz modern devletlerinin kurulması ve bilginin hızla gelişip yayılması neticesinde eğitim-öğretim devletlerin asli görevi olmuştur. Bunun sonucunda da belirlenen yaş grupları üzerinde süreli zorunlu eğitim uygulanmaya başlanılmıştır. Bilgi ve teknolojinin ortalama bir insan ömrü içerisinde büyük değişiklikler gösterdiği yadsınamaz bir gerçektir. Bu bağlamda öğrenilen bilgilerin gelecek kuşaklara aktarılması noktasında eksiklikler yaşandığı gözlenmiştir. Bireylerin küçük yaşlarda edindikleri bilgilerin hayatlarının geri kalan kısmında tam anlamıyla faydalı ve geçerli olmadığı görülmüştür (Akbaş ve Özdemir, 2002; 156). Eğitim, hayat boyu araştırma süreci olarak düşünülmeli ve insanlara nasıl öğrenebileceğinin öğretilmesi esas alınmalıdır. İnsanların çocukluk ve gençlik yıllarında edindikleri bilgileri hayatları boyunca kullanabilecekleri düşüncesi geçersizdir. Günümüzde çok önemli değişimlerin ortaya çıkma süresi insan yaşamından daha kısadır. Bu nedenle verilecek eğitimler insanları olası yeni koşullara hazırlayacak nitelikte olmalıdır (Knowles, 1973: 298). Hayat boyu öğrenme kavramı da tam olarak bu noktada devreye girmektedir ve hayat boyu öğrenme kavramı; yaşam boyu öğrenme, yaygın eğitim, halk eğitimi gibi farklı isimler adı altında kullanılabilir.

Yaşam boyu öğrenme kavramı ilk zamanlarda insanların okuma-yazma gibi temel becerileri öğrenmesi olarak algılansa da yakın tarihte bireylerin ileri seviye ve farklı konularda bilgi ve tecrübe sahibi olması anlamını kazanmıştır (Çatal, 2019; 11). Hayat boyu öğrenmenin tanımlanması Avrupa Komisyonu raporunda “Her bir vatandaşın bilgi, kabiliyet ve ustalıklarını; bireysel, toplumsal ve profesyonel manada geliştirmeyi sağlayan bütün faaliyetlerdir” biçiminde yapılmıştır (Avrupa Komisyonu, 2002; 4). Kılıç (1981)’a göre hayat boyu eğitim; örgün eğitimden ayrı olarak yapılan halk eğitimi, düzenli, programlı ve sistemli olmasının yanında, genel olarak da bireylerin

rahat olarak, kendisi ve toplumun ihtiyaç duyduğu ve istediği eğitimleri milli değerler ışığında veren bir eğitim çeşidi olarak nitelendirmektedir. Tekin (1991)'e göre ise yaygın eğitim; zorunlu eğitim çağını bitirmiş veya okula gitmek dışında farklı uğraşları olan kişilerin, hayatlarının olası bir evresinde zorunluluk duydukları eğitim ve isteklerini karşılamak üzere planlı olarak düzenlenen eğitim faaliyetlerini kapsamaktadır.

Yaşam boyu öğrenme insan hayatının başlangıcından itibaren son bulana dek devam eden bir eğitim dilimini temsil etmektedir. Toplumun tamamına ulaşabilen bu yolla da toplumda bir değer sistemi geliştirerek ekonomik ve teknolojik hayatın gelişimine katkıda bulunarak bunu tekrar toplumun tüm kademelerine ulaştırır (Yanar, 2011: 22). Bu süreçte yaşam boyu öğrenme örgün eğitimde var olan yaş, zaman ve yer gibi zorunluluklara takılmaksızın insanların eğitim yoluyla edindikleri tüm bilgi, beceri, davranış ve tutumları içermektedir. Örgün eğitimden farklı olarak hayat boyu öğrenmede; okul dışı eğitim ve öğrenmeleri önemsemesi, bireyin ve isteklerinin öncelikli olması, okulların hali hazırdaki eğitim modelini farklılaştırması, sosyal ortamların önemini arttırırken eğitimin zaman ve mekândan bağımsız olduğu benimsenmiştir (Samancı ve Ocakcı, 2017: 712).

Yaşam boyu öğrenme, toplum içerisinde ev, iş ve okul ortamı gibi her alanda yapılabilmektedir. Aynı zamanda yaşam boyu öğrenme kapsamında bireylerin toplum içerisindeki rolü, yaşı, ekonomik düzeyi ve eğitim durumlarından dolayı herhangi bir sınırlandırma yapılmamaktadır. Hayat boyu öğrenmenin anılan boyutları nedeniyle kişilerin ve içerisinde yaşadıkları toplumların devamlı bir öğrenme faaliyetleri neticesinde mesleki, sosyal ve ekonomik alanlarda ilerlemesine yardımcı olacak bilgi ve beceri kazanmasını sağlayacaktır (MEB, 2006).

2.2. Hayat Boyu Öğrenmenin Önemi

Gelişim ve değişimi çok hızlı yaşadığımız bu çağda değişmeyen tek şey değişimin kendisi olduğu gerçeğidir. Değişim ve gelişime neden olan bilgi ve teknolojiler dahi birkaç yılda eskimesi suretiyle geçerliliğini yitirmektedir. Bununla birlikte günümüzde ekonomik, siyasi, toplumsal, eğitsel ve sosyokültürel alanlarda da değişimler ve yenilikler meydana gelmektedir. Hemen her alanda meydana gelen bu hızlı değişimin esas elmanı olarak bilginin sayısal ve sözel olarak yeniden üretilmesi, kullanılması ve servis edilmesidir. Bu gelişme ve değişimler ışığında günümüz çağına bir isim

verilmesi gerekiyorsa bilgi çağı denilebilir. Çağın gerektirdiği değişim ve gelişmeleri takip eden, ayak uyduran ve üretebilen toplumlara da bilgi toplumu ismi verilmektedir. (Özkorkmaz, 2016: 14).

Bilgi ve bilginin getirdiği teknolojik değişimlerin eğitim alanında etkisinin çok büyük olduğu kaçınılmaz bir gerçektir. Fertlerin belirli yaş grubunda örgün eğitim yoluyla edindikleri bilgilerin zamanla eskidiği, geçerliğini yitirdiği veya kendisine yetmeyecek hale geldiği de söylenebilir. Bilgi çağı olarak adlandırılan günümüz de insanların sahip olabileceği en önemli sermaye güç iken, kendine yatırım yapan insanların günümüz şartlarına ayak uydurarak elde edebileceği en büyük güç bilgili olmaktır (Demiralay ve Karadeniz, 2008: 92). Bu nedenle insanların öğrenmeye olan ihtiyaçları ve istekleri devamlı olarak artarak büyümektedir. Kazanılan bilgi, beceri ve tutumlara yenilerinin eklenmesi, geliştirilmesi durumu ortaya çıkmaktadır. Hayat boyu öğrenmenin öneminin bu noktada bilinmesi ve bireylerin yeni yaşam şartlarına ayak uydurabilecek donanımına sahip hale gelmesindeki rolü anlaşılacaktır. Yaşam boyu öğrenmenin bireyler ve toplumlar üzerinde çok fazla etkisinin olduğu yapılan görüşme ve araştırmalar ışığında söylenebilir (Mazlumoğlu ve Samancı, 2019: 83). İnsanlar hayat boyu öğrenme aracılığı ile edindikleri bilgiler sayesinde kendilerini geliştirme imkânı bulurken içinde yaşadıkları toplumların da sosyo- ekonomik gelişmişliklerine katkıda bulunmaktadır.

Hayat boyu öğrenme kapsamına bakıldığında içeriğinin çok geniş olduğu günlük hayatın gereklerinden, bilgi ve teknolojinin geldiği son noktaya kadar her alanda bireylere hizmet verdiği görülmektedir. İnsanların kendilerini başarılı olarak görebilmesi için sadece iyi okullara gitmiş olması değil hayatları boyunca isteklerini ne kadar gerçekleştirdikleri ve kendilerine ne kadar yatırım yapmış oldukları ile ölçülmelidir. Bunu yapılan hiçbir istatistik veya araştırmada bulamazsınız. İnsanların kendine yatırım yapması da örgün eğitim ve örgün eğitim çağı dışına çıkmasından itibaren hayat boyu öğrenmenin kapsamı içerisine girmektedir. İnsanlar aldıkları hayat boyu öğrenme eğitim ve faaliyetleri sayesinde hayata doğru açıdan bakmayı öğrenir (Smethurst, 1995: 37). Hayat boyu öğrenme; bireysel ihtiyaçlar, ekonomik nedenler, istihdam imkânı ve geliştirilmesi, demokratik toplum ve uluslararası değişim ve gelişimleri takip edebilme gibi yakından uzağa şeklinde nedenlerle ortaya çıkmış ve yine bu faktörleri gerçekleştirmesi nedeniyle günümüzde değerli ve önemlidir (Güleç, Çelik ve Demirhan, 2012: 39).

2.3. Halk Eğitimi Merkezleri

Halk eğitimi; yetişkinler ve okul çağı dışına çıkmış bireylere yönelik olarak sistemli ve örgütlü bir şekilde yapılan faaliyetlerin yetişkin eğitimi, toplum eğitimi, yaygın eğitim, hayat boyu öğrenme gibi farklı adlandırmalar adı altında yapılan eğitimleri kapsamaktadır (Kurt, 2000: 4). Bu kavramlar hep bir arada ve birbirlerinin yerine kullanılmakla birlikte ülkemizde halk eğitimi, yaygın eğitim ve yetişkin eğitimi en sık kullanılan kavramlardır (Geray, 2002: 17).

Halk eğitimi merkezleri, Millî Eğitim Bakanlığı Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü bünyesinde faaliyet gösteren kurumlardır. Halk eğitimi merkezleri; örgün eğitime hiç dahil olmamış veya farklı nedenlerle yarıda bırakmak zorunda kalmış kişilerin eğitim alma veya eğitimlerini devam ettirmeleri, okul çağı dışındaki bireylere çalışma hayatı ve toplumsal hayatın gerektirdiği iş ve mesleki yeterliliklerin kazandırılması diğer taraftan hızla gelişen dünyanın gereklerine sosyal, kültürel ve ekonomik alanlarda ayak uydurabilmesi için toplumun her kesiminden insanlara devamlı eğitim sağlamak gibi çok önemli görevi yerine getirmektedir (Karakuş Yıldız ve Taş, 2023: 2337).

Ülkemizde böylesine önemli bir görevi yerine getiren Halk eğitimi merkezleri, ilk kez Halk Terbiyesi Şubesi adı altında 1926 yılında Millî Eğitim Bakanlığı bünyesinde İlköğretim Genel Müdürlüğü Talim Terbiye Daire Başkanlığına bağlı olarak kurulmuştur. Millî Eğitim Bakanlığına bağlı olarak eğitim öğretim faaliyetlerine devam ederken kapatılan Halk Terbiyesi Şubesi, 1952 yılında Yükseköğretim Genel Müdürlüğüne sonrasında tekrar İlköğretim Genel Müdürlüğüne bağlanarak faaliyetlerine devam etmiştir. Genel müdürlük kapsamına alınarak eğitim faaliyetlerine devam etmesi 1960 yılında olmuştur. 1927 yılında Halk Derslikleri adı altında halk eğitim faaliyetlerine devam edilmiş yayınlanan yönetmelik ile çeşitli sebeplerle hiç okuyamamış veya okumaya devam etmek isteyen kişilere temel yurttaşlık bilgisi kazandırmak ve ulusal kültür bilincini güçlendirmek gibi görevler verilmiştir. Bu sayede 3304 Halk Dersliğinde 64.302 kişiye belge verilmiştir (Albayrak, 1994: 29). İl ve ilçelerdeki öğretmenler aydınlatma toplulukları adı ile 1925 – 1928 yılları arasında köyleri gezerek okuma yazma ve bilinçlendirme çalışmaları yapmışlardır (Akyüz, 2014: 46). 1928 yılında harf inkılabı ile Türk alfabesinin kabulü sonrasında Millet Mektepleri açılmıştır. 24 Kasım 1928 yılında Resmî Gazetede yayınlanan Millet Mektepleri Talimatnamesi ile Mustafa Kemal Atatürk Millet

Mektepleri genel başkanlığını ve Başöğretmenliğini üstlenmiştir. 24 Kasım günü, 1981 yılında resmi olarak Öğretmenler Günü ilan edilmiştir. Talimatnameye göre okuma yazma bilsin bilmesin herkesin mekteplere devam etme zorunluluğu vardı. Eğitimler okullarda yapılmış ve okul olmayan yerlere gezici mektepler gönderilmiştir. ‘A’ ve ‘B’ tipi olmak üzere iki tip derslikten oluşan mekteplerde; ‘A’ tip dersliklerinde 4 ay süreyle okuma/yazma, ‘B’ tip dersliklerinde 2 ay süreyle hesaplama ve temel yurttaşlık bilgisi verilmekteydi. Açık kaldığı süre boyunca 2 milyon civarında kişi millet mekteplerine devam ederek belge almıştır (Kaya, 2010: 386). Millet Mekteplerine devam eden vatandaşların öğrendiklerini unutmama ve okuma yazma alışkanlığı edinmeleri için 1930 yılında Halk Okuma Odaları, 1932 yılında Halkevleri açılmıştır. Güzel sanatlar, spor, sosyal hayat, müzik, tarih, dil ve yazım alanlarında eğitimler verilmiştir. 2287 sayılı Milli Eğitim Bakanlığı Merkez Örgütü ve Görevleri kanunu ile birlikte 1933 yılında Halkevleri İlköğretim Genel Müdürlüğüne bağlanmıştır. 1936 yılında Köy Eğitim Kursları ve 1942 yılında Köy Enstitüleri açılmıştır. Öğretmenlere okul içi görevlerinin yanında okul dışı çevreye ve yetişkinlere de yönelmesi görevleri yüklenmiştir. Köy Enstitüleri toplum bilinci ve halk eğitimi alanında önemli çalışmalar yapmıştır. 1953 yılında Millî Eğitim Bakanlığı tarafından Halk Sınıfları adı altında basit vatandaşlık bilgisi, okuma-yazma ve matematik derslerini içeren kurslar açılmıştır (A.g.e.: 388). 1960 yılında Millî Eğitim Bakanlığı Halk Eğitimi Genel Müdürlüğü kurulmuş, halk eğitimi faaliyet ve etkinlikleri genel müdürlük yapısına ulaştınca daha etkili ve verimli hale gelmiştir. 1983 yılında Çıraklık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü olarak çalışmalara devam edilmiştir (Celep, 1995: 17). 25/08/2011 tarih ve 652 sayılı Millî Eğitim Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü adını alarak Çıraklık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü adı kaldırılmıştır (MEB, 2017).

Günümüzde Halk Eğitimi Merkezleri, toplumsal talep ve istekler doğrultusunda yaygın eğitim faaliyetlerinin belirli bir plan ve program çerçevesinde işlendiği kurumlardır. Toplumun her kesimine hitap eden, içerisinde çeşitli eğitim etkinlik ve konularını barındıran hayat boyu öğrenmenin merkezidir. Ülkemizde yetişkin eğitimi alanında faaliyet gösteren kurumların en önemlisi halk eğitimi merkezleridir denilebilir. Halk eğitimi merkezlerinde açılan kurslar alanlarına göre üç gruba ayrılır.

Okuma-yazma kursları, mesleki teknik kurslar ile sosyal ve kültürel kurslar (Aktaş, 2007: 35). MEB (2023) alana göre kurs ve kursiyer sayıları aşağıdaki gibidir,

Alan Adı	Kurs Sayısı	Erkek Kursiyer	Kadın Kursiyer	Toplam Kursiyer
Kişisel Gelişim ve Eğitim	79.831	1.354.506	1.420.387	2.774.893
Spor	75.728	617.006	517.936	1.134.942
Din Eğitimi	71.955	329.001	694.556	1.023.557
El Sanatları Teknolojisi	64.271	44.627	895.382	940.009
Müzik ve Gösteri Sanatları	42.355	282.209	414.037	696.246
Aile Okulu	38.756	306.369	841.349	1.147.718
Sosyal Hizmetler ve Danışmanlık	33.170	644.184	686.789	1.330.973
Sağlık	27.589	459.689	444.279	903.968
Giyim Üretim Teknolojisi	27.444	7.820	449.159	456.979
Okuma Yazma	27.280	59.088	150.622	209.710
Yabancı Diller	19.365	149.265	265.873	415.138
Bilişim Teknolojileri	15.035	106.856	163.842	270.698
Çocuk Gelişimi ve Eğitimi	13.569	72.941	121.519	194.460
Sanat ve Tasarım	12.586	57.696	153.104	210.800
Geleneksel Oyunlar ve Zekâ Oyunları	9.473	81.288	81.724	163.012
Yiyecek İçecek Hizmetleri	7.906	57.684	130.082	187.766
Güzellik ve Saç Bakım Hizmetleri	6.871	11.342	104.745	116.087
Çevre Koruma	5.508	113.835	118.495	232.330
Öğretmenlik ve Öğretim	5.099	54.546	103.953	158.499
Güvenlik Hizmetleri	4.879	114.269	65.232	179.501
TOPLAM (ilk 20 kurs)	588.670	4.924.221	7.823.065	12.747.286
GENEL TOPLAM (tüm kurslar)	628.189	5.392.957	8.191.371	13.584.328

Şekil 2.1: Alana Göre Açılan Kursların Kurs ve Kursiyer Sayıları

Kaynak: MEB, İzleme ve Değerlendirme Raporu, 2023

Halk eğitimi merkezleri sadece okuma-yazma, el sanatları veya dikiş nakış kurslarının açıldığı kurumlar değil, 75 farklı alanda 3880 kurs türü ile hizmet vermektedir. Açık öğretim kurumları, Açık Ortaokul ve Açık Lise iş ve işlemlerinin yanında lise mezunu öğrencilere yönelik üniversite ve Kamu Personeli Seçme Sınavına hazırlık kursları açılmaktadır. 2023 Ekim ayı itibariyle 566.500 kurs açılarak yaklaşık 10.600.000 kursiyere eğitim sağlanmıştır (MEB, 2023). Kendi bünyesinde açılan kurslar dışında toplumun sosyal ve ekonomik kalkınmasının sağlanabilmesi için gerekli nitelikli insan gücünün yetiştirilmesine destek olmak için kamu ve özel sektördeki kurum ve kuruluşlar ile iş birliği ve protokoller bağlamında eğitimlerine katkı sağlamaktadır. Toplumun hemen her kesimine yönelik önemli çalışmaların içerisinde olan halk eğitimi merkezlerinin hedef ve amaçları doğrultusunda daha iyi sonuçlara ulaşabilmesi için sorunlarının belirlenmesi ve bu sorunlar doğrultusunda çözüm yollarının açılması

gerekmektedir (Yazar ve Lala, 2018: 143). MEB (2023) açık öğretim kurumları öğrenci sayıları aşağıdaki gibidir,

Okul Türü	Aktif Öğrenci Sayısı	Yurt Dışı Aktif Öğrenci Sayısı	Engelli Aktif Öğrenci Sayısı	Tutuklu/Hükümlü Aktif Öğrenci Sayısı	Mezun Öğrenci Sayısı (2021-2022)
Açık Öğretim Ortaokulu	171.943	480	751	153	65.521
Açık Öğretim Lisesi	1.379.732	1.894	5.196	4.927	543.685
Mesleki Açık Öğretim Lisesi	90.509	0	313	137	4.953
Açık Öğretim İmam Hatip Lisesi	96.014	726	163	17	3.097
TOPLAM	1.738.198	3.100	6.423	5.234	617.256

Şekil 2.2: Açık Öğretim Kurumları Öğrenci Sayıları

Kaynak: MEB, İzleme ve Değerlendirme Raporu, 2023

Yaygın eğitim kurumu olarak Halk Eğitimi merkezlerinin mevcut yönetmeliğine göre görev tanımları, toplumsal kalkınmaya yönelik yapılacak olan rehberlik ve uygulamalar ile eğitim ve üretim etkinliklerinin tamamını içerecek şekilde düzenlenmiştir. Yerelde, il ve ilçelerde yaşam boyu eğitim ihtiyaçlarının tespiti, planlanması, eğitimlerin önündeki sorunların ortaya çıkarılması, iş birliği ve protokollerin imzalanması, düzenlenecek eğitim ve faaliyetlerin minimum giderle maksimum fayda alınacak biçimde yapılması için İl ve İlçe Hayat Boyu Öğrenme, Halk Eğitimi Planlama ve İş Birliği Komisyonları kurulmaktadır (Bilir, 2013: 238). Komisyon her yıl ağustos ayında il ve ilçe mülki amirleri başkanlığında toplanarak geçen yılın değerlendirmesi ile yeni yılın planlama çalışmalarını ele almaktadır. Her zaman, her yerde ve herkes için eğitim felsefesi ile çalışan halk eğitimi merkezleri hayat boyu öğrenmenin de merkezi olmuştur. Halk eğitimi merkezleri faaliyet alanları ve ulaşılan kişi sayısı bakımından her geçen gün büyümektedir. Bu büyüme ve farklı alanlara sahip olması şüphesiz bazı sorunları da beraberinde getirmektedir. Halk eğitimi ile ilgili sunulan hizmetlerin daha etkili, sağlıklı ve verimli olabilmesi için bu sorunların belirlenerek çözüm sürecinin başlatılması oldukça önemlidir (Nazlı ve Özer, 2021: 1429).

Millî Eğitim Bakanlığı ve Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü son yıllarda yaygın eğitim ve halk eğitimi merkezlerinin çalışma alanları ile ilgili birçok proje, uygulama ve iş birliği içerisinde yeni çalışmalara imza atmıştır. Millî Eğitim Bakanlığı tarafından ilk kez 1999 yılında yayınlanan ve daha sonraki yıllarda düzenleme yapılan yönergede Tam Gün Tam Yıl Eğitim Uygulaması kapsamında halk eğitimi merkezleri fiziki

kapasitelerinden azami derecede yararlanılması amacıyla hafta sonu, yarıyıl ve yaz tatilleri dahil olmak üzere 07:00-22:00 saatleri arasında hizmet verebileceklerdir. Bu kapsamda yönergede kişilerin hayat boyu eğitim uygulamaları kapsamında koşulları uygun olan kurumların araç-gereç, personel, tesis, bina ve mevcut imkanlardan azami ölçüde yararlanılması için kurumlar açık bulundurulacaktır (MEB, 2013).

Millî Eğitim Bakanlığı, Tarım ve Orman Bakanlığı ile Türkiye Belediyeler Birliği arasında 2011 yılında imzalanan protokolle Okullar Hayat Olsun projesi yürürlüğe girmiştir. Okullar, öğrenci ve velilere okul saatleri dışında açılarak, hayat boyu öğrenme merkezi, eğlence ve dinlenme etkinliklerine olanak sunan güvenli alanlar oluşturulması amaçlanan projenin yürütücülüğünü Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü yerelde de dolayısıyla halk eğitimi merkezleri üstlenmiştir. Bu sayede kişisel ve sosyal gelişimin yanı sıra sportif ve kültürel kurslara yoğun ilgi gösterilmiş olup hayat boyu öğrenmeye katılım oranlarında artış olmuştur (MEB, 2015).

2012 yılında hayata geçirilen Ana-Kız Okuldayız eğitim kampanyası ile okula devam edemeyen kız çocukları ile okula hiç gitmemiş veya çeşitli nedenlerle yarıda bırakmak zorunda kalmış olan annelerine yönelik okullar ve halk eğitimi merkezleri iş birliği ile eğitim faaliyetleri düzenlenerek okuma yazma bilmeyenlerin oranı %9,24' ten %4,93'e düşürülmüştür. 2018 yılında Cumhurbaşkanı ve eşi himayelerinde başlatılan okuma yazma seferberliği ile halk eğitimi merkezleri aracılığıyla mahalle ve köylerde alan taraması yapılmıştır. Okuma yazma bilmeyenler tespit edilerek her köy ve mahalleye kurslar açılarak okuma yazma bilmeyen vatandaşların oranı %3,82' ye kadar indirilmiştir (HBÖGM, 2018). 2022 yılında Aile Okulu projesiyle mutlu aile – mutlu çocuk temasıyla yaklaşık iki milyon veliye aile iletişimi, akran ilişkileri, bağımlılık, ahlaki gelişim, bilinçli ve güvenli teknoloji kullanımı, çatışma ve stres yönetimi, sağlıklı beslenme ve fiziksel aktivite, sosyal duygusal beceri gelişimi, bireysel gelişim ve kültürel farkındalık, ana baba tutumları ve çocuk gelişimi, aile hukuku, Türk Edebiyatında aile ile nezaket ve görgü kuralları konularında eğitimler verilmiştir (MEB, 2022). MEB (2023) eğitim durumuna göre kursiyer sayıları aşağıdaki gibidir,

Eğitim Durumu	Erkek Kursiyer	Kadın Kursiyer	Toplam Kursiyer	Oran (%)
Okumaz	484.371	511.212	995.583	7,33%
Okur-Yazar	786.525	966.481	1.753.006	12,90%
İlkokul	1.192.002	1.922.195	3.114.197	22,92%
Ortaokul	1.167.349	1.559.577	2.726.926	20,07%
Lise	1.141.573	2.016.393	3.157.966	23,25%
Meslek Lisesi	68.042	79.001	147.043	1,08%
Ön Lisans	152.418	361.904	514.322	3,79%
Lisans	369.334	728.502	1.097.836	8,08%
Yüksek Lisans	24.458	38.071	62.529	0,46%
Doktora	2.009	3.083	5.092	0,04%
Eğitim Durumu Belirtilmemiş	4.876	4.952	9.828	0,07%
TOPLAM	5.392.957	8.191.371	13.584.328	100,00%

Şekil 2.3: Eğitim Durumuna Göre Kursiyer Sayıları

Kaynak: MEB, İzleme ve Değerlendirme Raporu, 2023

Halk eğitimi merkezi müdürlükleri tarafından, tüm dünyayı etkisi altına alan pandemi döneminde, yaklaşık bir ay gibi kısa bir sürede 7 milyonun üzerinde maske, 36 bin tulum, 3500 litre dezenfektan ve 25 bin yüz siperliği üreterek halka ücretsiz dağıtılmıştır (www.meb.gov.tr, 2020: 1). Bu rakamlar ilerleyen aylarda yüz milyonu geçmiş hatta üretilen maske, tulum, yüz siperliği ve dezenfektanlar ihtiyacı olan ülkelere gönderilmiştir. Aynı zamanda son yıllarda Milli Eğitim Bakanlığı tarafından sosyal medya kanalları ve internet üzerinden yapılan çalışmalar hayat boyu öğrenmenin daha da yaygınlaşmasına neden olmuştur. Kurs başvuruları ve kurs sonu sertifikalarının E-Devlet üzerinden erişime açılması bireylerin halk eğitimi merkezine gitmeden işlemlerini kolaylıkla halletmesinin yolunu açmıştır. Hayat Boyu Genel Müdürlüğünün geliştirdiği Hembra ve Bohca gibi internet uygulamaları sayesinde vatandaşlar internet üzerinden ev konforunda diledikleri kurslara katılabilmekte ve kurslarda üretilen el emeği göz nuru ürünlerini aracısız olarak satabilmektedir. Bu sayede aile bütçesine ve toplum ekonomisine katkıda bulunabilmektedirler (MEB, 2023).

2.4. Halk Eğitiminin Amaçları

Avrupa ülkelerinde temel bir politika olarak uygulanan hayat boyu öğrenme, bireylerin yaşamları boyunca ihtiyaç duyacağı kaliteli bir eğitimi herkese eşit şekilde ulaştırmayı amaçlamaktadır. Aynı zamanda toplumun ve vatandaşların zaman içinde gereksinimlerini karşılayabilecek eğitim alt yapısı oluşturmak, hızla gelişen mesleki yapılara uyum sağlamalarını desteklemek, modern yaşama dahil olabilmelerini sağlamak için gerekli bilgi ve beceriyle donatmaktır (Gündoğan, 2003: 11). Duman

(2007)'a göre yaygın eğitim ve yetişkin eğitiminin üç ana amacı vardır. Toplumun ihtiyacı olan kültür, bilgi, beceri ve kendine yetebilen yetişkinler toplumu oluşturmak, yetişkinlerin içerisinde yaşadığı toplumun sorunlarına duyarlı hale getirilmesi ve bu sorunların çözümünde aktif yer almalarının sağlanması ile yetişkinlerin kendilerini tanımalarına ve gerçekleştirmelerine yönelik eğitimlerin verilmesi olarak açıklamaktadır.

Avrupa ülkeleri ve Türkiye'nin de aralarında olduğu OECD tarafından yayınlanan rapora göre yerel ve milli amaçlar olmak üzere hayat boyu öğrenmenin iki aşaması vardır. Ulusal bazda; değişen teknolojik, siyasal, bilimsel, ekonomik ve kültürel gelişim ve değişimler ışığında yeni beceri ve bilgiler kazandırmak amaçlanmıştır. Yerel bazda ise ulusal amaçların yanı sıra yerel sorunların çözümü ve gelişimini sağlayacak yol haritalarının çıkarılması ve bu bağlamda eğitimlerin düzenlenmesi amaçlanmaktadır (Urhan, 2020: 35). Raporda yaşam boyu öğrenmenin amaçları aşağıdaki gibi belirlenmiştir.

1. Kişiler arasında herhangi bir ayırım yapılmaksızın eğitimler herkese açık olmalıdır. Eğitimler kişileri yaşam boyu öğrenmeye hazırlamanın yanında kendi kendine öğrenmesinin yollarını açmalıdır.
2. Nitelikli genç bireyler yetiştirmek için gençler teşvik edilmelidir. Kadın ve erkeklere eşit sunulan bu eğitim imkanları aynı zamanda iş yaşamının hazırlayıcısı olmalıdır. Personel gelişimini esas alarak onları iş piyasasına kazandırmalıdır.
2. Toplumun genç fertleri, kalifiye işçi olabilmeleri için mesleki eğitime yönlendirilmelidir. Verilen eğitimler ön hazırlık niteliğinde fertlerin iş yaşamına başlamasını sağlamalıdır. Öte yandan iş piyasasına gençlerin uyum sağlamaları için gelişimlerini destekleyerek kadın ve erkeklere eşit olanaklar sunmalıdır.
3. Değişen ve gelişen toplum ve iş dünyasında ihtiyaçlara karşılık verilebilmesi için eğitimlerin sürekli, kaliteli ve saydam şekilde okullarda ve iş eğitimi öncesinde verilmelidir.
4. Hayat boyu öğrenme eğitime hiç başlamamış veya yarıda bırakmış özellikle dezavantajlı bireyler için yeni imkanlar sunmalıdır.
5. İş dünyasında faaliyet gösteren özellikle küçük ve orta ölçekli ticari yapılar ile eğitim kurumları arasında çok boyutlu bir iş birliği kurulmalıdır.

6. Bütün Avrupa’ da hayat boyu öğrenme kurumlarının fırsatları istihdam ve ekonomik büyüme için geliştirilerek sosyal atölyelerin üreticiliği artırılmalıdır.

7. Hayat boyu öğrenme kapsamında velilerin eğitim farkındalıklarının artırılması suretiyle çocukların ve gençlerin eğitimine daha fazla önem verilmesinin sağlanması gerekmektedir.

8. Dil konusunda bireyler teşvik edilerek diploma ve meslek tanımlarının sistemle uyumlu olmasına dikkat edilmelidir. Avrupa Birliği vatandaşlığı ve aktiviteleri hususunda bireylerin farkındalığının artması için eğitim ve hareketliliğin devam ettirilmesi gerekir. (Aksoy, 2013: 38-39).

Yaşam boyu öğrenmenin amacı fertlerin bilgi ve teknoloji çağında topluma ayak uydurmalarının sağlanması ve hayatlarını bu anlamda devam ettirebilmeleri için sosyal ve ekonomik açılardan da etkin şekilde topluma katılmalarının desteklenmesidir (Tortop, 2010: 10). Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde hizmet veren Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü halk eğitimin amaçlarını Yaygın Eğitim Kurumları Yönetmeliğinde şu şekilde açıklamıştır: kalkınma hedefleri doğrultusunda toplumun ihtiyaç ve istekleri göz önünde bulundurularak, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, Türk Milli Eğitim sistemi genel amaç ve ilkeleri, Atatürk ilke ve inkılapları istikametinde insan hakları, demokrasi ve evrensel hukuk kuralları çerçevesinde kişilere;

a) Milli birlik ve beraberliği pekiştirici, bilinçli olarak vatandaşlık görevlerinin yerine getirilmesinin sağlanmasının yanında fertlerin kişilik, düşünce yapısı ve kabiliyetleri ile demokrasinin güçlendirilmesi için eğitim alanında çalışmalar yapılması,

b) Okuma yazmanın yanında tamamlanamayan eğitimlerin tamamlanması için devamlı eğitimler sunmak,

c) Günümüz şartlarına uygun teknolojik, bilimsel, sosyo-kültürel ve ekonomik gelişim ve değişimlerin gerektirdiği eğitim fırsatları sunmak,

d) Türkiye Cumhuriyeti, Türk toplulukları ve diğer ülkelere yönelik plan ve programlar hazırlayıp, bilişim teknolojileri alt yapılarını imkanlar dahilinde kullanarak hayat boyu öğrenmenin yurt dışında anlaşmalar dahilinde yaygınlaştırılması,

e) Dilimiz Türkçe’ nin kurallarına uyularak etkili, güzel ve doğru şekilde öğretilip, kullanılması ve yaygınlaştırılması için gerek yurtiçinde gerek anlaşmalar dahilinde

yurt dışında, hazırlanacak öğretim programları dahilinde uygulanmasının takip edilmesi,

f) Resmî kurumlar, özel sektör, yerel kuruluşlar ve kaynakların öncülüğünde yapılacak proje ve programlarla halkın katılımının sağlanarak toplum kalkınmasına destek verilmesi,

g) Eğitim faaliyetleri ve çalışmalar düzenleyerek milli kalkınma için üretilen toplumsal projelerin başarıya ulaşmasına katkı sağlamak,

h) Milli değer ve kültürümüzün evrensel kültüre açık şekilde korunması, yaygınlaştırılması ve geliştirilmesine yardımcı olmak,

i) Toplum halinde yaşamının gerektirdiği yardımlaşma, dayanışma ve birlikte iş yapma becerilerinin kazandırılması,

j) Sanayi, tarım ve hizmet sektörlerinde gelişen teknolojinin takip edilmesi ve tanıtımı, bu alanların ve yeni hizmet sektörlerinin geliştirilmesine yardımcı olunması, işi olmayan ve yeni iş kollarında çalışmak isteyen fertlerin istihdamı ile yaşam şartlarının iyileştirilmesi için gerekli beceriler kazanması yönünde çalışmalar yapmak,

k) Yerel çevrenin özellikleri de dikkate alınarak ihtiyaçlarının gerektirdiği eğitim öğretim faaliyetleri ile istihdam, üretim, üretilen malzemelerin pazarlanması ve örgütlenme sağlanması,

l) Kırsal kesim ve taşradan şehirlere yerleşenler için şehir kültürüne adapte olabilmeleri noktasında eğitimler düzenlemek,

m) Mesleki ve teknik eğitimler düzenleyerek aşamalı ve kısa sürede endüstrinin gerek duyduğu iş gücünün karşılanmasına yardımcı olmak,

n) Bireylere meslek içinde hizmet içi eğitimlerin verilmesi ve farklı mesleklerde de eğitimler verilerek gelişimlerinin sağlanması,

o) Bireylerin bilinçli birer vatandaş olmaları için diğer kurumlarla yapılacak iş birliği çalışmaları ile aile planlaması, halk sağlığı, sağlıklı beslenme, sivil savunma, barınma, bilinçli tüketici ve üretici olmaları doğrultusunda eğitim faaliyetleri yapmak,

p) Fertlere yeteneklerinin farkına varması, geliştirmesi ve sergilemesi imkanlarının tanınarak serbest zamanlarını iyi geçirmelerinin sağlanması,

r) Özel eğitime ihtiyaç duyan bireylere yönelik yeterlilikleri dahilinde eğitim faaliyetlerinin içine alınmasının sağlanmasıdır (MEB, 2018).

2.5. Halk Eğitiminin İlkeleri

Halk eğitimi, yetişkin eğitimi veya yaygın eğitim adı altında gerçekleştirilen hayat boyu öğrenme eğitimleri, örgün eğitimden hiç yararlanmayan, herhangi bir sebeple yarıda bırakmış, ayrılmış ya da eğitimini tamamlamış bireylerin sosyal, kültürel ve mesleki bilgi ve becerilerini daha ileriye götürebilmelerini sağlayan eğitim faaliyetleridir. Halk eğitim faaliyetlerine alt yapı oluşturan ve yön veren ilkeler akademik çalışmalarında vazgeçilmezi olan maddelerdir. Millî Eğitim Bakanlığı Hayat Boyu Öğrenme Kurumları Yönetmeliği'nde yer verilen ilkeler şu şekildedir.

a) Herkese açıklığı, özel eğitim gereksinimi olan bireyler için özel olarak düzenlenir ve herkesin faydalanabileceği şekilde uygulanır. Toplumun tümü tarafından ulaşılabilir ve herkese ulaşılabilir olmak,

b) İhtiyaçlara uygunluğu, toplumun ve bireyin ihtiyaçları göz önünde bulundurularak gerçekleştirilmesidir. Çağın gereklerine ve toplum gereksinimlerine göre yeniden düzenlenebilir,

c) Sürekliliği, vatandaşların hayatının her döneminde istifade edebileceği şekilde düzenlenir. Eğitimlerin yaşam boyu değişim ilkesi ile yenilenerek çağın ihtiyacı olan bilgi ve becerileri her zaman sağlamasıdır,

d) Geçerliliği, yaygın eğitim kapsamındaki uygulama ve programlar her zaman geliştirilerek yenilenir ve güncel tutulmaya çalışılır. Eğitimlerin genel geçerlik sorgulamalarının her zaman yapılmasıdır,

e) Planlılığı, devlet tarafından açıklanan kalkınma planlarına uygun olacak şekilde eğitim hizmetleri, üretim, istihdam çalışmaları ve emek verimliliğe yönelik planlanır”.

f) Yenilik ve gelişmeye açıklığı, ders araç gereçleri, öğrenme ve öğretmen metotları ile programların teknolojik ve bilimsel gelişmeler ışığında yerel ve ulusal ihtiyaçlara göre geliştirilmedir.

g) Gönüllülüğü, toplumların ve fertlerin etkinliklere gönüllü katılımları sağlanır. Sivil toplum kuruluşları, kurumlar ile aile iş birliği, gönüllüler, kulüpler ve benzer çalışma grupları yetki ve sorumluluk paylaşarak çalışma imkânı olmasıdır.

h) Mali desteği, bazı döner sermaye gerektiren kurslar haricinde diğerleri tamamen ücretsizdir. Tüzel ve gerçek kişiler gönüllülük esasıyla kurslara nakit veya malzeme yardımı yapabilir.

ı) Her yerde eğitim, yaygın eğitimin amacı doğrultusunda iş yerinde, evde, dışarıda düzenli ve programlı olarak kurum binalarından bağımsız olarak her yerde her zaman yapılabilmesidir.

j) Bilimsellik ve bütünlüğü, yaygın eğitimin örgün eğitim ile birbirinin eksiklerini giderecek şekilde destekleyerek ve birbirlerinin tüm imkanlarını kullanabilerek bir bütünlük içinde yapılabilmesidir.

k) İş birliği ve eş güdüm, Milli Eğitimin amaçları doğrultusunda kamu, özel ve gönüllülerin çalışmalarının ortak paydada toplanarak üretkenliği artırmasının sağlanmasıdır (MEB, 2018).

2.6. Yöneticilik, Halk Eğitimi Merkezi Müdürleri ve Müdürlerin Görevleri

Son yıllarda yöneticilik, idarecilik yeni bir bakış açısı kazanmış olup özellikle ekonomik anlamda ileri seviyelerde olan ülkelerde okul müdürlerinin nitelikli ve iyi yetiştirilmiş olmasına büyük önem verilmektedir (Aktepe, 2014: 92). Okul yöneticileri okulun mevcut kaynaklarını azami seviyede etkili ve verimli kullanan kişilerdir. Görevlerini yerine getirirken okul ve/veya kurum yönetimine ait kural ve kavramları iyi bilmeli ve yöneticiliği gerektirdiği birtakım vasıflara da sahip olmalıdır.

Günümüzde bilim dalları arasında sayılan eğitim yönetiminde bu alanda çalışmalar yürütölmektedir. Lisansüstü eğitimler, hizmet içi eğitimler ve kurumların yapacağı diğer çalışmalarla yöneticiliğin profesyonelleşmesi gerekliliği vurgulanmaktadır. Yönetici olmak isteyen öğretmen adayları için nesnel kriterler belirlenerek özlük hakları iyileştirilmeli ve diğer kurum yöneticileri ile eşitlik sağlanmalıdır (Kömürlü ve Özmen, 2010: 29).

Yöneticiler zamanın getirdiği yenilik ve değişimlere uyum sağlayabilecek, kendisini sürekli yenileyebilecek kabiliyete ve beceriye sahip olmalıdır. Her şeyin hızla geliştiği günümüzde yöneticiler daha önce hiç karşılaşmadıkları problem ve sorunlara müdahale edebilecek, risk alabilecek, tehlikeyi ve tehlike yaratabilecek durumları fark edebilecek, öğretmenlerle diğer çalışanların motivasyonlarını diri tutabilecek yeterliğe sahip olmalı ki eğitimde verimliliği ve niteliği arttırabilmelidir (Mücevher ve Erdem, 2019: 56). Eğitim işlerinin, etkinlik ve faaliyetlerinin yerelde uygulayıcısı ve

denetleyicisi olan okul/kurum yöneticilerinin seçilme ve atanma yapıları hakkında yıllardır farklı başlıklar altında yapılması konusunda çalışılmaktadır. 1952 yılında Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi bünyesinde Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü kurularak kamu yönetimi alanında personel yetiştirmek amaçlanmıştır. Üniversitelerde Eğitim Yönetimi bölümleri açılmış fakat 1997 yılında Yüksek Öğretim Kurulu tarafından bu bölümler kapatılmış çalışmalar akademik düzeyde yapılmıştır. 1960 yılı sonrasında başlayan planlı kalkınma çalışmaları döneminde Türk uzmanlarca İdari reform ve reorganizasyon ön raporu hazırlanmış daha sonra 1963 yılında Merkezi Hükümet Teşkilatı Araştırma raporu yayınlanmıştır. Raporda bakanlık teşkilatları incelenerek görevlerdeki eksiklik ve hatalar incelenerek bunların sebepleri ortaya konulmuştur. Yine raporda yöneticilik bölümlerinin açılarak yöneticiliğin profesyonelleştirilmesi gerekliliği vurgulanmıştır (Öz, 2019: 317). Millî Eğitim Bakanlığı tarafından yıllar içerisinde birçok yönetmelik çıkarılmış olmasına rağmen yönetici seçme ve atama yönetmeliklerinin değişeceği söylentisi eksik olmamıştır. Yönetmeliklerin bu kadar çok değiştirilmesine rağmen eğitim yöneticileri yetiştirilmesi anlamında bir profesyonelleşme ve ilerleme kaydedilememiştir (Pelit, 2013: 44).

Halk eğitimi merkezi müdürleri Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Eğitim Kurumlarına Yönetici Seçme ve Görevlendirme Yönetmeliği kapsamında 4+4 yıllığına görevlendirilen öğretmenlerdir. Eğitim kurumlarına yönetici seçme sınavında başarılı olan öğretmenler arasından puan üstünlüğüne göre atanırlar (MEB, 2021). Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı okullardan işleyiş bağlamında gerek mesai saatleri gerekse çalışma alanları bakımından çok farklıdır. Açılabilir 75 alanda 3880 kurs türü için müdürlerin program bilgisi, hizmet alımları, ihaleler ve maaş ve diğer ödemeler noktasında muhasebe bilgisi, açık öğretim kurumları iş ve işlemleri için mevzuat bilgisi vb. yeterliklerine hâkim olmaları gerekmektedir. Bu noktada Millî Eğitim Bakanlığı halk eğitimi merkezi müdürü ve müdürün görevlerini aşağıdaki şekilde sıralamıştır (MEB, 2018).

Müdür eğitim-öğretim lideri olarak; Millî Eğitim Bakanlığı ilkeleri doğrultusunda, yine Millî Eğitim Bakanlığının genel amaçları ve çalıştığı kurumun amaçlarını esas alarak, tahsis edilen tüm kaynakların daha etkili ve daha verimli kullanılmasından, ekip çalışması kültürü ile yönetim ve temsilden sorumludur. Mevzuat gereğince

kendisine verilen yetki ve görevler dahilinde, kurumda oluşturulan komisyon ve ekiplerle iş birliği halinde kurumu yönetir.

Merkez müdürlerinin sorumluluk, yetki ve görevlerinden başlıcaları şunlardır:

Merkez müdürleri;

- a) Eğitim ve öğretimin, verimlilik ve üretimin artırılması için gelişmelerin takip edilmesi, araştırmalar yaparak sonuçlarının değerlendirmesini yapar.
- b) Paydaşlarla iş birliği halinde eğitim bölgesi içerisinde alan taraması yaparak ihtiyaç duyulan kurs ve insan gücünü tespit ederek merkezin bu yönde çalışma ve ilerlemesini sağlar.
- c) Kurumun ihtiyaç duyduğu tüm kademedeki personellerin görevlendirilmesi ile ilgili birimlerle çalışmalar yapar.
- ç) Kurumunun gelişimi için yerel ihtiyaç ve kapasiteyi göz önünde bulundurarak kısa, orta ve uzun dönemli planlar yapar, planları her dönem revize ederek yapılan çalışmaları değerlendirir, yeni araştırma ve çalışmaların yapılması için teşvik ve önlemler alır.
- d) Eğitim ve eğitim ortamları için ihtiyaçları belirler, program geliştirme, mali ve yönetim konularında gerekli düzenleme ve planlamaları yapar.
- e) Personel ve öğretmenlerin günlük çalışma ve nöbet çizelgelerini düzenleyerek işleme koyar. Personelin yıllık görevlendirme onaylarını alarak eğitim hizmetlerini yerine getirmelerini sağlar.
- f) Kurumların harcama yetkilisi olmaları noktasında ihale işlemlerini 8/9/1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu ile 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'na göre gerçekleştirir.
- g) Yetki ve sorumlulukları kapsamında görevlerini yerine getirirken eğitim ve öğretimin verimliliğini artırıcı, personelin mesleki gelişimlerine rehberlik edici bir tutum içerisinde olur.
- ğ) Kurum personellerinin görevleri sırasında yaptıkları veya yapmadıkları iş ve işlemleri göz önünde bulundurarak ödül ve ceza yönetmelikleri kapsamında yapılması gerekenleri uygular. Yetki sorumluluğu dışında gördüğü işlemlerde gerekli kurumları bilgilendirir.

h) Kurumun bina, tesis ve eğitimle ilgili bütün ihtiyaçlarının belirlenmesi, bakım onarım gibi gerekli işler için önlemler olarak eğitim binalarını eğitim öğretime hazır hale getirir.

ı) Eğitim ve üretim arasında bağların bütünlüğünün önemini bilerek kursiyerlerin istihdamı ile yerel ihtiyaçların belirlenerek kurumların üretim merkezi olmasını sağlar. Yine resmi, özel ve gönüllü kuruluşların talepleri doğrultusunda eğitimlerini planlayarak kursiyer yetiştirmek amacıyla yeni kurslar açar.

i) Kurumların yerel ihtiyaçların belirlenmesi ve amaçlarının bu doğrultuda gerçekleştirilebilmesi için programlar çerçevesinde ilgililerle fikir paylaşımı yapılarak bunlardan faydalanılır. Etkili iletişim kurularak eğitim programlarının düzenlenmesi sağlanır ve üst birimlere önerilerde bulunur.

j) İl ve ilçe hayat boyu öğrenme, halk eğitimi planlama ve iş birliği komisyon toplantılarına katılır. Planlamalarını paylaşarak eğitim hizmetlerine yönelik çalışmaları hakkında bilgi verir.

k) Okul Aile Birliği Yönetmeliği kapsamında çalışmalarını yapar. Milli kültürümüzün ve değerlerimizin yaşatılması, tanıtımı, geliştirmesi ve yayılması noktasında üzerine düşen sorumlulukları yerine getirir.

l) Kurs dönemlerinde halk eğitimi faaliyetlerinin en az bir defa olmak üzere denetimini yapar, değerlendirme ve raporlaştırma işlemlerini yürütür.

m) Kurum personellerinden aday memur veya yeni başlayan eğitimcilerin mesleki ve rehberlik çalışmalarını yapar. Atölye ve laboratuvarlarda görevli olanlar için merkez imkanları dahilinde hizmet içi eğitimleri için yardımcı olur.

n) Müdür yardımcıları birden fazla ise görev paylaşımı yapar. Yaptıkları işleri denetler, hafta içi mesai saati sonrası nöbetler ile hafta sonu nöbetlerini planlar. İzin günlerini belirler.

o) Döner sermayeli kurumlarda görev yapanlar mevzuat çerçevesinde iş ve işlemleri yürütür.

ö) Eğitim-öğretim yılı başında personel planlamalarını yaparak görev paylaşımını tebliğ eder. Kurumlarda oluşturulması gereken ekip ve komisyonları oluşturur. Eğitim materyallerinin hazır olmasını sağlar.

- p) Günlük/yıllık ve modül planlarının hazırlanması için öğretmen ve eğitimcilerle toplantılar düzenler. Öğretmen ve eğitimciler tarafından hazırlanan planları inceler, gerekli düzenlemeler veya işlemlerden sonra onaylayarak bir nüshasını kendilerine verir.
- r) Kurumun tüm bina ve tesisleri ile derslik, atölye ve laboratuvarlarının eğitim öğretime hazır olması için gerekli çalışmaları yapar. Kurumun imkanlarından yerel halkın ve çevrenin faydalanmasını sağlar.
- s) Merkez gelişim ekibinin planlama ve yürütme çalışmalarını sağlayarak program uygulama ve geliştirilmesinde ilgili kişilerin beyanlarını alır. Olası durumlarda ilgililere önerilerde bulunabilir.
- ş) Kursiyer ödül ve disiplin işlerinin yürütülmesinin yanında istenilen davranışların kazandırılması yönünde çalışmalar yaparak kurumun düzen ve disiplin işleri ile ilgili önlemleri alır.
- t) Özel eğitime ihtiyaç duyan kursiyerlerin eğitime kazandırılması ve kaynaştırma eğitimi ile ilgili gerekenleri yapar.
- u) İzin, hastalık veya farklı bir yerde görevli olduğu zamanlarda yerine vekalet edecek kişiyi belirleyerek gereken izin ve onayları alır. İzin, hastalık vb. durumlarda işe gelemeyen personel için önlemler alarak yerine görevlendirmeler yapar.
- ü) Kurumun ihtiyaçlarına binaen gerekli ihale ve satın alma işlemlerini başlatarak kurum bütçesi dahilinde alımları gerçekleştirir. Donatım ve materyal ihtiyaçlarını ilgili birimlere zamanında iletir.
- v) Kurumlarda yapılacak her türlü üretime yönelik işleri resmiyete göre düzenler. Müdür yardımcıları arasında bu işlemleri yürütecek bir kişiyi teknik müdür yardımcısı olarak görevlendirmek üzere ilgili birime bilgi verir.
- y) Kurum binası, tesisler ile diğer tüm bölümlerde farklı bir kurumla ortak kullanım söz konusu olduğunda yetkililerin izinleri dahilinde protokol imzalayarak üst birimlere gönderir.
- z) Kanun, tüzük, yönetmelik, yönerge, genelge ve üst amirlerce verilen diğer tüm görevleri yerine getirir.

2.7. İlgili Araştırmalar

Bahat (2013), çalışmasında hayat boyu öğrenme sisteminin yapı taşlarından birisi olan halk eğitimi merkezlerinin daha etkin ve verimli hale gelmesi için önündeki engellerin kaldırılması gerektiğinden bahsetmiştir. Bu noktada bireylerin öğrenme ihtiyaçlarının dikkate alınması gerekliliği ile kurs programlarının esnek olması, yönetici ve eğiticilerin nitelikli olması, kurumların fiziksel yetersizliklerinin giderilerek bireysel öğrenmelere önem verilmesi üzerinde durmuştur.

Dolanbay (2014), çalışmasında idarecilerin en fazla karşılaştığı sorun yönetici ve çalışan eksikliğinden kaynaklı fazla çalışma gerekliliği sonucuna ulaşmıştır. Çalışmada, merkez müdür yardımcıları çalışma saati, çalışma şartları ve özlük haklarını beğenmedikleri için görev sürelerini tamamlamadan farklı okullara geçiş yaptığı belirtilmiştir. Açık ğretim kurumlarının faaliyetlerini yapma noktasında önemli sorunlar olduğu, kursiyerlerle çalışacak rehberlik alan öğretmenin olmaması, kurs denetiminin zaman, iş yoğunluğu ve çalışan eksikliğinden yapılamaması çıkan diğer sorunlardandır.

zkorkmaz (2016), çalışmasında yöneticilerin yaşam boyu öğrenmeye bakış açıları ve yeterlilik algılarının ne düzeyde olduğu ölçülmüştür. Araştırmanın amacını müdürlerin yaşam boyu öğrenme yeterlik algılarının ortaya konması olarak açıklayan araştırmacı kurum müdürlerinin yaşam boyu yeterlik algısı leği üzerinden yapılan puanlamanın ortalamasının üzerinde çıktığını söylemektedir.

Türkkan (2019), çalışmasında halk eğitimi merkezlerinde görev yapmakta olan yönetici ve eğiticilerin yaygın eğitimde öğrenmeye ilişkin algıları ile meslek doyumları arasındaki ilişki cinsiyet, medeni durum, branş ve hizmet süresi gibi değişkenlere göre incelemiştir. Tez çalışmasının sonucunda halk eğitimi merkezlerinin sorunları araştırılarak sorunlara çözüm yolları bulunması ve merkezlerin eğitim verimliliklerinin arttırılarak daha etkin bir yapıya kavuşturulmaları önerisinde bulunulmuştur.

Batur (2020), alışma sonucunda, halk eğitimi merkezi müdürlerinin; duygusal tükenmişlik boyutunda orta düzeyde, kişisel başarı, duyarsızlaşma ve genel alt boyutlarda ise düşük düzeyde tükenmişlik yaşadıklarını belirtmiştir.

Nazlı ve zer (2021), halk eğitimi merkezlerinde planlama, fiziki şartlar, eğiticiler, kurs denetimi gibi sorunlar tespit edilmiştir. zm nerileri kısmında hizmet binası

yapımı ve donatım malzemelerinin tamamlanması, planlama konusunda tüm paydaşların katılımının zorunlu kılınması, eğitici seçim ve görevlendirme kapsamında netlik olması ile kurumlara ait araç temin edilmesi öne sürülmüştür.

Literatür taramasında, hayat boyu öğrenme ve bu alanda karşılaşılan sorunlar ile yurtdışında yapılan çalışmalarda daha çok eğitimlerin devamlılığı, toplumsal kalkınmaya yönlendirilmesi ve bireysel farkındalık oluşturulması gibi başlıklar üzerinde durulmuştur.

Tobias (1999), çalışmasında hayat boyu öğrenmeye katılımlarında bireylerin karşılaştığı sorunlar ve çözüm önerileri üzerinde durmuştur. Hayat boyu öğrenme sayesinde bireylerin yeterliklerle donatılarak sorunları aşabilecekleri söylenmiştir. Her kesimden insana hayat boyu öğrenmeye dahil olması için teşvik edilmeleri, her yaşta bireye geniş kapsamlı eğitim fırsatları sunulmalı ve bunun bir sisteme bağlanması, öğrenenlerin ihtiyaçlarının tam anlamıyla karşılanabilmesi için önlemlerin alınmasını vurgulamıştır.

Berglund (2008), “Hayat Boyu Üzerine Günümüz Hikayeleri” adlı doktora tezinde İsveç, Avustralya ve Amerika hayat boyu öğrenme sistemi ve politikalarını incelemiştir. Araştırma sonuçlarını üç başlık altında toplayan Berglund; yaşam boyu öğrenmede verilen eğitimlerin yaşamla ilgili olmaktan ziyade iş ve meslekle ilgili olduğu, yaşam boyu öğrenme faaliyetlerinin ideal insan yetiştirme çalışmaları kapsamında yapılması gerekirken bu anlamda yetersiz ve başarısız olduğu son olarak da yaşam boyu ile ilgili çalışan uzmanların bu alana yeterince önem vermediği üzerinde durmuştur.

Bagnall (2009), yaşam boyu öğrenmenin önündeki engelleri yaşam boyu öğrenmenin yeterince tanıtılmadığı bu alanda çalışmalar yapılmasının gerektiği, yaşam boyu öğrenme programlarının evrensel olması ve tüm dünyada geçerli hale getirilmesi, yaşam boyu öğrenmede görevli eğitimcilerin sürekli eğitime tabi tutulmaları ve eğitimciler ile kurs alan kişilerin eğitimlerinin sürdürülebilir olması gerekliliği üzerinde durmuştur.

Laal ve Salamati (2012), “Hayat Boyu Öğrenme; Buna Neden İhtiyacımız Var?” başlıklı çalışmasında hayat boyu öğrenmenin gereklilikleri üzerinde durarak hayat boyu öğrenmenin kişisel ve toplumsal faydalarından bahsetmektedir. Bireysel olarak insanlara yeni arkadaşlıklar kurabilme, iletişim yetkinliği ve değişimlere ayak

uydurabilme olanağı sağlarken toplumsal olarak kalkınma ve ekonomik açıdan faydaları sıralanmıştır.

Mundhe ve Chavan (2022), “Hayat Boyu Öğrenme: Sorunlar ve Zorluklar” adlı kitabında hayat boyu öğrenmenin insanların yaşamında sınırlı bir süreyi değil yaşam boyu devam ettiğini vurgulamıştır. Bireyler, doğumdan ölüme kadar olan tüm yaşam süreçlerini içeren bilgi, beceri ve yetkinliklerini geliştirmeyi amaç edinmelidir. Değişen dünya şartları ve teknolojinin tüm bireyler için yaşam boyu öğrenmeyi vazgeçilmez kıldığını aktaran çalışma, her bireyin yaşam boyu öğrenmeye kendi farkındalığı ile başlaması gerektiği üzerinde durmuştur. Yaşam boyu öğrenmenin önündeki engellerin ekonomik, sosyal ve mesleki alanlarda ortaya çıkabileceği için kişilerin kendilerini bu durumlara hazırlayarak üstesinden gelmesinin kendi ellerinde olduğu farkındalığının kazandırılması gerekmektedir. Hayat boyu öğrenme programlarının ana faaliyet olarak seçilmesi ve toplumun bir bütün olarak gelişiminin sağlanması esas alınmalıdır.

Alinyazın incelendiğinde yapılan çalışmalar ile toplumsal kalkınmada önemli bir rol üstlenen yaygın eğitimin önündeki engeller ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır. Halk eğitimi merkezlerinin hayat boyu öğrenmenin bir parçası olarak verdikleri hizmetlerin daha verimli ve etkili olması için çalışmalar yapılmıştır. Çalışmalarda hayat boyu öğrenmenin önemi vurgulanmış, kurs modülleri incelenmiş, kursiyerler, öğretmenler ve alanda söz sahibi olan kişilerin görüşleri alınmıştır. Bu bağlamda araştırmanın amaçları ile literatürdeki diğer çalışmaların aynı doğrultuda oldukları görülmüştür.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

Bu bölümde araştırma yöntemine yer verilmiştir. Araştırmanın modeli, evreni, örnekleme, veri toplama araçları ile veri çözümleme tekniklerinin ayrıntılı bilgileri bu bölümde yer alacaktır.

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada, Halk eğitimi merkezi müdürlerinin karşılaştıkları sorunların neler olduğunun belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırma nitel araştırma yöntemine ve durum çalışmasına göre yürütülmüştür. Nitel araştırmalar, araştırmacı ve okuyuculara konuyla ilgili gerçekçi ve tasvir edici sonuçlar sunmayı amaç edinmektedir. Nitel bir araştırma deseni olan durum çalışması, araştırılacak kavramın kendi yaşam döngüsü içerisinde ve geçerli zaman diliminde incelenmesini amaçlar (Yin, 2003: 10).

3.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu 2022-2023 öğretim yılı Milli Eğitim Bakanlığı Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğüne bağlı olarak çalışan Erzurum ili 3 merkez ilçe ile 17 dış ilçe olmak üzere toplam 20 halk eğitimi merkezi müdürü oluşturmaktadır. Bu bağlamda araştırmada ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Ölçüt örnekleme, örneklemin araştırmayla ilgili belirlenen kriterlere sahip olan bireyler, durumlar, nesnelere veya olaylardan oluşturulmasıdır (Baltacı, 2018: 254).

Demografik Bilgiler

Çalışma grubunda yer alan halk eğitimi merkezi müdürlerinin demografik bilgilerine ilişkin frekans ve yüzde dağılımları aşağıda verilmiştir.

Tablo 3.1: Kurum Müdürlerinin Demografik Bilgileri Frekans Ve Yüzde Değerleri

	Gruplar	<i>f</i>	%
Kıdem	11-20 yıl	7	35.00
	21 yıl ve üz.	13	65.00
Mezuniyet	Lisans	19	95.00
	Yüksek Lisans	1	5.00
	Toplam	20	100

Tablo 3.1.'de görüldüğü üzere katılımcıları oluşturan 20 kurum müdürü arasında 7'si (%35.00) 11-20 yıl, 13'ü (%65.00) 21 yıl ve üzeri kıdeme sahiptir. Eğitim durumuna göre ise 19'u (%95.00) lisans, 1'i (%5.00) yüksek lisans diplomasına sahiptir.

3.3. Veri Toplama Araçları

Veriler yüz yüze görüşme tekniği ile toplanmıştır. Görüşme tekniği; araştırmayı yapan kişi ile araştırmaya konu olan kişi arasında yapılan düzenli ve hedefli, yazılı olmayan iletişim şeklidir (Cohen ve Manion, 1994' den akt., Türnüklü, 2000: 544). Görüşme, çalışmanın örneklem grubunda bulunan kişilerin, araştırılan konu ile ilgili deneyim, bilgi, duygu-düşünce ve hayat hikayesini anlattığı veri toplama tekniğidir (Baltacı, 2019: 374). Görüşmelerde kullanılmak üzere yarı yapılandırılmış görüşme formu oluşturulmuştur. Görüşme formu oluşturulurken halk eğitimi merkezleri ve yaygın eğitimle ilgili literatür taranarak araştırma konusu kapsamında sorular hazırlanmıştır. Görüşme soruları açık uçlu sorular olarak hazırlanmıştır. Hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu soru yapıları ve araştırma kapsamı ile ilgili uzman görüşlerine başvurulmuştur. Hayat boyu öğrenme bölümünde çalışan 2 şube müdürü, 1 Türkçe öğretmeni, 1 Edebiyat öğretmeni ve 1 akademisyen olmak üzere uzman görüşüne başvurulmuştur. Uzman görüşleri doğrultusunda gerekli düzenlemeler yapılarak tekrar uzmanların görüşleri alınmıştır. Uzman görüşleri sonunda gerekli düzeltmeler yapılarak form son haline getirilmiştir. Yarı yapılandırılmış görüşme formunda 6 soru 39 sonda yer almıştır **(Ek-3)**.

3.4. Verilerin Toplanması

Veri toplama süreci aşamalı şekilde yapılmıştır. İlk aşamada üniversite Etik Kurulu'na başvuru yapılarak etik açıdan uygun bulunduğuna dair 17.04.2023 tarih ve E.51285 sayılı yazı ile Etik Kurul Onayı alınmıştır **(Ek-1)**. İkinci aşamada halk eğitimi merkezi müdürleri ile görüşebilmek için Erzurum İl Milli Eğitim Müdürlüğüne izin talebinde bulunulmuştur. 03.05.2023 tarih ve E-36648235-605.01-755 sayılı yazı ile Erzurum İl Milli Eğitim Müdürlüğü çalışma yapılmasını kabul etmiştir **(Ek-2)**.

Çalışma grubunda yer alan kurum müdürleri ile yapılan görüşmelere ait bilgiler Tablo 3.2’de verilmiştir.

Tablo 3.2: Çalışma Grubu ile Yapılan Görüşmelere İlişkin Bilgiler

Katılımcı Kodu	Görüşme Zamanı	Görüşme Süresi	Görüşme Yeri	Görev Yeri
M1	22/06/2023	48 dakika	Müdür Odası	İlçe
M2	19/06/2023	54 dakika	Müdür Odası	İlçe
M3	04/09/2023	58 dakika	Müdür Odası	İlçe
M4	30/06/2023	45 dakika	Müdür Odası	İlçe
M5	30/06/2023	43 dakika	Müdür Odası	İlçe
M6	03/07/2023	47 dakika	Müdür Odası	İlçe
M7	22/06/2023	42 dakika	Müdür Odası	İlçe
M8	08/08/2023	40 dakika	Müdür Odası	İlçe
M9	04/09/2023	54 dakika	Müdür Odası	İlçe
M10	03/07/2023	51 dakika	Müdür Odası	İlçe
M11	08/08/2023	45 dakika	Müdür Odası	İlçe
M12	22/06/2023	46 dakika	Müdür Odası	İlçe
M13	08/08/2023	44 dakika	Müdür Odası	İlçe
M14	09/08/2023	54 dakika	Müdür Odası	İl
M15	28/07/2023	51 dakika	Müdür Odası	İl
M16	03/07/2023	50 dakika	Müdür Odası	İlçe
M17	09/08/2023	60 dakika	Müdür Odası	İl
M18	11/07/2023	51 dakika	Müdür Odası	İlçe
M19	11/07/2023	48 dakika	Müdür Odası	İlçe
M20	08/08/2023	40 dakika	Müdür Odası	İlçe

Üçüncü aşamada görüşmeye gidilmeden önce halk eğitimi merkezi müdürlerinden randevu talebinde bulunulmuştur. Halk eğitimi merkezi müdürleri ile görüşmeler

Haziran-Eylül 2023 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın içeriği ve amacı açıklanarak rızaları alınmıştır. Araştırmaya katılımın tamamen gönüllülük esasına dayalı olduğu, cevapların gizli tutulacağı ve sadece tarafımdan değerlendirileceği, bilgilerin sadece araştırmada kullanılacağı ve üçüncü taraflarla paylaşılmayacağı, çalışmada kişisel rahatsızlık verecek sorular ve durumların olmadığı ancak herhangi bir rahatsızlık hissedildiğinde görüşmenin yarıda kesilebileceği, cevap vermek istemedikleri soruları geçebilecekleri veya sonlandırabilecekleri, izinleri dahilinde görüşmenin ses kayıt cihazıyla kaydedilip asla paylaşılmadan araştırma sonunda silineceği bilgisi verilmiştir. Ardından görüşmelere başlanarak formdaki sorular sorulmuştur. Görüşmeler yaklaşık elli dakika sürmüştür. Katılımcılardan sorunlara ilişkin görüşleri ve sorunlara ilişkin çözüm önerileri alınarak kaydedilmiştir.

3.5. Verilerin Analizi

Araştırma sonucunda, yarı yapılandırılmış görüşme formu ile elde edilen bilgiler tablolaştırılmıştır. Frekans ve yüzde analizleri yapılmıştır. Verilerin analizinde betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır. Nitel bir veri analiz yöntemi olan betimsel analiz, farklı veri toplama teknikleriyle elde edilen verilerin başta belirlenen temalara göre sadeleştirilerek özetlenmesi ve yorumlanmasıdır. Betimsel analizde amaç elde edilen verilerin özüne ulaşarak yorumlayıp ilgililere aktarılmasıdır. (Kıncal, 2010: 188). Nitel araştırmalarda veriler rakamsal değerlerle gösterilmediğinden, doğrulanabilir ve gerçeği yansıtmalıdır. Verilerin tutarlılığı ve kanıtlanabilirliği araştırmacının yapacağı çalışmada önyargısız ve tarafsız olmasından geçmektedir. Araştırmaya ait sonuçların benzer ve/veya yakın ortamlarda aynı şekilde sonuç vermesine ilişkin dış güvenilirlik araştırmacı tarafından alınacak önlemlerle sağlanmalıdır (Yıldırım ve Şimşek, 2008: 284).

Araştırmada kurum müdürlerinden yaşadıkları sorunlara ilişkin daha ayrıntılı ve derinlemesine bilgiler alabilmek için ve daha rahat olmaları amacıyla kendi kurumlarında randevu talep edilerek görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Görüşmeler müdürlerin kurumlarındaki odalarında sakin bir ortamda gerçekleştirilmiştir. Görüşmeler sırasında ses kayıt cihazı kullanılmış kaçırılan noktalar varsa cihazdan daha sonra dinlenerek kontrol edilmiştir. Araştırmacı tarafsız kalarak, soruların açıklamaları dışında, sorulara verilecek cevaplar için yönlendirme yapmamıştır. Elde edilen veriler daha sonra betimsel analiz yapılarak yorumlanmıştır.

Yapılan analizler neticesinde, önceden oluşturulan 6 tema başlığı altında (yönetmel sorunlar teması, eğitim-öğretim teması, mali sorunlar teması, eğitim-öğretim teması, personel teması ve strateji ve çözüm önerileri teması), 37 kategori ve ayrıca kategorilere ilişkin ise 185 kod başlığı oluşturulmuştur.

3.6. Aktarılabirlik ve İnandırıcılık

Geçerlik ve güvenilirlik ifadeleri nicel araştırmalarda kullanılmakta iken nitel araştırmalarda inanılrlık, araştırmacının yetkinliği ve sonuçların doğrulanabilirliği gibi ifadeler kullanılır. Elde edilen bulguların desteklendiği ve gerçekçi temellere dayandırıldığı çalışmalar geçerlik ilkesine uygun araştırmalardır (Beycioğlu, Özer ve Kondakçı, 2018: 417). Yapılan çalışmaların sonuçlarının tekrar edilebilir olması ise güvenilirlik kavramıyla ilişkilidir (Baltacı, 2019: 380).

Araştırmada alanında uzman kişilerle iş birliği yapılması, çalışma grubu ile görüşme süreleri ideal düzeyde tutularak iç geçerlik sağlanmaya çalışılmıştır. Dış geçerlik için araştırma sürecinde uygulanan adımlar; gerekli izinler alındıktan sonra kurum müdürleri ile görüşmeler öğretim yılı sonu yoğunluğu gözetilerek bu tarihten sonraya bırakılmıştır. Yaz tatili döneminde randevular talep edilmiş, müdürlerin müsaitlik durumuna göre yakın ilçelerden başlanarak görüşmeler yapılmıştır. Araştırmacının ikametine en yakın ilçe; Narman 30 km, en uzak ilçe; 294 km ile Karaçoban'dır. Görüşmeler için iki buçuk aylık süre zarfında yaklaşık 2 bin km yol katedilmiştir. Ayrıca araştırma modeli, çalışma grubu, veri toplama aracı ve süreçleri, verilerin analizi ve yorumlanması ayrıntılı bir şekilde aktarılmıştır. Araştırmanın iç güvenilirliğini sağlamak amacıyla görüşme sırasında yönlendirme yapılmamış ve görüşme sonrasında formlardan elde edilen veriler yorum katılmadan doğrudan aktarılmıştır. Araştırmanın dış güvenilirliği için analiz yöntemi ve katılımcılar ile ilgili bilgilere yer verilmiştir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

ARAŞTIRMA BULGULARI

Bu bölümde halk eğitimi merkezi müdürleri ile yapılan görüşmeler neticesinde elde edilen bulguların analizine yer verilmiştir.

Araştırmada halk eğitimi merkezi müdürlerinin görevini yürütürken karşılaştığı sorunlar belirlenmeye çalışılmıştır. Bu kapsamda yapılan görüşmeler çerçevesinde yönetici görüşleri 6 tema altında toplanmıştır. Bu temalar aşağıda Tablo 4.1' de verilmiştir.

Tablo 4.1: Halk Eğitimi Merkezi Müdürlerinin Görevini Yürütürken Karşılaştığı Sorunlara İlişkin Temalar

Temalar	<i>f</i>
1. Yönetsel Sorunlar	57
2. Eğitim Öğretim Sorunları	297
3. Mali Sorunlar	135
4. Fiziksel ve Coğrafi Sorunlar	138
5. Personel Sorunları	174
6. Sorunlara İlişkin Strateji ve Çözüm Önerileri	204

Tabloda Halk eğitimi merkezi müdürlerinin görevini yürütürken karşılaştığı sorunlarına ilişkin 6 tema yer almaktadır. Bu ana temalar; yönetsel, eğitim-öğretim, mali, fiziksel ve coğrafi, personel sorunları ve sorunlara ilişkin strateji ve çözüm önerileridir.

Bu 6 temaya ilişkin kategori ve kod başlıkları aşağıda başlıklar altında verilmiştir.

4.1. Birinci Tema: Yönetsel Sorunlar

Halk eğitimi merkezi müdürlerinin karşılaştığı yönetsel sorunlar teması ve bu temaya ilişkin kategoriler aşağıda Tablo 4.2.'de verilmiştir.

Tablo 4.2: Yönetmel Sorunlar Temasına İlişkin Kategoriler

Kategoriler	<i>f</i>
İş ve İş ortamı ile ilgili yönetmel sorunlar	22
Paydaşlarla ilgili yönetmel sorunlar	21
Çevre ilgili yönetmel sorunlar	14
Toplam	57

Halk eğitimi merkezi müdürlerinin görevini yürütürken karşılaştığı yönetmel sorunlara ilişkin müdürlerin görüşleri 3 kategoride toplanmıştır. Bu kategorilere ait kod başlıkları aşağıda tablolarda ayrı ayrı açıklanmıştır.

4.1.1. İş ve İş Ortamı ile İlgili Yönetmel Sorunlar

Halk eğitimi merkezi müdürlerinin karşılaştığı iş ve iş ortamı ile ilgili yönetmel sorunlar kategorisine ilişkin kodlar aşağıda Tablo 4.3' te verilmiştir.

Tablo 4.3: Halk Eğitimi Merkezi Müdürlerinin Görevini Yürütürken Karşılaştığı İş ve İş Ortamı ile İlgili Yönetimsel Sorunlara İlişkin Kodlar

Kodlar	<i>f</i>	%
İdari kadro ve personel eksikliği	10	45.45
Mevzuat bilgisinin yetersizliği	5	22.72
Bürokrasinin işleri yavaşlatması	3	13.63
Ortak bina kullanımı	2	9.10
Mevzuatın açık olmaması	2	9.10
Toplam	22	100

Halk eğitimi merkezi müdürlerinin görevini yürütürken karşılaştığı iş ve iş ortamı ile ilgili yönetmel sorunlara ilişkin müdürlerin görüşlerine göre farklı kod başlıkları oluşmuştur. 5 ayrı kod başlığında toplamda 22 görüş bulunmaktadır. Halk eğitimi merkezi müdürlerinin görevini yürütürken karşılaştığı iş ve iş ortamı ile ilgili yönetmel sorunlara ilişkin müdürlerin görüşlerine göre oluşan kod başlıkları: idari kadro ve personel eksikliği (10), mevzuat bilgisinin yetersizliği (5), bürokrasinin işleri yavaşlatması (3), ortak bina kullanımı (2), mevzuatın açık olmaması (2)' dir. Halk eğitimi merkezi müdürlerinin görüşlerine göre; halk eğitimi merkezi müdürlerinin

görevini yürütürken yönetsel olarak en çok karşılaştığı sorun idari kadro ve personel eksikliğidir. En az karşılaşılan sorun ise mevzuatın açık olmaması ve ortak bina kullanımınıdır. Konuya ilişkin doğrudan müdür görüşleri aşağıda verilmiştir:

M8: “Bürokrasinin işleri uzatması, tek bir kurs açma durumunda bile dört kişinin onayından geçmesi iş yükü olarak bize yansımaktadır. Bu tarz işlemlerin kaldırılması gerektiğine inanıyorum. Personelin eksik olması yanında bir de bu tarz işlerle uğraşıyoruz. Enerjimizi farklı yerlere harcamak durumunda kalıyoruz.”

M13: “Personel anlamında memur ve hizmetli eksiklikleri ile idarecilerin sürekli değişmesi kurum hafızasını zayıflatıyor. İşlerin yavaşlamasına yol açmaktadır.”

M9: “Bürokrasi olarak üst yöneticilerimizin işin içine fazla girmesi, halk tarafından bize ve kurslara bakış açısını değiştirmektedir. Aynı şekilde idarecilerinde sürekli değişmesi kalanların işini zorlaştırıyor.”

4.1.2. Paydaşlarla İlgili Sorunlar

Halk eğitimi merkezi müdürlerinin karşılaştığı paydaşlarla ilgili yönetsel sorunlar kategorisine ilişkin kodlar aşağıda Tablo 4.4’ te verilmiştir.

Tablo 4.4: Halk Eğitimi Merkezi Müdürlerinin Görevini Yürütürken Karşılaştığı Paydaşlarla İlgili Yönetsel Sorunlara İlişkin Kodlar

Kodlar	f	%
Yönetmelik dışı talepler	7	33.33
Bürokrasi	4	19.04
İş yükü	3	14.29
Esmek talepleri	3	14.29
Değer verilmemesi	3	14.29
Paydaşların reklam isteği	1	4.76
Toplam	21	100

Halk eğitimi merkezi müdürlerinin görevini yürütürken karşılaştığı paydaşlar ile ilgili yönetsel sorunlara ilişkin müdürlerin görüşlerine göre farklı kod başlıkları oluşmuştur. 6 ayrı kod başlığında toplamda 21 görüş bulunmaktadır. Halk eğitimi

merkezi müdürlerinin görevini yürütürken karşılaştığı paydaşlar ile ilgili yönetsel sorunlara ilişkin müdürlerin görüşlerine göre oluşan kodlar: yönetmelik dışı talepler (7), bürokrasi (4), iş yükü (3), esmek talepleri (3), değer verilmemesi (3), paydaşların reklam isteği (1)' tir. Halk eğitimi merkezi müdürlerinin görüşlerine göre; halk eğitimi merkezi müdürlerinin görevini yürütürken paydaşlarla ilgili yönetsel olarak en çok karşılaştığı sorun yönetmelik dışı taleplerdir. En az karşılaşılan sorun ise paydaşların reklam isteğidir. Konuya ilişkin doğrudan müdür görüşleri aşağıda verilmiştir:

M11: “Mülki idare amirlerinin mevzuata hâkim olmamalarına rağmen tepeden inme emirlerle iş yaptırmak istemeleri, mevzuata aykırı işlem tesis edilmesini istemeleri bizi arada bırakmaktadır.”

M14: “Belediye ve Esmeklerle açılan kurslarda kurs merkezleri kendilerine ait olduğu için yöneticileri Halk Eğitim merkezlerini dikkate almamaktadır. Kendi isteklerine göre kursların şekillenmesini talep etmektedirler.”

M9: “Paydaşlar halk eğitimi merkezlerinin çalışmalarının kapsamı ve boyutunun pek farkında değiller. Çıkarları olmadan veya reklam yapabilecekleri kurslara destek olurlarken, reklam yapılamayan kurslara yardım etmiyorlar.”

4.1.3. Çevre ile İlgili Yönetimsel Sorunlar

Halk eğitimi merkezi müdürlerinin karşılaştığı çevre ile ilgili yönetsel sorunlar kategorisine ilişkin kodlar aşağıda Tablo 4.5' te verilmiştir.

Tablo 4.5: Halk Eğitimi Merkezi Müdürlerinin Görevini Yürütürken Karşılaştığı Çevreyle İlgili Yönetimsel Sorunlara İlişkin Kodlar

Kodlar	f	%
Kurum binasının uzaklığı	6	42.86
Halkın ilgisizliği	4	28.58
Müstakil bina olmaması	3	21.42
Nüfus azlığı	1	7.14
Toplam	14	100

Halk eğitimi merkezi müdürlerinin görevini yürütürken karşılaştığı çevre ile ilgili yönetsel sorunlara ilişkin müdürlerin görüşlerine göre farklı kod başlıkları oluşmuştur. 4 ayrı kod başlığında toplamda 14 görüş bulunmaktadır. Halk eğitimi

merkezi müdürlerinin görevini yürütürken karşılaştığı çevre ile ilgili yönetsel sorunlara ilişkin müdürlerin görüşlerine göre oluşan kodlar: kurum binasının uzaklığı (6), halkın ilgisizliği (4), müstakil bina olmaması (3), nüfus azlığı (1)' dir. Halk eğitimi merkezi müdürlerinin görüşlerine göre; halk eğitimi merkezi müdürlerinin görevini yürütürken çevre ile ilgili yönetsel olarak en çok karşılaştığı sorun kurum binasının uzaklığıdır. En az karşılaşılan sorun ise nüfus azlığıdır. Sorun olmadığını bildiren kurum müdürleri de vardır. Konuya ilişkin doğrudan müdür görüşleri aşağıda verilmiştir:

M7: “Kurum binasının müstakil olmaması ve farklı kurumlarla ortak kullanılması kurslara katılımı azaltmaktadır. Diğer kamu kurumlarında kurs merkezi olarak kullanılabilir yerler bizlere tahsis edilmiyor.”

M1: “Binanın bulunduğu yerin merkeze uzak olması kursiyerlerin geliş gidiş konusunda sorun yaşatmaktadır. Belediye hizmetlerinden yararlanamamaktayız yol ve benzeri gibi.”

4.2. İkinci Tema: Eğitim- Öğretim Sorunları

Halk eğitimi merkezi müdürlerinin karşılaştığı eğitim-öğretim sorunları teması ve bu temaya ilişkin kategoriler aşağıda Tablo 4.6’da verilmiştir.

Tablo 4.6: Halk Eğitimi Merkezi Müdürlerinin Görevini Yürütürken Karşılaştığı Eğitim Öğretim Sorunları Temasına İlişkin Kategoriler

Kategoriler	f
Okuma yazma kurslarının açılması	23
Mesleki kursların açılması	37
Sosyal kültürel kursların açılması	28
Kurum dışında, mahalle ve köylerde kursların açılması	36
E-Yaygın sistemi üzerinde kurs/kurs sonu işlemlerinin yapılması	19
Sertifika Basımı ve Dağıtımı	14
Açık Öğretim kurumları iş ve işlemleri	34
Kursiyer denetimi	30
Denetlenme	18
Denetimler ve Yeterliliği	38

Rehberlik çalışmaları	20
Toplam	297

Halk eğitimi merkezi müdürlerinin görevini yürütürken karşılaştığı eğitim-öğretim sorunlarına ilişkin müdürlerin görüşleri 11 kategoride toplanmıştır. Bu kategorilere ait kod başlıkları aşağıda tablolarda ayrı ayrı açıklanmıştır.

4.2.1. Okuma Yazma Kurslarının Açılması Noktasında Karşılaştığı Sorunlar

Halk eğitimi merkezi müdürlerinin okuma yazma kurslarının açılması noktasında karşılaştığı sorunlar kategorisine ilişkin kodlar aşağıda Tablo 4.7’de verilmiştir.

Tablo 4.7: Halk Eğitimi Merkezi Müdürlerinin Okuma Yazma Kurslarının Açılması Noktasında Karşılaştığı Sorunlara İlişkin Kodlar

Kodlar	<i>f</i>	%
Kursiyerden kaynaklı sebepler	6	26.10
Eğitici görevlendirilememesi	5	21.74
Yaş ortalaması	4	17.40
Devam sorunları	3	13.04
Toplum baskısı	3	13.04
Alan taraması yapılamaması	1	4.34
Kadınlara ulaşılamaması	1	4.34
Toplam	23	100

Halk eğitimi merkezi müdürlerinin okuma yazma kurslarının açılması noktasında karşılaştığı sorunlara ilişkin müdürlerin görüşlerine göre farklı kod başlıkları oluşmuştur. 7 ayrı kod başlığında toplamda 23 görüş bulunmaktadır. Halk eğitimi merkezi müdürlerinin okuma yazma kurslarının açılması noktasında karşılaştığı sorunlara ilişkin müdürlerin görüşlerine göre oluşan kodlar: kursiyerden kaynaklı sebepler (6), eğitici görevlendirilememesi (5), yaş ortalaması (4), devam sorunları (3), toplum baskısı (3), alan taraması yapılamaması (1), kadınlara ulaşılamaması (1)’dir. Halk eğitimi merkezi müdürlerinin görüşlerine göre; halk eğitimi merkezi müdürlerinin okuma yazma kurslarının açılması noktasında karşılaştığı en büyük sorun kursiyerden kaynaklı sorunlardır. En az karşılaşılan sorun ise alan taraması yapılamaması ve kadın kursiyerlere ulaşılamamasıdır. Konuya ilişkin doğrudan müdür görüşleri aşağıda verilmiştir:

M18: “Okuma yazma bilmeyen vatandaşlara ulaşamıyoruz. Vatandaş utandığı için gelmiyor ya da toplum baskısı oluşturuluyor. Köy okullarının kapalı olduğu köy ve mahallelere eğitici veya öğretmen bulamıyoruz.”

M17: “Kişinin okur yazar olmadığına ikna olmaması, yaşının ilerlemiş olmasından dolayı mevcut durumunu kabullenememesi gibi nedenlerle kurslar sekteye uğrayabiliyor.”

M6: “Alan taraması yapılarak tüm çalışmalar sorunsuz olarak yapılabilir.”

4.2.2. Mesleki Kurslarının Açılması Noktasında Karşılaştığı Sorunlar

Halk eğitimi merkezi müdürlerinin mesleki kurslarının açılması noktasında karşılaştığı sorunlar kategorisine ilişkin kodlar aşağıda Tablo 4.8’ de verilmiştir.

Tablo 4.8: Halk Eğitimi Merkezi Müdürlerinin Mesleki Kurslarının Açılması Noktasında Karşılaştığı Sorunlara İlişkin Kodlar

Kodlar	f	%
Araç-gereç-makine eksiklikleri	13	35.14
Eğitici bulunamaması	9	24.33
Uygun atölye olmaması	8	21.63
Ödenek yetersizliği	3	8.10
Devam sorunları	2	5.40
Kurs sürelerinin uzunluğu	1	2.70
Mevzuat dışı istekler	1	2.70
Toplam	37	100

Halk eğitimi merkezi müdürlerinin mesleki kursların açılması noktasında karşılaştığı sorunlara ilişkin müdürlerin görüşlerine göre farklı kod başlıkları oluşmuştur. 7 ayrı kod başlığında toplamda 37 görüş bulunmaktadır. Halk eğitimi merkezi müdürlerinin mesleki kursların açılması noktasında karşılaştığı sorunlara ilişkin müdürlerin görüşlerine göre oluşan kodlar: araç-gereç-makine eksiklikleri (13), eğitici bulunamaması (9), uygun atölye olmaması (8), ödenek yetersizliği (3), devam sorunları (2), kurs sürelerinin uzunluğu (1), mevzuat dışı istekler (1)’dir. Halk eğitimi merkezi müdürlerinin görüşlerine göre; halk eğitimi merkezi müdürlerinin mesleki kursların açılması noktasında karşılaştığı en büyük sorun araç-gereç-makine eksikliği sorunudur. En az karşılaşılan sorun ise kurs sürelerinin uzunluğu ve mevzuat dışı isteklerdir. Konuya ilişkin doğrudan müdür görüşleri aşağıda verilmiştir:

M15: “Bakım ve onarım konusunda ödenek sıkıntıları yaşamaktayız, ödenek yetersizliğinden dolayı makinaların bakım ve onarımını yaptıramıyoruz. Mesleki kursların yapısına uygun atölyelerimiz yok kendi imkanlarımızla bir şeyler yapmaya çalışıyoruz fakat verimlilik anlamında kurslardan tam verim alamıyoruz. Yeri geliyor bir makinada bazen sırayla 8-10 kursiyer çalışıyor. Makinalarımız yetersizdir.”

M1: “Kursiyer kaydı noktasında sorun yaşanmamakta olup kurs sürelerinin uzunluğundan devamsızlık sorunları olmaktadır. Kursiyer devam etmeden belge almak istiyor.”

M5: “Açılacak mesleki kurslara yönelik uygun atölyelerin olmaması en büyük sorunumuzdur. Örneğin aşçılık kursu için teorik kısım bittikten sonra pratik kısmı sürekli okullardan veya kurumlardan rica minnet ile talep ediyoruz.”

4.2.3. Sosyal ve Kültürel Kurslarının Açılması Noktasında Karşılaştığı Sorunlar

Halk eğitimi merkezi müdürlerinin sosyal ve kültürel kurslarının açılması noktasında karşılaştığı sorunlar kategorisine ilişkin kodlar aşağıda Tablo 4.9’ da verilmiştir.

Tablo 4.9: Halk Eğitimi Merkezi Müdürlerinin Sosyal ve Kültürel Kursların Açılması Noktasında Karşılaştığı Sorunlara İlişkin Kodlar

Kodlar	f	%
Eğitici bulunamaması	8	28.57
Kurs yeri bulunamaması	5	17.85
Okul idarelerinin ilgisizliği	5	17.85
Halkın duyarsızlığı	3	10.71
Devam sorunları	2	7.14
Malzeme eksikliği	2	7.14
Kurs giderleri	1	3.58
Kursların ücretsiz oluşu	1	3.58
İş birliği sorunları	1	3.58
Toplam	28	100

Halk eğitimi merkezi müdürlerinin sosyal ve kültürel kursların açılması noktasında karşılaştığı sorunlara ilişkin müdürlerin görüşlerine göre farklı kod başlıkları oluşmuştur. 9 ayrı kod başlığında toplamda 28 görüş bulunmaktadır. Halk eğitimi

merkezi müdürlerinin sosyal ve kültürel kursların açılması noktasında karşılaştığı sorunlara ilişkin müdürlerin görüşlerine göre oluşan kodlar: eğitici bulunamaması (8), kurs yeri bulunamaması (5), okul idarelerinin ilgisizliği (5), halkın duyarsızlığı (3), devam sorunları (2), malzeme eksikliği (2), kurs giderleri (1), kursların ücretsiz oluşu (1), iş birliği sorunları (1)'dir. Halk eğitimi merkezi müdürlerinin görüşlerine göre; halk eğitimi merkezi müdürlerinin sosyal ve kültürel kursların açılması noktasında karşılaştığı en büyük sorun eğitici bulunamamasıdır. En az karşılaşılan sorun ise kurs giderleri, kursların ücretsiz oluşu ve iş birliği sorunlarıdır. Konuya ilişkin doğrudan müdür görüşleri aşağıda verilmiştir:

M16: “Gençlik Spor İlçe müdürlükleri ve Müftülükler kendi açabilecekleri kursları bile bize yıkmaya çalışmaktadır, kursların iş ve işlemlerinin yükünü biz çekiyoruz.”

M15: “Okullar, sosyal ve kültürel kursların açılması noktasında isteksizdirler, bize talep iletmiyorlar ve saat üçten sonra öğrenciler için açılacak kursların sorumluluğunu kabul etmeyip okulu kapatmaktadırlar.”

4.2.4. Kurum Dışında Mahalle ve Köylerde Kurslarının Açılması Noktasında Karşılaştığı Sorunlar

Halk eğitimi merkezi müdürlerinin kurum dışında mahalle ve köylerde kurslarının açılması noktasında karşılaştığı sorunlar kategorisine ilişkin kodlar aşağıda Tablo 4.10’ da verilmiştir.

Tablo 4.10: Halk Eğitimi Merkezi Müdürlerinin Kurum Dışında, Mahalle ve Köylerde Kursların Açılması Noktasında Karşılaştığı Sorunlara İlişkin Kodlar

Kodlar	f	%
Kurs yeri bulunamaması	10	27.78
Kurs giderleri	7	19.45
Devam sorunları	6	16.67
Denetim sorunu	5	13.89
Eğitici bulunamaması	4	11.11
Talep olmaması	2	5.55
Nüfus azlığı	2	5.55
Toplam	36	100

Halk eğitimi merkezi müdürlerinin kurum dışında, mahalle ve köylerde kursların açılması noktasında karşılaştığı sorunlara ilişkin müdürlerin görüşlerine göre farklı kod başlıkları oluşmuştur. 7 ayrı kod başlığında toplamda 36 görüş bulunmaktadır. Halk eğitimi merkezi müdürlerinin kurum dışında, mahalle ve köylerde kursların açılması noktasında karşılaştığı sorunlara ilişkin müdürlerin görüşlerine göre oluşan kodlar: kurs yeri bulunamaması (10), kurs giderleri (7), devam sorunları (6), denetim sorunu (5), eğitici bulunamaması (4), talep olmaması (2), nüfus azlığı (2)'dir. Halk eğitimi merkezi müdürlerinin görüşlerine göre; halk eğitimi merkezi müdürlerinin kurum dışında, mahalle ve köylerde kursların açılması noktasında karşılaştığı en büyük sorun kurs yeri bulunamamasıdır. En az karşılaşılan sorun ise kurs talebi olmaması ve nüfus azlığıdır. Konuya ilişkin doğrudan müdür görüşleri aşağıda verilmiştir:

M13: *“Kuruma ait bir aracımızın olmaması merkez dışında açılan kursların denetimini zorlaştırıyor. Kurs yeri bulunamıyor, kursa uygun yerler yok.”*

M1: *“Kurum dışında açılan kurslarda kursiyerlerin devam sorunu oluyor ve takip edemiyoruz. Aynı zamanda eğitici bulma noktasında sorunlar yaşıyoruz, kurs açılrsa bile yakıt, elektrik vb kurs giderlerini ödeyecek bütçemiz olmadığından kursiyerler tarafından karşılanıyor ve bu da kurslara ilgiyi azaltıyor.”*

4.2.5. E-Yaygın Sistemi Üzerinde Kurs/Kurs Sonu İşlemlerinin Yapılması Noktasında Karşılaştığı Sorunlar

Halk eğitimi merkezi müdürlerinin e-yaygın sistemi üzerinde kurs/kurs sonu işlemlerinin yapılması noktasında karşılaştığı sorunlar kategorisine ilişkin kodlar aşağıda Tablo 4.11’de verilmiştir.

Tablo 4.11: Halk Eğitimi Merkezi Müdürlerinin E-Yaygın Sistemi Üzerinde Kurs/Kurs Sonu İşlemlerinin Yapılması Noktasında Karşılaştığı Sorunlara İlişkin Kodlar

Kodlar	f	%
Kurs onayları	6	31.58
Eğiticilerin İşlemleri	6	31.58
Komisyonun kaldırılması	4	21.06
Kursiyer kayıt süresi	3	15.78
Toplam	19	100

Halk eğitimi merkezi müdürlerinin e-yaygın sistemi üzerinde kurs/kurs sonu işlemlerinin yapılması noktasında karşılaştığı sorunlara ilişkin müdürlerin görüşlerine göre farklı kod başlıkları oluşmuştur. 4 ayrı kod başlığında toplamda 19 görüş bulunmaktadır. Halk eğitimi merkezi müdürlerinin e-yaygın sistemi üzerinde kurs/kurs sonu işlemlerinin yapılması noktasında karşılaştığı sorunlara ilişkin müdürlerin görüşlerine göre oluşan kodlar: kurs onayları (6), eğiticilerin işlemleri (6), komisyonun kaldırılması (4), kayıt süresi (3)' tür. Halk eğitimi merkezi müdürlerinin görüşlerine göre; halk eğitimi merkezi müdürlerinin e-yaygın sistemi üzerinde kurs/kurs sonu işlemlerinin yapılması noktasında karşılaştığı en büyük sorun kurs onaylarıdır. En az karşılaşılan sorun ise kursiyer kayıt süreleridir. Sorun olmadığını bildiren kurum müdürü vardır. Konuya ilişkin doğrudan müdür görüşleri aşağıda verilmiştir:

M3: “E-yaygın onay işlemlerinin ve komisyonların/onaylarının kaldırılarak halk eğitimi merkezlerinin tek başına yetkilendirilmesi gerekmektedir. Bürokrasinin azaltılması işlerin daha hızlı yürümesine katkı sağlayacaktır.”

M19: “Sistem iyi ilerliyor, sorun yaşamıyoruz.”

4.2.6. Sertifika Basımı ve Dağıtımı Noktasında Karşılaştığı Sorunlar

Halk eğitimi merkezi müdürlerinin sertifika basımı ve dağıtımı noktasında karşılaştığı sorunlar kategorisine ilişkin kodlar aşağıda Tablo 4.12' de verilmiştir.

Tablo 4.12: Halk Eğitimi Merkezi Müdürlerinin Sertifika Basımı ve Dağıtım Noktasında Karşılaştığı Sorunlara İlişkin Kodlar

Kodlar	<i>f</i>	<i>%</i>
Belgelerin alınmaması	7	50.00
Kırtasiyecilik	7	50.00
Toplam	14	100

Halk eğitimi merkezi müdürlerinin sertifika basımı ve dağıtım noktasında karşılaştığı sorunlara ilişkin müdürlerin görüşlerine göre farklı kod başlıkları oluşmuştur. 2 ayrı kod başlığında toplamda 14 görüş bulunmaktadır. Halk eğitimi merkezi müdürlerinin sertifika basımı ve dağıtım noktasında karşılaştığı sorunlara ilişkin müdürlerin görüşlerine göre oluşan kodlar: belgelerin alınmaması (7), kırtasiyecilik (7)' dir. Halk eğitimi merkezi müdürlerinin görüşlerine göre; halk eğitimi merkezi müdürlerinin sertifika basımı ve dağıtım noktasında karşılaştığı en büyük sorun belgelerin alınmaması. En az karşılaşılan sorun ise kırtasiyeciliktir. Sertifika basım ve dağıtım noktasında sorun yaşamadığını bildiren müdürler vardır. Konuya ilişkin doğrudan müdür görüşleri aşağıda verilmiştir:

M15: “Sertifika kağıtlarının kuşe kağıt olması ve bu kağıtların pahalı olması sertifika basımını engelliyor. Sertifikalar ücretli olmalı alınacak ücretler kurumun farklı işlerinde kullanılabilir.”

M8: “Sertifika basımı kırtasiye yükünü arttırmaktadır. Kağıt maliyetlerinden dolayı kursiyerlerden de ücret alınmadığından bu alanda ödenekler yetmiyor.”

M4: “Sertifikalar kurumdan alınmıyor. Gereksiz arşiv işlemleri ve kağıt israfı oluşturuyor.”

4.2.7. Açık Öğretim Kurumları İş ve İşlemleri Noktasında Karşılaştığı Sorunlar

Halk eğitimi merkezi müdürlerinin açık öğretim kurumları iş ve işlemleri noktasında karşılaştığı sorunlar kategorisine ilişkin kodlar aşağıda Tablo 4.13' de verilmiştir.

Tablo 4.13: Halk Eğitimi Merkezi Müdürlerinin Açık Öğretim Kurumları İş ve İşlemleri Noktasında Karşılaştığı Sorunlara İlişkin Kodlar

Kodlar	f	%
Personel yetersizliği	8	23.53
Fotoğraf yükleme	8	23.53
Öğrenci ilgisizliği	7	20.59
Sistemin sürekli değişmesi	5	14.71
Kayıt ücreti	2	5.88
Sınavlarda görev alamama	2	5.88
Kitap işlemleri	2	5.88
Toplam	34	100

Halk eğitimi merkezi müdürlerinin açık öğretim kurumları iş ve işlemleri noktasında karşılaştığı sorunlara ilişkin müdürlerin görüşlerine göre farklı kod başlıkları oluşmuştur. 7 ayrı kod başlığında toplamda 34 görüş bulunmaktadır. Halk eğitimi merkezi müdürlerinin açık öğretim kurumları iş ve işlemleri noktasında karşılaştığı sorunlara ilişkin müdürlerin görüşlerine göre oluşan kodlar: personel yetersizliği (8), fotoğraf yükleme (8), öğrenci ilgisizliği (7), sistemin sürekli değişmesi (5), kayıt ücreti (2), sınavlarda görev alamama (2), kitap işlemleri (2)' dir. Halk eğitimi merkezi müdürlerinin görüşlerine göre; halk eğitimi merkezi müdürlerinin açık öğretim kurumları iş ve işlemleri noktasında karşılaştığı en büyük sorun personel yetersizliğidir. En az karşılaşılan sorun kayıt ücreti, sınavlarda görev alamama, kitap işlemleridir. Açık öğretim kurumları iş ve işlemleri noktasında sorun yaşamadığını bildiren kurum müdürü yoktur. Konuya ilişkin doğrudan müdür görüşleri aşağıda verilmiştir:

M2: “Örgün eğitimden geçişler çok fazla fakat buna karşılık personel sayımız yetersiz kalmaktadır.”

M4: “Sınav ve kayıt ücreti yatırma konusunda sürekli sorun yaşıyoruz. Öğrenciler kayıt ve sınav tarihlerini takip etmiyor ya da yanlış yerlerden takip ediyor bizi sürekli bu konuda meşgul ediyorlar, sınav tarihlerini kaçırmıyorlar.”

M7: “Fotoğraf yükleme işlemleri sırasında sistem sürekli sorun vermektedir, çok fazla zaman harcanmaktadır. Sistemin sürekli değişmesi artı iş yükü getirmektedir.”

4.2.8. Kursların Denetimleri Sırasında Karşılaştığı Sorunlar

Halk eğitimi merkezi müdürlerinin kurumların ve kursların denetimleri sırasında karşılaştığı sorunlar kategorisine ilişkin kodlar aşağıda Tablo 4.14’ te verilmiştir.

Tablo 4.14: Halk Eğitimi Merkezi Müdürlerinin Denetimleri Sırasında Karşılaştığı Sorunlara İlişkin Kodlar

Kodlar	f	%
Devam sorunları	18	60
Kurs saatlerine uymama	6	20
Eğiticilerin yetersizliği	3	10
Araç olmaması	2	6.67
Modüllerin takip edilmemesi	1	3.33
Toplam	30	100

Halk eğitimi merkezi müdürlerinin denetimleri sırasında karşılaştığı sorunlara ilişkin müdürlerin görüşlerine göre farklı kod başlıkları oluşmuştur. 5 ayrı kod başlığında toplamda 30 görüş bulunmaktadır. Halk eğitimi merkezi müdürlerinin denetimleri sırasında karşılaştığı sorunlara ilişkin müdürlerin görüşlerine göre oluşan kodlar: devam sorunları (18), kurs saatlerine uymama (6), eğiticinin yetersizliği (3), araç olmaması (2), modüllerin takip edilmemesi (1)’ dir. Halk eğitimi merkezi müdürlerinin görüşlerine göre; halk eğitimi merkezi müdürlerinin denetimleri sırasında karşılaştığı en büyük sorun devam sorunlarıdır. En az karşılaşılan sorun modüllerin takip edilmemesidir. Denetimleri sırasında sorun yaşamadığını bildiren kurum müdürü yoktur. Konuya ilişkin doğrudan müdür görüşleri aşağıda verilmiştir:

M17: “Kursiyer sayısının kurs yeter sayısının altında olması ve kurs modüllerinin tarihlere uygun olarak veya modüle uygun der içeriği olmadan ilerlemesi en çok karşılaştığım sorunlardır.”

M4: “Usta öğreticilerin yetişkin eğitimi veya pedagojik formasyonu olmadığından bu alanda yeterli bilgilerinin olmadığını gözlemliyorum. Yine en çok karşılaştığımız sorun kursiyerlerin sayısının az olmasıdır.”

4.2.9. Kurumun Denetlenmesi Sırasında Karşılaştığı Sorunlar

Halk eğitimi merkezi müdürlerinin kurumların ve kursların denetimleri sırasında karşılaştığı sorunlar kategorisine ilişkin kodlar aşağıda Tablo 4.15’ de verilmiştir.

Tablo 4.15: Halk Eğitimi Merkezi Müdürlerinin Denetlenmeleri Sırasında Karşılaştığı Sorunlara İlişkin Kodlar

Kodlar	f	%
Mevzuatı bilmemeleri	9	50.00
Şüpheli yaklaşım	4	22.22
Denetleme olmadı	3	16.66
Sık denetim yapılmaması	2	11.12
Toplam	18	100

Halk eğitimi merkezi müdürlerinin denetlenmeleri sırasında karşılaştığı sorunlara ilişkin müdürlerin görüşlerine göre farklı kod başlıkları oluşmuştur. 4 ayrı kod başlığında toplamda 18 görüş bulunmaktadır. Halk eğitimi merkezi müdürlerinin denetlenmeleri sırasında karşılaştığı sorunlara ilişkin müdürlerin görüşlerine göre oluşan kodlar: mevzuatı bilmemeleri (9), şüpheli yaklaşım (4), denetleme olmadı (3), sık denetim yapılmaması (2)' dir. Halk eğitimi merkezi müdürlerinin görüşlerine göre; halk eğitimi merkezi müdürlerinin denetlenmeleri sırasında karşılaştığı en büyük sorun denetime gelen kişilerin mevzuatı bilmemeleridir. En az karşılaşılan sorun ise sık denetim yapılmamasıdır. Denetlenmeleri sırasında sorun yaşamadığını bildiren kurum müdürleri de vardır. Konuya ilişkin doğrudan müdür görüşleri aşağıda verilmiştir:

M3: “Kurumun mevcut imkanları, bulunulan çevre veya personel sayısı gözetilmeden eleştiriye uğruyoruz. Denetleyiciler tarafından mevzuat tam bilinmeden denetleme geçiriyoruz. Kendisi de tam olarak neyi nasıl denetleyeceğini bilmediği için kağıt üzerinde düzeltme amacı olmayan denetlemeler yapıyor.”

M11: “Denetlenmelerimiz sırasında sorun yaşamıyoruz fakat denetlemeyi yapan kişiler ego tatmini için denetlemeler yapmaktadır. Bu nedenle rehberlik amacı taşımamaktadır. İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nün eğitimde nitelikten çok niceliğe önem vermesi, kurs sayılarını arttırmamız konusunda yaptığı baskılar nedeniyle ileride sorun yaşayabiliriz.”

M12: “Halk eğitimi merkezlerinin bu kadar yoğun çalışması karşılığında dışarıdan gelen denetleyicilerin hiçbir iş yapılmıyormuş gibi veya boş işlerle uğraşıyormuş gibi davranmaları ve değerlendirmeleri üzüyor bizleri.”

M16: “Kurumun mevzuatını, iş ve işlemlerini bilmedikleri için, bizim nelerle uğraştığımızı, iş yoğunluğunu bilmediklerinden hep şüpheli yaklaşımlar sergilemektedirler.”

4.2.10. Uygun Yer ve Zamanda Yeterince Denetim Esnasında Karşılaştığı Sorunlar

Halk eğitimi merkezi müdürlerinin kurumların ve kursların uygun yer ve zamanda yeterince denetimi ile ilgili sorunlar kategorisine ilişkin kodlar aşağıda Tablo 4.16’ da verilmiştir.

Tablo 4.16: Halk Eğitimi Merkezi Müdürleri Uygun Yer ve Zamanda Yeterince Denetim Yapabiliyor mu? Sorusuna İlişkin Kodlar

Kodlar	f	%
İş yoğunluğu	11	28.94
Araba olmaması	10	26.32
Personel eksikliği	9	23.68
Kurs sayısı	3	7.90
Maddi imkansızlıklar	3	7.90
Kursların dağınık olması	2	5.26
Toplam	38	100

“Halk eğitimi merkezi müdürleri uygun yer ve zamanda yeterince denetim yapabiliyor mu?” sorusuna ilişkin müdürlerin görüşlerine göre farklı kod başlıkları oluşmuştur. 6 ayrı kod başlığında toplamda 38 görüş bulunmaktadır. Halk eğitimi merkezi müdürleri uygun yer ve zamanda yeterince denetleme yapabiliyor mu?” sorusuna ilişkin müdürlerin görüşlerine göre oluşan kodlar: iş yoğunluğu (11), araba olmaması (10), personel eksikliği (9), kurs sayısı (3), maddi imkansızlıklar (3), kursların dağınık olması (2)’ dir. Halk eğitimi merkezi müdürlerinin görüşlerine göre; halk eğitimi merkezi müdürlerinin uygun yer ve zamanda yeterince denetleme yapabiliyor mu sorusuna ilişkin en büyük sorunu iş yoğunluğudur. En az karşılaşılan sorun ise kurs yerlerinin dağınık olmasıdır. Konuya ilişkin doğrudan müdür görüşleri aşağıda verilmiştir:

M7: “Yeterince denetim yapılamıyor maalesef. Personel ve araç eksikliğinden dolayı yeterince denetim yapamıyoruz. Yeterince denetleme yapamadığımızdan kurslardan tam verim alınamıyor.”

M13: “İdareci eksikliği, aracımızın olmaması ve iş yoğunluğundan dolayı yeterince denetleme yapamıyoruz. Kendi araçlarımızla çoğu zaman denetleme yapsak da bir kere gitmek yetmiyor. İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü her istediğimizde araç veremiyor. Bizde gidebildiğimiz kadar yapmaya çalışıyoruz.”

4.2.11. Denetimlerde Eğitsel ve Rehberlik Amaçlı Çalışmalara Yer Verilmesi ile İlgili Karşılaştığı Sorunlar

‘Halk eğitimi merkezi müdürlerinin Denetimlerde Eğitsel ve Rehberlik Amaçlı Çalışmalara Yer Verilmesi’ ile ilgili karşılaştığı sorunlar kategorisine ilişkin kodlar aşağıda Tablo 4.17’ de verilmiştir.

Tablo 4.17: Halk Eğitimi Merkezi Müdürlerinin Denetimlerde Eğitsel ve Rehberlik Amaçlı Çalışmalara Yer Veriliyor Mu? Sorusuna İlişkin Kodlar

Kodlar	f	%
Yer veriliyor	18	90.00
Yer verilmiyor	1	5.00
Yeterince yer verilmiyor	1	5.00
Toplam	20	100

Halk eğitimi merkezi müdürleri denetimlerde eğitsel ve rehberlik amaçlı çalışmalara yer veriliyor mu? sorusuna ilişkin müdürlerin görüşlerine göre farklı kod başlıkları oluşmuştur. 3 ayrı kod başlığında toplamda 20 görüş bulunmaktadır. Halk eğitimi merkezi müdürleri denetimlerde eğitsel ve rehberlik amaçlı çalışmalara yer veriliyor mu? sorusuna ilişkin müdürlerin görüşlerine göre oluşan kodlar: yer veriliyor (18), yer verilmiyor (1), yeterince verilmiyor (1)’ dir. Halk eğitimi merkezi müdürlerinin görüşlerine göre; denetimlerde eğitsel ve rehberlik amaçlı çalışmalara yer veriliyor mu? sorusuna ilişkin en çok yer veriliyor cevabı alınmıştır. En az alınan cevap ise yer verilmiyor ve yeterince yer verilmiyordur. Konuya ilişkin doğrudan müdür görüşleri aşağıda verilmiştir:

M20: “Denetim yapılırken görülen eksikliklere değinilmekle birlikte yapılan toplantılarda eğitsel ve rehberlik amaçlı çalışmalara yer verilmektedir. Usta öğreticilere yönelik oryantasyon çalışmaları yapılmakta, hemen her konuda yardımcı olunmaktadır.”

M14: Denetlemeleri yeterince yapamadığımız için eğitsel ve rehberlik çalışmaları da yeterince yapabildiğimize inanmıyorum ikisi ortak yapılan

işlerdir zaten ya da öyle olmalıdır. Bu işlerde her şey bir sonrakini etkilemektedir, eksik bir parça varsa kendinden önceki ve sonrakini muhakkak etkiler.”

4.3. Üçüncü Tema: Mali Sorunlar

Halk eğitimi merkezi müdürlerinin karşılaştığı mali sorunlar teması ve bu temaya ilişkin kategoriler aşağıda Tablo 4.18’de verilmiştir.

Tablo 4.18: Mali Sorunlar Temasına İlişkin Kategoriler

Kategoriler	f
Kurum içinde açılan kurslarda mali sorunlar	31
Kurum dışında açılan kurslarda mali sorunlar	37
Temrinlik malzeme noktasında karşılaşılan sorunlar	21
Yönetim İhtiyaçları Noktasında karşılaşılan sorunlar	14
Araba ve araç-gereç noktasında karşılaştığı sorunlar	32
Toplam	135

Halk eğitimi merkezi müdürlerinin görevini yürütürken karşılaştığı mali sorunlara ilişkin müdürlerin görüşleri 5 kategoride toplanmıştır. Bu kategorilerin kod başlıkları aşağıda tablolarda ayrı ayrı açıklanmıştır.

4.3.1. Kurum İçinde Açılan Kurslarda Mali Sorunlar

Halk Eğitimi Merkezi Müdürlerinin karşılaştığı kurum içinde açılan kurslarda mali sorunlar kategorisine ilişkin kodlar aşağıda Tablo 4.19’ da verilmiştir.

Tablo 4.19: Halk Eğitimi Merkezi Müdürlerinin Kurum İçinde Açılan Kurslarda Mali Nuktada Karşılaştığı Sorunlara İlişkin Kodlar

Kodlar	f	%
Ödenek	10	32.26
Araç-gereç-makina	9	29.04
Temrinlik malzeme	6	19.36
Bakım onarım	3	9.67
Müstakil bina	2	6.45
Personel	1	3.22
Toplam	31	100

Halk eğitimi merkezi müdürlerinin kurum içinde açılan kurslarda mali noktada karşılaştığı sorunların neler olduğuna ilişkin müdürlerin görüşlerine göre farklı kod başlıkları oluşmuştur. 6 ayrı kod başlığında toplamda 31 görüş bulunmaktadır. Halk eğitimi merkezi müdürlerinin görevini yürütürken kurum içinde açılan kurslarda mali noktada karşılaştığı sorunlara ilişkin müdürlerin görüşlerine göre oluşan kodlar: ödenek (10), araç-gereç-makina (9), temrinlik malzeme (6), bakım onarım (3), müstakil bina (2), personel (1)' dir. Halk eğitimi merkezi müdürlerinin görüşlerine göre; halk eğitimi merkezi müdürlerinin görevini yürütürken kurum içinde açılan kurslarda mali noktada karşılaştığı sorunlara ilişkin olarak en çok söylenen sorun ödenek eksikliğidir. En az söylenen sorun ise personel eksikliğidir. Konuya ilişkin doğrudan müdür görüşleri aşağıda verilmiştir:

M8: “Açılan kurslar ile ilgili ödenek gönderilmediğinden malzeme ve donatım konusunda sorunlar yaşamaktayız. Ayrıca hafta içi akşam ve hafta sonları mesai ödenmediğinden personel konusunda sıkıntılar çıkmaktadır.”

M4: “Makine ve malzeme eksiklerimiz var. Aynı zaman elimizde sınırlı sayıda olan makinaların bakım ve onarımı için ödenek gönderilmiyor. Bakım ve onarım yaptırabilmek için ayrıca bir ödenek gönderilmeli ve bu ödeneği elden harcaya bileceğimiz küçük giderler için kullanabilmeliyiz. Her seferinde ihale ve evraklarla uğraşmakta ayrıca bir iş yükü getirmektedir.”

4.3.2. Kurum Dışında Açılan Kurslarda Mali Sorunlar

Halk eğitimi merkezi müdürlerinin karşılaştığı kurum dışında açılan kurslarda mali sorunlar kategorisine ilişkin kodlar aşağıda Tablo 4.20' de verilmiştir.

Tablo 4.20: Halk Eğitimi Merkezi Müdürlerinin Kurum Dışında Açılan Kurslarda Mali Nottada Karşılaştığı Sorunlara İlişkin Kodlar

Kodlar	f	%
Ödenek	11	29.73
Araç-gereç-makina	11	29.73
Temrinlik malzeme	6	16.22
Yakıt ve faturalar	6	16.22
Temizlik	3	8.10
Toplam	37	100

Halk eğitimi merkezi müdürlerinin kurum dışında açılan kurslarda mali noktada karşılaştığı sorunlara ilişkin müdürlerin görüşlerine göre farklı kod başlıkları oluşmuştur. 5 ayrı kod başlığında toplamda 37 görüş bulunmaktadır. Halk eğitimi merkezi müdürlerinin görevini yürütürken kurum dışında açılan kurslarda mali noktada karşılaştığı sorunlara ilişkin müdürlerin görüşlerine göre oluşan kodlar: ödenek (11), araç-gereç-makina (11), temrinlik malzeme (6), yakıt ve faturalar (6), temizlik (3), sorun yok (3)' tür. Halk eğitimi merkezi müdürlerinin görüşlerine göre; halk eğitimi merkezi müdürlerinin görevini yürütürken kurum dışında açılan kurslarda mali noktada karşılaştığı sorunlara ilişkin olarak en çok söylenen sorun ödenek eksikliğidir. En az söylenen sorun ise temizliktir. Konuya ilişkin doğrudan müdür görüşleri aşağıda verilmiştir:

M1: “*Temrinlik malzeme, araç-gereç eksiklikleri gibi ihtiyaçlarımız var. Kurum içinde açılan kurslara ek olarak yakıt, elektrik ve su faturalarının ödenmesi noktasında sorunlar yaşıyoruz. Kurs merkezi olarak bulunan binaların bakım ve onarımı konusunda ödenek olmaması da ayrıca bizleri yormaktadır.*”

M9: “*Fiziki mekanların boya ve tamirat işleri için ödeneğimiz yok, ödenekler bu gibi işler için elden kullanılabilir şekilde gönderilmelidir. Eğiticilerin bazıları ücretleri az olmasına rağmen kendi ceplerinden karşılamakta bizler de destek olmaktayız. Ayrıca temrinlik malzeme eksikliklerinden dolayı kursiyerler kurslara devam edememekte kendilerine ekonomik yük olmaktadır.*”

4.3.3. Temrinlik Malzeme Noktasında Karşılaştığı Sorunlar

Halk eğitimi merkezi müdürlerinin temrinlik malzeme noktasında karşılaştığı sorunlar kategorisine ilişkin kodlar aşağıda Tablo 4.21' de verilmiştir.

Tablo 4.21: Halk Eğitimi Merkezi Müdürlerinin Temrinlik Malzeme Noktasında Karşılaştığı Sorunlara İlişkin Kodlar

Kodlar	<i>f</i>	<i>%</i>
Ödenek	16	76.20
Kursiyer sorunu	5	23.80
Toplam	21	100

Halk eğitimi merkezi müdürlerinin temrinlik malzeme noktasında karşılaştığı sorunlara ilişkin müdürlerin görüşlerine göre farklı kod başlıkları oluşmuştur. 2 ayrı kod başlığında toplamda 21 görüş bulunmaktadır. Halk eğitimi merkezi müdürlerinin

görevini yürütürken temrinlik malzeme noktasında karşılaştığı sorunlara ilişkin müdürlerin görüşlerine göre oluşan kodlar: ödenek (16), kursiyer sorunu (5)' tir. Halk eğitimi merkezi müdürlerinin görüşlerine göre; halk eğitimi merkezi müdürlerinin görevini yürütürken temrinlik malzeme noktasında karşılaştığı sorunlara ilişkin olarak en çok söylenen sorun ödenek eksikliğidir. En az söylenen sorun ise kursiyer sorunudur. Konuya ilişkin doğrudan müdür görüşleri aşağıda verilmiştir:

M3: “Ödeneğimiz olmadığından temrinlik malzeme temin edemiyoruz, kursiyerler kendi imkanları ile malzeme almaya çalışıyor alamadıkları durumlarda ise kursu bırakmak durumunda kalıyorlar. Destek olabildiğimiz kadar olmaya çalışıyoruz.”

M7: “Ödeneğin olmaması nedeniyle temrinlik malzeme ve diğer araç gereçlerin alınamaması neticesinde kurslarda amacına yönelik çalışmalarda tam verim alınamamaktadır.”

M13: “Temrinlik malzeme ihtiyacıyla ilgili büyük sorunlar olmamakla birlikte bu ihtiyacımızı ikili ilişkilerimiz neticesinde belediye ve kaymakamlığın ‘Adem projesi’ çerçevesinde çözmekteyiz.”

4.3.4. Yönetim İhtiyaçları Noktasında Karşılaştığı Sorunlar

Halk eğitimi merkezi müdürlerinin yönetim ihtiyaçları noktasında karşılaştığı sorunlar kategorisine ilişkin kodlar aşağıda Tablo 4.22’ de verilmiştir.

Tablo 4.22: Halk Eğitimi Merkezi Müdürlerinin Yönetim İhtiyaçları Noktasında Karşılaştığı Sorunlara İlişkin Kodlar

Kodlar	f	%
Ödenek	6	42.85
Bilgisayar ve yazıcı	3	21.43
Bakım onarım	3	21.43
Büro malzemeleri	2	14.29
Toplam	14	100

Halk eğitimi merkezi müdürlerinin yönetim ihtiyaçları noktasında karşılaştığı sorunlara ilişkin müdürlerin görüşlerine göre farklı kod başlıkları oluşmuştur. 4 ayrı kod başlığında toplamda 14 görüş bulunmaktadır. Halk eğitimi merkezi müdürlerinin görevini yürütürken yönetim ihtiyaçları noktasında karşılaştığı sorunlara ilişkin müdürlerin görüşlerine göre oluşan kodlar: ödenek (6), bilgisayar ve yazıcı (3), bakım

onarım (3), büro malzemeleri (2)' dir. Halk eğitimi merkezi müdürlerinin görüşlerine göre; halk eğitimi merkezi müdürlerinin görevini yürütürken yönetim ihtiyaçları noktasında karşılaştığı sorunlara ilişkin olarak en çok söylenen sorun ödenektir. En az söylenen sorun ise büro malzemeleri eksikliğidir. Sorun olmadığını bildiren kurum müdürleri vardır. Konuya ilişkin doğrudan müdür görüşleri aşağıda verilmiştir:

M1: “Her yıl Mebbis üzerinden donatım malzemeleri ve bakım onarımları ihtiyacına istinaden bakanlığa talepte bulunmamıza rağmen ödenekler kısıtlı gelmekte, bu şekilde çalışmalarımıza devam etmekteyiz.”

M3: “Ödeneklerin yeterli miktarda ve zamanında gönderilmesini istiyoruz. Ödenek geliyor gelmiyor diyemeyiz fakat zamanında ve istenilen miktarlarda gelmemesi işimizi hep eksik yapmamıza neden oluyor.”

4.3.5. Araba ve Araç-Gereç Noktasında Karşılaştığı Sorunlar

Halk eğitimi merkezi müdürlerinin araba ve araç-gereç noktasında karşılaştığı sorunlar kategorisine ilişkin kodlar aşağıda Tablo 4.23' de verilmiştir.

Tablo 4.23: Halk Eğitimi Merkezi Müdürlerinin Araba ve Araç-Gereç Noktasında Karşılaştığı Sorunlara İlişkin Kodlar

Kodlar	f	%
Araba yok	17	53.12
Araç-gereç eksiklikleri	12	37.50
Yakıt, bakım onarım vb.	3	9.38
Toplam	32	100

Halk eğitimi merkezi müdürlerinin araba ve araç-gereç noktasında karşılaştığı sorunlara ilişkin müdürlerin görüşlerine göre farklı kod başlıkları oluşmuştur. 3 ayrı kod başlığında toplamda 32 görüş bulunmaktadır. Halk eğitimi merkezi müdürlerinin görevini yürütürken araba ve araç-gereç noktasında karşılaştığı sorunlara ilişkin müdürlerin görüşlerine göre oluşan kodlar: araba yok (17), araç gereç eksiklikleri (12), yakıt, bakım ve onarım vb. (3)' dür. Halk eğitimi merkezi müdürlerinin görüşlerine göre; halk eğitimi merkezi müdürlerinin görevini yürütürken araba ve araç-gereç noktasında karşılaştığı sorunlara ilişkin olarak en çok söylenen sorun yoktur. En az söylenen sorun ise büro malzemeleri eksikliğidir. Konuya ilişkin doğrudan müdür görüşleri aşağıda verilmiştir:

M9: “Kurumumuza ait bir araba yok, araç gereç eksikliklerimiz de vardır. Denetimler için kullanmak üzere aracımızın olmaması sürekli çalışmalarımızı sekteye uğratmaktadır.”

M1: “Aracımız yok, İlçe Milli Eğitim bu konuda yardımcı olmaktadır. Her ne zaman istediyseniz bizi boş göndermediler.”

M14: “Kurumumuza ait aracımız vardır. Okul Aile Birliği bütçesinden alınmıştır. Fakat diğer giderleri yakıt, kasko-sigorta, lastik, bakım onarım işlemleri için, kendi imkanlarımızla alınan araç olduğu için bakanlıktan ödenek gönderilmemektedir. Aracı İlçe ve İl Milli Eğitim Müdürlükleri görevlendirme ile sürekli bizden almaktadır. Kendi planlamamızı yapmamıza izin verilmiyor.”

4.4. Dördüncü Tema: Fiziksel ve Coğrafi Sorunlar

Halk eğitimi merkezi müdürlerinin karşılaştığı fiziksel ve coğrafi sorunlar teması ve bu temaya ilişkin kategoriler Tablo 4.24’te verilmiştir.

Tablo 4.24: Fiziksel ve Coğrafi Sorunlar Temasına İlişkin Kategoriler

Kategoriler	f
Kurum binasının fiziksel şartları	30
Atölye ve laboratuvarların fiziksel şartları	24
Mahalle ve köylerde açılan kurs merkezlerinin fiziksel şartları	26
Kurs Yeri Olarak Planlanan Kamu ve Sivil Kuruluşlara Ait Fiziki Mekanların Kullanımı Noktasında Karşılaştığı Sorunlar	14
Bölgenin Coğrafi Şartları Noktasında Karşılaştığı Sorunlar	44
Toplam	138

Halk eğitimi merkezi müdürlerinin görevini yürütürken karşılaştığı fiziksel ve coğrafi sorunlara ilişkin müdürlerin görüşleri 5 kategoride toplanmıştır. Bu kategorilerin kod başlıkları aşağıda tablolarda ayrı ayrı açıklanmıştır.

4.4.1. Kurum Binasının Fiziksel Şartları Noktasında Karşılaştığı Sorunlar

Halk eğitimi merkezi müdürlerinin kurum binasının fiziksel şartları noktasında karşılaştığı sorunlar kategorisine ilişkin kodlar aşağıda Tablo 4.25’ de verilmiştir.

Tablo 4.25: Halk Eğitimi Merkezi Müdürlerinin Kurum Binasının Fiziksel Şartları Noktasında Karşılaştığı Sorunlara İlişkin Kodlar

Kodlar	<i>f</i>	<i>%</i>
Atölyelerin yapısı	10	33.33
Binanın eski olması	8	26.67
Atölye/Laboratuvar olmaması	6	20.00
Müstakil bina	6	20.00
Toplam	30	100

Halk eğitimi merkezi müdürlerinin kurum binasının fiziksel şartları noktasında karşılaştığı sorunlara ilişkin müdürlerin görüşlerine göre farklı kod başlıkları oluşmuştur. 4 ayrı kod başlığında toplamda 30 görüş bulunmaktadır. Halk eğitimi merkezi müdürlerinin görevini yürütürken kurum binasının fiziksel şartları noktasında karşılaştığı sorunlara ilişkin müdürlerin görüşlerine göre oluşan kodlar: atölyelerin yapısı (10), binanın eski olması (8), atölye ve laboratuvar olmaması (6), müstakil bina (6)' dır. Halk eğitimi merkezi müdürlerinin görüşlerine göre; halk eğitimi merkezi müdürlerinin görevini yürütürken kurum binasının fiziksel şartları noktasında karşılaştığı sorunlara ilişkin olarak en çok söylenen sorun atölyelerin yapısıdır. En az söylenen sorun ise müstakil binadır. Konuya ilişkin doğrudan müdür görüşleri aşağıda verilmiştir:

M16: “Kurum binamızın eski olması yanında atölye ve laboratuvar yetersizdir. Yeterli alt yapıya ve donanımına sahip değiller. Hizmet binası olarak yapılmış fakat atölyelerde olması gereken alt yapı yoktur. Sınıflardan atölye ve laboratuvar yapmaya çalışıyoruz.”

M7: “Kurum binamız yeni fakat adliyeyle birlikte kullandığımız için hiçbir etkinliğe izin verilmiyor. Kursiyerlerin, hatta bazen bizim giriş çıkışlarımız bile sorun oluyor.”

M5: “Kurum binamız yok. Kaymakamlık binasında tek odada çalışıyoruz.”

4.4.2. Atölye ve Laboratuvarların Fiziksel Şartları Noktasında Karşılaştığı Sorunlar

Halk eğitimi merkezi müdürlerinin atölye ve laboratuvarların fiziksel şartları noktasında karşılaştığı sorunlar kategorisine ilişkin kodlar aşağıda Tablo 4.26' da verilmiştir.

Tablo 4.26: Halk Eğitimi Merkezi Müdürlerinin Atölye ve Laboratuvarların Fiziksel Şartları Noktasında Karşılaştığı Sorunlara İlişkin Kodlar

Kodlar	<i>f</i>	%
Atölyelerin yapısı	7	29.16
Makina yetersizliği	6	25.00
Altyapı yetersizliği	5	20.84
Atölye/Laboratuvar olmaması	4	16.66
Eski olması	1	4.17
Amaç dışı kullanım	1	4.17
Toplam	24	100

Halk eğitimi merkezi müdürlerinin atölye ve laboratuvarların fiziksel şartları noktasında karşılaştığı sorunlara ilişkin müdürlerin görüşlerine göre farklı kod başlıkları oluşmuştur. 6 ayrı kod başlığında toplamda 24 görüş bulunmaktadır. Halk eğitimi merkezi müdürlerinin görevini yürütürken atölye ve laboratuvarların fiziksel şartları noktasında karşılaştığı sorunlara ilişkin müdürlerin görüşlerine göre oluşan kodlar: atölyelerin yapısı (10), makine yetersizliği (6), altyapı yetersizliği (5), atölye ve laboratuvar olmaması (4), eski olması (1), amaç dışı kullanım (1)' dir. Halk eğitimi merkezi müdürlerinin görüşlerine göre; halk eğitimi merkezi müdürlerinin görevini yürütürken atölye ve laboratuvarların fiziksel şartları noktasında karşılaştığı sorunlara ilişkin olarak en çok söylenen sorun atölyelerin yapısıdır. En az söylenen sorun ise amaç dışı kullanımdır. Konuya ilişkin doğrudan müdür görüşleri aşağıda verilmiştir:

M8: *“Donatım malzemeleri eski ve yetersiz. Bütün kurslar sınıf olarak dizayn edilmiş, atölye ve laboratuvar açmaya uygun değil. Atölye ve laboratuvara çevirdiğimizde altyapısı yetersiz kalıyor bu şekilde eksik, yarım yamalak devam ediyoruz.”*

M14: *“Kurum binamızdaki atölyeler İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından farklı amaçlarla kullanılıyor.”*

4.4.3. Mahalle ve Köylerde Açılan Kurs Merkezlerinin Fiziksel Şartları Noktasında Karşılaştığı Sorunlar

Halk eğitimi merkezi müdürlerinin mahalle ve köylerde açılan kurs merkezlerinin fiziksel şartları noktasında karşılaştığı sorunlar kategorisine ilişkin kodlar aşağıda Tablo 4.27' de verilmiştir.

Tablo 4.27: Halk Eğitimi Merkezi Müdürlerinin Mahalle Ve Köylerde Açılan Kurs Merkezlerinin Fiziksel Şartları Noktasında Karşılaştığı Sorunlara İlişkin Kodlar

Kodlar	<i>f</i>	<i>%</i>
Binaların uygun olmaması	14	53.85
Yapısal eksiklikler	8	30.76
Makine yetersizliği	4	15.39
Toplam	26	100

Halk eğitimi merkezi müdürlerinin mahalle ve köylerde açılan kurs merkezlerinin fiziksel şartları noktasında karşılaştığı sorunlara ilişkin müdürlerin görüşlerine göre farklı kod başlıkları oluşmuştur. 3 ayrı kod başlığında toplamda 26 görüş bulunmaktadır. Halk eğitimi merkezi müdürlerinin görevini yürütürken mahalle ve köylerde açılan kurs merkezlerinin fiziksel şartları noktasında karşılaştığı sorunlara ilişkin müdürlerin görüşlerine göre oluşan kodlar: binaların uygun olmaması (14), yapısal eksiklikler (8), makine yetersizliği (4)' dür. Halk eğitimi merkezi müdürlerinin görüşlerine göre; halk eğitimi merkezi müdürlerinin görevini yürütürken mahalle ve köylerde açılan kurs merkezlerinin fiziksel şartları noktasında karşılaştığı sorunlara ilişkin olarak en çok söylenen sorun binaların uygun olmayışıdır. En az söylenen sorun ise makine eksikliğidir. Sorun olmadığını bildiren kurum müdürü yoktur. Konuya ilişkin doğrudan müdür görüşleri aşağıda verilmiştir:

M9: *“Atölye ve sınıf olmaya müsait olmayan yerlerde ders yapmaya çalışıyoruz. Binaların fiziki şartlarını düzeltmemiz gerekiyor.”*

M5: *“Mesleki kurslar için yeterli ve uygun altyapıya sahip yer yok.”*

M1: *“Genellikle kapanan eski köy okullarında kurslar açılmakta olup çatı akması, kapı ve benzeri kırık donatım malzemeleri ile hizmet vermeye çalışıyoruz.”*

M15: *“Özellikle köylerde kurs açma noktasında büyük sorunlar yaşıyoruz. Genellikle el sanatları ve dikiş nakış kursları açılmakla birlikte kurslara gönderebileceğimiz makinelere sahip değiliz. Ayrıca bina bulsak bile küçük oluyor, tamirat tadilatı ihtiyacı olan yerler veriliyor.”*

4.4.4. Kurs Yeri Olarak Planlanan Kamu ve Sivil Kuruluşlara Ait Fiziki Mekanların Kullanımı Noktasında Karşılaştığı Sorunlar

Halk eğitimi merkezi müdürlerinin kurs yeri olarak planlanan kamu ve sivil kuruluşlara ait fiziki mekanların kullanımı noktasında karşılaştığı sorunlar kategorisine ilişkin kodlar aşağıda tablo 4.28’ de verilmiştir.

Tablo 4.28: Halk Eğitimi Merkezi Müdürlerinin Kurs Yeri Olarak Planlanan Kamu ve Sivil Kuruluşlara Ait Fiziki Mekanların Kullanımı Noktasında Karşılaştığı Sorunlara İlişkin Kodlar

Kodlar	f	%
Zorluk çıkarılıyor	7	50.00
Uygun değil	3	21.43
Uygun yerler verilmiyor	3	21.43
Yer verilmiyor	1	7.14
Toplam	14	100

Halk eğitimi merkezi müdürlerinin kurs yeri olarak planlanan kamu ve sivil kuruluşlara ait fiziki mekanların kullanımı noktasında karşılaştığı sorunlara ilişkin müdürlerin görüşlerine göre farklı kod başlıkları oluşmuştur. 4 ayrı kod başlığında toplamda 14 görüş bulunmaktadır. Halk eğitimi merkezi müdürlerinin görevini yürütürken kurs yeri olarak planlanan kamu ve sivil kuruluşlara ait fiziki mekanların kullanımı noktasında karşılaştığı sorunlara ilişkin müdürlerin görüşlerine göre oluşan kodlar: zorluk çıkarılıyor (7), uygun değil (3), uygun yerler verilmiyor (3), yer verilmiyor (1)’ dir. Halk eğitimi merkezi müdürlerinin görüşlerine göre; halk eğitimi merkezi müdürlerinin görevini yürütürken kurs yeri olarak planlanan kamu ve sivil kuruluşlara ait fiziki mekanların kullanımı noktasında karşılaştığı sorunlara ilişkin olarak en çok söylenen sorun zorluk çıkarılmasıdır. En az söylenen sorun ise yer verilmiyordur. Sorun yaşamadığını bildiren kurum müdürleri de vardır. Konuya ilişkin doğrudan müdür görüşleri aşağıda verilmiştir:

M9: “Bazen hiyerarşiyi aşamıyoruz, hizmet amaçlı değil çıkar amaçlı düşünüyoruz. Daha önce de söylediğim gibi kurslara malzeme desteğinde bulunabilecek kurumlar yer verirken de buradan nasıl bir reklam yapabilirimin peşinde ya da kurs yeri olacak mekânın kirlenmemesi, kırılıp dökülmemesi için tarafımıza tahsis edilmemektedir.”

M16: “Kurs merkezi olarak açılmak istenen mekanların atölye ve sınıf ortamına uygun olmayışının yanında binaların bodrum katları ve uygun olmayan yerler gösteriliyor.”

4.4.5. Bölgenin Coğrafi Şartları Noktasında Karşılaştığı Sorunlar

Halk eğitimi merkezi müdürlerinin bölgenin coğrafi şartları noktasında karşılaştığı sorunlar kategorisine ilişkin kodlar aşağıda Tablo 4.29’ da verilmiştir

Tablo 4.29: Halk Eğitimi Merkezi Müdürlerinin Buldukları Bölgenin Coğrafi Şartları Noktasında Karşılaştığı Sorunlara İlişkin Kodlar

Kodlar	f	%
Ulaşım	17	38.64
Kış şartları	16	36.36
Devam sorunu	6	13.64
Yakıt	3	6.82
Mevsimlik göç	2	4.54
Toplam	44	100

Halk eğitimi merkezi müdürlerinin buldukları bölgenin coğrafi şartları noktasında karşılaştığı sorunlara ilişkin müdürlerin görüşlerine göre farklı kod başlıkları oluşmuştur. 5 ayrı kod başlığında toplamda 44 görüş bulunmaktadır. Halk eğitimi merkezi müdürlerinin görevini yürütürken buldukları bölgenin coğrafi şartları noktasında karşılaştığı sorunlara ilişkin müdürlerin görüşlerine göre oluşan kodlar: ulaşım (17), kış şartları (16), devam sorunu (6), yakıt (3), mevsimlik göç (2)’ dir. Halk eğitimi merkezi müdürlerinin görüşlerine göre; halk eğitimi merkezi müdürlerinin görevini yürütürken buldukları bölgenin coğrafi şartları noktasında karşılaştığı sorunlara ilişkin olarak en çok söylenen sorun ulaşımıdır. En az söylenen sorun ise mevsimlik göçtür. Konuya ilişkin doğrudan müdür görüşleri aşağıda verilmiştir:

M6: “Kış şartları ve ulaşım sorunları nedeniyle kurslar tam anlamıyla yapılamıyor. Kursiyerler soğuk hava, ulaşım, kurslarda yakıt sıkıntısı gibi nedenlerle gelemediklerini söylüyorlar.”

M8: “Kış aylarının mahalle ve köyler için ağır geçmesi ve uzun sürmesinden dolayı devam sorunları yaşanmaktadır. Dağınık yerleşim olmasından dolayı kursiyerler kurs merkezine ulaşmakta sorun yaşıyorlar. Kursiyerlerimizin bir kısmını batıda oturup baharda köyüne mahallesine dönen vatandaşlarımız

oluşturuyor. Güz dönemi batıdaki evlerine ya da çocuklarının yanına gidip kışları daha sıcak yerlerde geçiriyorlar bu da kış aylarında kursiyer sayımızın az da olsa düşmesine neden olmaktadır.”

4.5. Beşinci Tema: Personel Sorunları

Halk eğitimi merkezi müdürlerinin karşılaştığı personel sorunları teması ve bu temaya ilişkin kategoriler aşağıda Tablo 4.30’da verilmiştir.

Tablo 4.30: Personel Sorunları Temasına İlişkin Kategoriler

Kategoriler	f
Kadrolu öğretmen sorunu	20
Ek ders karşılığında eğitici personel sorunu	26
Öğretmen/eğiticilerin yetişkin eğitimi ile ilgili bilgi düzeyleri noktasındaki sorunlar	31
Personel sayısı ve niteliği	29
Kurslarda görevlendirilecek yardımcı personel	20
Devam Devamsızlık	5
Kursiyerlerin Yönetim, Eğitici ve Diğer Kursiyerle Yaşadığı Sorunlar	16
Kursların etkililiği	27
Toplam	174

Halk eğitimi merkezi müdürlerinin görevini yürütürken karşılaştığı yönetsel sorunlara ilişkin müdürlerin görüşleri 7 kategoride toplanmıştır. Bu kategorilere ait kod başlıkları aşağıda tablolarda ayrı ayrı açıklanmıştır.

4.5.1. Kadrolu Öğretmen Sorunu

Halk eğitimi merkezi müdürlerinin karşılaştığı kadrolu öğretmen sorunu kategorisine ilişkin kodlar aşağıda Tablo 4.31’ de verilmiştir.

Tablo 4.31: Halk Eğitimi Merkezi Müdürlerinin “Kadrolu Öğretmen Sayınız Yeterli mi? Sorusuna İlişkin Kodlar

Kodlar	f	%
Yetersiz	13	65.00
Yeterli	7	35.00
Toplam	20	100

Halk eğitimi merkezi müdürlerinin “kadrolu öğretmen sayınız yeterli mi? sorusuna ilişkin müdürlerin görüşlerine göre farklı kod başlıkları oluşmuştur. 2 ayrı kod başlığında toplamda 20 görüş bulunmaktadır. Halk eğitimi merkezi müdürlerinin görevini yürütürken buldukları kurumun kadrolu öğretmen sayısı noktasında karşılaştığı sorunlara ilişkin müdürlerin görüşlerine göre oluşan kodlar: yetersiz (13), yeterli (7)’ dir. Halk eğitimi merkezi müdürlerinin görüşlerine göre; halk eğitimi merkezi müdürlerinin “kadrolu öğretmen sayınız yeterli mi? sorusuna ilişkin olarak en çok söylenen sorun yetersiz. En az söylenen sorun ise yeterlidir. Konuya ilişkin doğrudan müdür görüşleri aşağıda verilmiştir:

M12: “Üç kadrolu öğretmen var ama sayı yetersiz. Nüfusa göre verilen norm kadro sayıları yeniden düzenlenerek arttırılmalıdır.”

M8: “Kadrolu öğretmen sayımız yeterli değil. Atamalarda sorulmuyor.”

M1: “Aynı branşta iki kadrolu öğretmenim varken istenilen diğer branşlarda kadrolu öğretmen verilmiyor.”

M15: “Kadrolu öğretmen sayım az olmasına rağmen yeterli çünkü kadrolu öğretmen halk eğitimi merkezlerinde özellikle bazı branşlarda iş yapmıyor veya yapamıyor o yüzden sıkıntı.”

M5: “Hiç yoktu bu sene başına kadar, tek çalışıyordum. Şimdi iki kadrolu öğretmenim var.”

4.5.2. Ek Ders Ücreti Karşılığı Eğitici Bulma Sorunu

Halk eğitimi merkezi müdürlerinin karşılaştığı ek ders ücreti karşılığı eğitici bulma sorunu kategorisine ilişkin kodlar aşağıda Tablo 4.32’ de verilmiştir.

Tablo 4.32: Halk Eğitimi Merkezi Müdürlerinin Ek Ders Ücreti Karşılığı Eğitici Bulma Noktasında Karşılaştığı Sorunlara İlişkin Kodlar

Kodlar	f	%
Eğitici yok	16	61.53
Ücretlerin azlığı	6	23.08
Belge sorunu	4	15.39
Toplam	26	100

Halk eğitimi merkezi müdürlerinin ek ders ücreti karşılığı eğitici bulma noktasında karşılaştığı sorunlara ilişkin müdürlerin görüşlerine göre farklı kod başlıkları

oluşmuştur. 3 ayrı kod başlığında toplamda 26 görüş bulunmaktadır. Halk eğitimi merkezi müdürlerinin görevini yürütürken ek ders ücreti karşılığı eğitici bulma noktasında karşılaştığı sorunlara ilişkin müdürlerin görüşlerine göre oluşan kodlar: eğitici yok (16), ücretlerin azlığı (6), belge sorunu (4)' dur. Halk eğitimi merkezi müdürlerinin görüşlerine göre; halk eğitimi merkezi müdürlerinin ek ders ücreti karşılığı eğitici bulma noktasında karşılaştığı sorunlara ilişkin olarak en çok söylenen sorun eğitici yoktur. En az söylenen sorun ise belge sorunudur. Konuya ilişkin doğrudan müdür görüşleri aşağıda verilmiştir:

M20: *“Merkezde eğitici bulma noktasında büyük sorun yaşamamakla birlikte köylerde görevlendirilecek eğitici bulamıyoruz. Bunun sebebi de ek ders ücretlerinin azlığıdır. Maaşları az olduğundan yaptıkları masrafa değmediğini söyleyerek görevlendirilmek istemiyorlar. Her branşta da eğitici bulamıyoruz zaten.”*

M3: *“İlçelerde her branşta ve alanda eğitici bulunamamakta. İl merkezinden veya farklı bir yerden de ücretlerin azlığından dolayı gelmiyorlar. Bu yüzden açılması talep edilen kursların bazılarını açamıyoruz, talepleri karşılayamıyoruz.”*

M18: *“Her alanda ve branşta usta öğretici bulamıyoruz. Birkaç branşta ilçede ikamet eden kişiler var onlardan faydalanıyoruz ama talep edilen alanlarda usta öğretici bulamadığımızda kurs açamıyoruz. Bir de şöyle bir durum var örneğin aşçılık alanında lokantanın şefi yıllardır bu alanda hizmet vermekte ve usta olmuştur fakat hiçbir belgesi yok. Gelen kurs taleplerini geri çevirmektense eğiticiden istenilen belgelerin biraz esnetilerek kurs açılması daha uygun olur.”*

4.5.3. Öğretmen/Eğiticilerin Yetişkin Eğitimi İle İlgili Bilgi Düzeyleri Noktasında Karşılaşılan Sorunlar

Halk eğitimi merkezi müdürlerinin karşılaştığı öğretmen/eğiticilerin yetişkin eğitimi ile ilgili bilgi düzeyleri noktasında karşılaşılan sorunlar kategorisine ilişkin kodlar aşağıda Tablo 4.33' te verilmiştir.

Tablo 4.33: Halk Eğitimi Merkezi Müdürlerinin Öğretmen/Eğiticilerin Yetişkin Eğitimi İle İlgili Bilgi Düzeyleri Noktasında Karşılaştığı Sorunlara İlişkin Kodlar

Kodlar	<i>f</i>	<i>%</i>
Yeterli değil	15	48.39
Eğitim gerekli	11	35.49
Yeterli	5	16.12
Toplam	31	100

Halk eğitimi merkezi müdürlerinin öğretmen/eğiticilerin yetişkin eğitimi ile ilgili bilgi düzeyleri noktasında karşılaştığı sorunlara ilişkin müdürlerin görüşlerine göre farklı kod başlıkları oluşmuştur. 3 ayrı kod başlığında toplamda 31 görüş bulunmaktadır. Halk eğitimi merkezi müdürlerinin görevini yürütürken öğretmen/eğiticilerin yetişkin eğitimi ile ilgili bilgi düzeyleri noktasında karşılaştığı sorunlara ilişkin müdürlerin görüşlerine göre oluşan kodlar: yeterli değil (15), eğitim gerekli (11), yeterli (5)' dir. Halk eğitimi merkezi müdürlerinin görüşlerine göre; halk eğitimi merkezi müdürlerinin öğretmen/eğiticilerin yetişkin eğitimi ile ilgili bilgi düzeyleri noktasında karşılaştığı sorunlara ilişkin olarak en çok söylenen sorun yeterli değildir. En az söylenen sorun ise yeterlidir. Sorun olmadığını bildiren müdürler vardır. Konuya ilişkin doğrudan müdür görüşleri aşağıda verilmiştir:

M9: “Öğretmen ve eğiticiler yeterli bilgi sahibi değiller bu alanda. Yetişkin eğitimi alanında çalışacak olanlara diplomalarının yanında eğitim, seminer, hizmet içi çalışmalar yapılmalıdır. Öğretmenler de bu eğitimleri almalıdır.”

M11: “Lisans eğitimi sırasında üstün körü öğrenilen bilgilerle kalınmıştır. Meslek içinde, süreç dahilinde farkındalık oluşmaktadır. Yetişkin eğitiminin örgün eğitimden farklı olduğunu zaman içerisinde anlaşıyor.”

M1: “Sorun yaşanmamaktadır. Oryantasyon eğitimleri düzenleyerek alanı tanımalarına yardımcı oluyoruz. Üniversitelerde bu alanla ilgili derslere de yeterince yer verilmelidir.”

M15: “Özellikle yeni, ilk atama öğretmenlerin ve eğiticilerin yaygın eğitim alanında bilgisi hiç yok diyebilirim. Hizmet içi eğitimler olmalı.”

4.5.4. Personel Sayısı ve Niteliği

Halk eğitimi merkezi müdürlerinin karşılaştığı personel sayısı ve niteliğine ilişkin sorunlar kategorisine ilişkin kodlar aşağıda Tablo 4.34' te verilmiştir

Tablo 4.34: Halk Eğitimi Merkezi Müdürlerinin Personel Sayısı Ve Niteliği Noktasında Karşılaştığı Sorunlara İlişkin Kodlar

Kodlar	<i>f</i>	<i>%</i>
Yeterli değil	16	55.17
Niteliksiz	9	31.04
Yeterli	4	13.79
Toplam	29	100

Halk eğitimi merkezi müdürlerinin personel sayısı ve niteliği noktasında karşılaştığı sorunlara ilişkin müdürlerin görüşlerine göre farklı kod başlıkları oluşmuştur. 3 ayrı kod başlığında toplamda 29 görüş bulunmaktadır. Halk eğitimi merkezi müdürlerinin görevini yürütürken personel sayısı ve niteliği noktasında karşılaştığı sorunlara ilişkin müdürlerin görüşlerine göre oluşan kodlar: yeterli değil (16), niteliksiz (9), yeterli (4)' dir. Halk eğitimi merkezi müdürlerinin görüşlerine göre; halk eğitimi merkezi müdürlerinin personel sayısı ve niteliği noktasında karşılaştığı sorunlara ilişkin olarak en çok söylenen sorun yeterli değildir. En az söylenen sorun ise yeterlidir. Sorun olmadığını bildiren müdürler vardır. Konuya ilişkin doğrudan müdür görüşleri aşağıda verilmiştir:

M20: *“Personel sayısı yeterli değil. Özellikle yardımcı personeller belediyelerden 2012 yılında geçen kadrolu işçiler olduğu için ve sendikalarından güç alarak temizlik hariç hiçbir iş yapmıyorlar. Kurumda ihtiyaca binaen farklı bir iş söylediğimizde benim işim değil diye yapmıyorlar.”*

M16: *“Personel sayısı yeterli değil aynı zamanda olanlarda nitelik konusunda yeterli değiller. Belediyelerden geçen işçiler özellikle hep sorun oluyor, çalıştırılmıyor. İl ve İlçe Milli Eğitim Müdürlükleri soruşturmalarla sorunlu personelleri hep halk eğitimi merkezlerine görevlendirmektedirler.”*

M9: *“İşkur müdürlüklerinin halk eğitimi merkezlerine personel vermemesi büyük bir sorun. Zaten personel sayımız yetersiz bir de memurumuz görevlendirme ile kaymakamlıkta çalıştırılmaktadır. Bu tarz memurların ya da personellerin farklı kurumlara görevlendirilmesinin önüne geçebilmek için kanun veya yönetmelik, yönerge adına ne dersiniz bir madde olmalıdır.”*

4.5.5. Kurslarda Görevlendirilecek Yardımcı Personel Sorunu

Halk eğitimi merkezi müdürlerinin karşılaştığı kurslarda görevlendirilecek yardımcı personel sorunu kategorisine ilişkin kodlar aşağıda Tablo 4.35’ te verilmiştir.

Tablo 4.35: Halk Eğitimi Merkezi Müdürlerinin Kurslarda Görevlendirilecek Yardımcı Personel Noktasında Karşılaştığı Sorunlara İlişkin Kodlar

Kodlar	f	%
Yeterli değil	15	75.00
Personel yok	5	25.00
Toplam	20	100

Halk eğitimi merkezi müdürlerinin kurslarda görevlendirilecek yardımcı personel noktasında karşılaştığı sorunlara ilişkin müdürlerin görüşlerine göre farklı kod başlıkları oluşmuştur. 2 ayrı kod başlığında toplamda 20 görüş bulunmaktadır. Halk eğitimi merkezi müdürlerinin görevini yürütürken kurslarda görevlendirilecek yardımcı personel noktasında karşılaştığı sorunlara ilişkin müdürlerin görüşlerine göre oluşan kodlar: yeterli değil (15), personel yok (5)’ dur. Halk eğitimi merkezi müdürlerinin görüşlerine göre; halk eğitimi merkezi müdürlerinin kurslarda görevlendirilecek yardımcı personel noktasında karşılaştığı sorunlara ilişkin olarak en çok söylenen sorun yeterli değildir. En az söylenen sorun ise personel yoktur. Konuya ilişkin doğrudan müdür görüşleri aşağıda verilmiştir:

M3: “Kurumda toplamda bir yardımcı hizmetlimiz var bütün kurum işleri onunla yapılmakta. Merkez dışında açılan kurslarda temizlik vb. işleri kursiyerler yapmaktadır. Bazı kurslarımızda hiçbir sorun olmadan bu tarz işler yürümekteyken bazı kurslarımızda kursiyerlerden sorun çıkaranlar oluyor. Kursiyer sayımızı etkilediğini düşünüyorum.”

M1: “Yardımcı personel konusunda sayının yetersiz olmasından kaynaklı kurum dışı kurslara görevlendirme yapamıyoruz. Hastalık, izin gibi durumlarda kursları bırakın kurumun temizliğini bile bazen biz yapıyoruz.”

M16: “Dışarıda açılan kurslara yardımcı personel görevlendiremiyoruz. İş birliği yapılan kurumlar kendi personellerini görevlendirmesi suretiyle bu sorunu aşıyoruz.”

4.5.6. Devam-Devamsızlık Sorunu

Halk eğitimi merkezi müdürlerinin karşılaştığı devam-devamsızlık sorununa ilişkin görüşleri kategorisine ilişkin kodlar aşağıda Tablo 4.36' da verilmiştir

Tablo 4.36: Halk Eğitimi Merkezi Müdürlerinin Devam-Devamsızlık Noktasında Karşılaştığı Sorunlara İlişkin Kodlar

Kodlar	f	%
Personel eksikliği	3	60.00
Mesai saatlerine uymama	1	20.00
İşçilerin izinleri	1	20.00
Toplam	5	100

Halk eğitimi merkezi müdürlerinin devam-devamsızlık noktasında karşılaştığı sorunlara ilişkin müdürlerin görüşlerine göre farklı kod başlıkları oluşmuştur. 3 ayrı kod başlığında toplamda 5 görüş bulunmaktadır. Halk eğitimi merkezi müdürlerinin görevini yürütürken devam-devamsızlık noktasında karşılaştığı sorunlara ilişkin müdürlerin görüşlerine göre oluşan kodlar: personel eksikliği (3), mesai saatlerine uymama (1), işçilerin izinleri (1)' dir. Halk eğitimi merkezi müdürlerinin görüşlerine göre; halk eğitimi merkezi müdürlerinin devam-devamsızlık noktasında karşılaştığı sorunlara ilişkin olarak en çok söylenen sorun personel eksikliğidir. En az söylenen sorun ise işçilerin izinleri ve mesai saatlerine uyulmamasıdır. Sorun yaşamadığını bildiren kurum müdürleri de vardır. Konuya ilişkin doğrudan müdür görüşleri aşağıda verilmiştir:

M11: “Sorun yaşanmıyor bu konuda mevzuat çerçevesinde herkes iznini kullanıyor. Diğer kısa süreli izinlerde de gün içerisinde birbirimizi idare ediyoruz zaten. Personelimizle uyum içerisindeyiz.”

M7: “Geçici işçi statüsünde çalışan yardımcı hizmetli personelin kadro ve dosyalarının İl Milli Eğitim Müdürlüğünde olması, izin ve aylık puantaj belgelerinin onay mercii olmaları sürekli kafa karışıklığına neden olmaktadır. Bazı personeller mesai saatlerine dikkat etmiyor fakat bir şekilde idare etme yoluna gitmek zorunda kalıyoruz.”

M17: “Personel sayısının azlığından veya tek olmasından dolayı izin ve benzeri durumlarda sorun yaşıyoruz. Tek personel izne ayrıldığında onun işi de bize kalmaktadır. Onun dışında bir sorunumuz yoktur.”

4.5.7. Kursiyerlerin Yönetim, Eğitici ve Diğer Kursiyerle Sorun Yaşaması

Halk eğitimi merkezi müdürlerinin karşılaştığı kursiyerlerin yönetim, eğitici ve diğer kursiyerle sorun yaşaması sorunu kategorisine ilişkin kodlar aşağıda Tablo 4.37’ de verilmiştir.

Tablo 4.37: Halk Eğitimi Merkezi Müdürlerinin Kursiyerlerin Yönetim, Eğitici ve Diğer Kursiyerle Sorun Yaşaması Noktasında Karşılaştığı Sorunlara İlişkin Kodlar

Kodlar	f	%
Kendi aralarında sorunlar	8	50.00
Eğiticilerle sorunlar	7	43.75
Yönetimle sorunlar	1	6.25
Toplam	16	100

Halk eğitimi merkezi müdürlerinin kursiyerlerin yönetim, eğitici ve diğer kursiyerle sorun yaşaması noktasında karşılaştığı sorunlara ilişkin müdürlerin görüşlerine göre farklı kod başlıkları oluşmuştur. 3 ayrı kod başlığında toplamda 16 görüş bulunmaktadır. Halk eğitimi merkezi müdürlerinin görevini yürütürken kursiyerlerin yönetim, eğitici ve diğer kursiyerle sorun yaşaması noktasında karşılaştığı sorunlara ilişkin müdürlerin görüşlerine göre oluşan kodlar: kendi aralarında sorunlar (8), eğiticilerle sorunlar (7), yönetimle sorunlar (1)’ dir. Halk eğitimi merkezi müdürlerinin görüşlerine göre; halk eğitimi merkezi müdürlerinin kursiyerlerin yönetim, eğitici ve diğer kursiyerle sorun yaşaması noktasında karşılaştığı sorunlara ilişkin olarak en çok söylenen sorun kendi aralarında yaşanan sorunlardır. En az söylenen sorun ise yönetimle sorunlardır. Sorun olmadığını bildiren müdürler de vardır. Konuya ilişkin doğrudan müdür görüşleri aşağıda verilmiştir:

M4: “Kursa devam etmeden belge almak isteyen kursiyerlerle bazen sorunlar yaşamaktayız. Sürekli bir şikâyet ve açık bulma noktasında bizi sıkıştırmaya çalışmaktadırlar. Kendi isteklerinin karşılanması hususunda sorunlar çıkarıyorlar.”

M10: “Sorunlar yaşanmaktadır. Usta öğreticilerin birçoğunun yetişkin eğitimi alanında bilgisinin olmaması nedeniyle kendi aralarında ve kursiyerlerle sorun yaşamaktadırlar. Tabi ki en son bize intikal ediyor bu sorunlar. Aynı şekilde

ücretli kurslarda kursiyerler devam etmedikleri günlerin ücreti ve maaş konularında bizlere sorun çıkarmaktadırlar.”

M8: “Usta öğretici ve kursiyerler kendi aralarında kıskançlık ve üslup sorunlarından dolayı sorunlar yaşayabilmektedir.”

M2: “Sorun yaşanmamaktadır, hatta burası psikolojik olarak kursiyerlere deşarj olmaları için bir fırsat sunmaktadır.”

4.5.8. Kursların Etkililiği

Halk eğitimi merkezi müdürlerinin kursların etkililiğine ilişkin görüşleri kategorisine ilişkin kodlar aşağıda Tablo 4.38’ de verilmiştir

Tablo 4.38: Halk Eğitimi Merkezi Müdürlerinin ‘Kurslar Kişilerin Sosyal, Mesleki Ve Eğitimsel Çalışmalarına Yeterince Katkı Sunuyor Mu?’ Sorusuna İlişkin Kodlar

Kodlar	f	%
Katkı sağlıyor	11	40.74
Araç-gereç, makine eksiklileri	6	22.22
Uygulama eksiklikleri	5	18.52
Kursiyer kaynaklı	5	18.52
Toplam	27	100

Halk eğitimi merkezi müdürlerinin ‘kurslar kişilerin sosyal, mesleki ve eğitimsel çalışmalarına yeterince katkı sunuyor mu?’ sorusuna ilişkin müdürlerin görüşlerine göre farklı kod başlıkları oluşmuştur. 4 ayrı kod başlığında toplamda 27 görüş bulunmaktadır. Halk eğitimi merkezi müdürlerinin görevini yürütürken ‘kurslar kişilerin sosyal, mesleki ve eğitimsel çalışmalarına yeterince katkı sunuyor mu?’ sorusuna ilişkin müdürlerin görüşlerine göre oluşan kodlar: katkı sağlıyor (11), araç-gereç, makine eksiklikleri (6), uygulama eksiklikleri (5), kursiyer kaynaklı (5)’ dir. Halk eğitimi merkezi müdürlerinin görüşlerine göre; halk eğitimi merkezi müdürlerinin ‘kursiyerlerin kurslar kişilerin sosyal, mesleki ve eğitimsel çalışmalarına yeterince katkı sunuyor mu?’ sorusuna ilişkin olarak en çok söylenen sorun katkı sağlıyordur. En az söylenen sorun ise kursiyer kaynaklıdır. Konuya ilişkin doğrudan müdür görüşleri aşağıda verilmiştir:

M16: “Kurslarımızın gerçekten öğrenmek için gelen kursiyerlere her anlamda katkı sağladığına inanıyorum. Hobi edindiriyor, iletişim ve sosyal ortam sayesinde içe kapanıklığı gideriyor. Kurslarda öğrendikleri becerilerle aile ekonomisine katkıda bulunuyorlar.”

M15: “Çok faydalı olduğunu görüyorum. Özellikle kadın kursiyerler için bir ev ortamı oluşuyor, sosyalleşmenin yanında eğitimlerini alıyorlar.”

M12: “Kesinlikle katkı sunuyor. Mesleki kurslara devam eden kursiyerlerden özellikle internet satışı üzerinden ciddi paralar kazananlar var. Kosgeb destekli terzi, kuaför, fırın ve balıkçı gibi iş yeri açan kursiyerlerimiz oldu.”

M3: “Mevcut kurum imkanları nedeniyle yeterli katkı sağlanamıyor. Özellikle mesleki kurslar noktasında pratik kısım için gerekli araç gereç olmadığından ve uygulamada eksiklikler yaşandığından tam verim alınamıyor.”

4.6. Altıncı Tema: Sorunlara İlişkin Strateji ve Öneriler

Halk eğitimi merkezi müdürlerinin karşılaştığı sorunlara ilişkin strateji ve öneriler teması ve bu temaya ilişkin kategoriler aşağıda Tablo 4.39’da verilmiştir.

Tablo 4.39: Halk Eğitimi Merkezi Müdürlerinin Karşılaştığı Sorunlara İlişkin Strateji ve Öneri Kategorileri

Kategoriler	f
Yönetsel sorunlara ilişkin strateji ve öneriler	27
Eğitim öğretim sorunlara ilişkin strateji ve öneriler	44
Mali sorunlara ilişkin strateji ve öneriler	46
Fiziksel sorunlara ilişkin strateji ve öneriler	42
Personel sorunlara ilişkin strateji ve öneriler	45
Toplam	204

Halk eğitimi merkezi müdürlerinin görevini yürütürken karşılaştığı sorunlara ilişkin strateji ve çözüm önerileri 5 kategoride toplanmıştır. Bu kategorilere ait kod başlıkları aşağıda tablolarda ayrı ayrı açıklanmıştır.

4.6.1. Yönetsel Sorunlara İlişkin Strateji ve Öneriler

Halk eğitimi merkezi müdürlerinin karşılaştığı yönetsel sorunlara ilişkin strateji ve öneriler kategorisine ait kodlar aşağıda Tablo 4.40’ da verilmiştir.

Tablo 4.40: Yönetsel Sorunların Giderilmesi İçin Strateji ve Çözüm Önerileri Kodları

Kodlar	<i>f</i>	%
Personel ve araç gereç temini	5	18.51
Mevzuat dışı talep olmaması	3	11.11
Müstakil bina	3	11.11
Eğitimler düzenlenmesi	3	11.11
İş birliği	2	7.41
Bürokrasinin azaltılması	2	7.41
Çözüm merkezi	2	7.41
Özerk yapı	2	7.41
Kursların yerele hitap etmesi	2	7.41
Ek ücret ve lojman	2	7.41
Tecrübeli personel	1	3.70
Toplam	27	100

Halk eğitimi merkezi müdürlerinin görevini yürütürken karşılaştığı yönetsel sorunların strateji ve çözüm önerilerine ilişkin müdürlerin görüşlerine göre farklı kod başlıkları oluşmuştur. 11 ayrı kod başlığında toplamda 27 görüş bulunmaktadır. Halk eğitimi merkezi müdürlerinin görevini yürütürken karşılaştığı yönetsel sorunların çözüm önerilerine ilişkin müdürlerin görüşlerine göre oluşan kodlar: personel ve araç-gereç temini (5), mevzuat dışı talep olmaması (3), müstakil bina (3), eğitimler düzenlenmesi (3), iş birliği (2), bürokrasinin azaltılması (2), çözüm merkezi (2), özerk yapı (2), kursların yerele hitap etmesi (2), ek ücret ve lojman (2), tecrübeli personel (1)' dir. Halk eğitimi merkezi müdürlerinin görüşlerine göre; halk eğitimi merkezi müdürlerinin görevini yürütürken yönetimsel sorunların çözüm önerilerine ilişkin olarak en çok istedikleri personel ve araç-gereç teminidir. En az istedikleri ise tecrübeli personeldir. Konuya ilişkin doğrudan müdür görüşleri aşağıda verilmiştir:

M20: “Yönetim kadrosunun eksiklerinin giderilmesi, paydaşların isteklerinin mevzuat dışı olması durumunda koordinasyonu sağlayacak bir çözüm merkezinin veya ulaşılabileceğimiz birinin olması tarafından sorunların anında çözülmesi gerekli.”

M17: “Yaygın eğitim kurumlarının kadrolu çalışan sayısının artırılması ve uygun eğitimlerin düzenlenerek yetişkin eğitimi hakkında bilgilendirilmeleri şarttır. Fiziki ortamların da buna uygun olması gerekmektedir.”

M16: “Halk eğitimi merkezleri bağımsız olmalı, kendi iş ve işlemlerinde sorumluluğu tek başına alabilmeli ve milli eğitim müdürlüklerinden ayrı olarak bir il müdürlüğü olmalıdır.”

4.6.2. Eğitim- Öğretim Sorunlarına İlişkin Strateji ve Öneriler

Halk eğitimi merkezi müdürlerinin karşılaştığı eğitim öğretim sorunlarına ilişkin strateji ve öneri kodları aşağıda Tablo 4.41’ de verilmiştir.

Tablo 4.41: Eğitim-Öğretim Noktasında Sorunların Giderilmesi İçin Strateji ve Çözüm Önerileri Kodları

Kodlar	f	%
Personel temini	8	18.18
Ödenek	6	13.64
Araç tahsisi	6	13.64
Reklam ve tanıtım	5	11.36
Müstakil bina	4	9.09
Bürokrasinin azaltılması	4	9.09
Mevzuatın düzenlenmesi	2	4.54
Özerk yapı	2	4.54
Yönetici eğitimleri	2	4.54
Eğiticilerin sertifikası	2	4.54
Kadrolu öğretmen	1	2.28
Hem’ler arası rotasyon	1	2.28
Protokollerin açık olması	1	2.28
Toplam	44	100

Halk eğitimi merkezi müdürlerinin görevini yürütürken eğitim öğretim noktasında karşılaştığı sorunların strateji ve çözüm önerilerine ilişkin müdürlerin görüşlerine göre farklı kod başlıkları oluşmuştur. 13 ayrı kod başlığında toplamda 44 görüş bulunmaktadır. Halk eğitimi merkezi müdürlerinin görevini yürütürken karşılaştığı eğitim öğretim noktasında sorunların çözüm önerilerine ilişkin müdürlerin görüşlerine göre oluşan kodlar: personel temini (8), ödenek (6), araç tahsisi (6), reklam ve tanıtım

(5), müstakil bina (4), bürokrasinin azaltılması (4), mevzuatın düzenlenmesi (2), özerk yapı (2), yönetici eğitimleri (2), eğitimcilerin sertifikaları (2), kadrolu öğretmen (1), hem'ler arası rotasyon (1), protokollerin açık olması (1)' dir. Halk eğitimi merkezi müdürlerinin görüşlerine göre; halk eğitimi merkezi müdürlerinin görevini yürütürken eğitim öğretim noktasında karşılaştığı sorunların çözüm önerilerine ilişkin olarak en çok söylenen sorun personel teminidir. En az söylenen sorun ise kadrolu öğretmen, hem'ler arası rotasyon, protokollerin açık olmasıdır. Konuya ilişkin doğrudan müdür görüşleri aşağıda verilmiştir:

M5: “Devletin ve Milli Eğitim Bakanlığı’ nın halkı mesleki anlamda halk eğitimi merkezlerine yönlendirmesi gerekiyor. Halk eğitimi merkezleri daha popüler hale getirilmelidir. Bu kadar önemli işler yaparken başta kendi yöneticilerimiz çalışmıyormuşuz gibi davranmamalı bize. Halk eğitimi merkezleri hak ettiği değeri görmeli.”

M10: “Yüzeysel olarak hazırlanan mevzuat ve yönetmeliklerin ülkenin genel yapısına uygun olarak il ve ilçe bazlı uygulanabilir bir şekilde yeniden yazılması gerekmektedir. Çünkü hiçbir kurum diğeriyle aynı imkân ve olanaklara sahip değil fakat iş tesisine gelince herkes aynı kefeye konuluyor.”

4.6.3. Mali Sorunlara İlişkin Strateji ve Öneriler

Halk eğitimi merkezi müdürlerinin karşılaştığı mali sorunlara ilişkin strateji ve önerileri kategorisine ait kodlar aşağıda Tablo 4.42’ de verilmiştir.

Tablo 4.42: Mali Sorunların Giderilmesi İçin Strateji ve Çözüm Önerileri Kodları

Kodlar	f	%
Ödenek	14	30.44
İşlevsel ödenek	13	28.26
Araç tahsisi	10	21.73
Teknik personel	3	6.52
Döner sermaye	3	6.52
Yerel yönetimlerin desteği	2	4.35
Müstakil bina	1	2.18
Toplam	46	100

Halk eğitimi merkezi müdürlerinin görevini yürütürken mali anlamda karşılaştığı sorunların strateji ve çözüm önerilerine ilişkin müdürlerin görüşlerine göre farklı kod başlıkları oluşmuştur. 7 ayrı kod başlığında toplamda 46 görüş bulunmaktadır. Halk eğitimi merkezi müdürlerinin görevini yürütürken karşılaştığı mali anlamda sorunların çözüm önerilerine ilişkin müdürlerin görüşlerine göre oluşan kodlar: ödenek (14), işlevsel ödenek (13), araç tahsisi (10), teknik personel (3), döner sermaye (3), yerel yönetimlerin desteği (2), müstakil bina (1)' dir. Halk eğitimi merkezi müdürlerinin görüşlerine göre; halk eğitimi merkezi müdürlerinin görevini yürütürken mali anlamda karşılaştığı sorunların çözüm önerilerine ilişkin olarak en çok söylenen sorun ödenektir. En az söylenen sorun ise müstakil binadır. Konuya ilişkin doğrudan müdür görüşleri aşağıda verilmiştir:

M16: *“Ödeneklerin zamanında, yeteri kadarıyla ve her kalemden gönderilmesi bizlerin işlerini daha hızlı ve verimli yapmamızı sağlayacaktır.”*

M19: *“Halk eğitimi merkezlerine gönderilecek ödeneklerin açılan kurs sayısı, kaydedilen kursiyer sayısı ve/veya ilçe nüfusuna oranlanarak gönderilmesi gerekmektedir. Küçük bir ilçeye büyük ilçelere aynı ödenek gönderilmemelidir. Bir de ödeneklerin her an kullanılabilir şekilde işlevsel olmaları gerekiyor. Her kalemden yeteri kadar, talep edilen miktar kadar hızlı gönderilmesi daha uygun olur. Bu şekilde kullanımı da rahat olacaktır.”*

4.6.4. Fiziksel Sorunlara İlişkin Strateji ve Öneriler

Halk eğitimi merkezi müdürlerinin karşılaştığı fiziksel sorunlara ilişkin strateji ve önerileri kategorisine ait kodlar aşağıda Tablo 4.43' te verilmiştir.

Tablo 4.43: Fiziksel Sorunların Giderilmesi İçin Strateji ve Çözüm Önerileri Kodları

Kodlar	<i>f</i>	<i>%</i>
Yeni müstakil bina	10	23.82
Ödenek	9	21.43
Uygun atölye/laboratuvar	9	21.43
Köy okullarının tadilatı	6	14.28
Her mahalleye kurs merkezi	5	11.90
Reklam ve tanıtım	3	7.14
Toplam	42	100

Halk eğitimi merkezi müdürlerinin görevini yürütürken fiziksel şartlar anlamında karşılaştığı sorunların strateji ve çözüm önerilerine ilişkin müdürlerin görüşlerine göre farklı kod başlıkları oluşmuştur. 6 ayrı kod başlığında toplamda 46 görüş bulunmaktadır. Halk eğitimi merkezi müdürlerinin görevini yürütürken karşılaştığı fiziksel şartlar anlamında sorunların çözüm önerilerine ilişkin müdürlerin görüşlerine göre oluşan kodlar: yeni müstakil bina (10), ödenek (9), uygun atölye ve laboratuvar (9), köy okullarının tadilatı (6), her mahalleye kurs merkezi açılması (5), reklam ve tanıtım (3)' tür. Halk eğitimi merkezi müdürlerinin görüşlerine göre; halk eğitimi merkezi müdürlerinin görevini yürütürken fiziksel şartlar anlamında karşılaştığı sorunların çözüm önerilerine ilişkin olarak en çok söylenen sorun yeni müstakil binadır. En az söylenen sorun ise reklam ve tanıtımdır. Konuya ilişkin doğrudan müdür görüşleri aşağıda verilmiştir:

M18: *“Kurum binalarının yeni ihtiyaçlara hizmet verecek şartlarda yeniden yapılması, dizayn edilmesi veya tamirat tadilatların bakanlığın göndereceği ödenek ile yönetimler tarafından yapılması gerekmektedir.”*

M20: *“Halk eğitimi merkezlerinin her ilçede bir tane olmasından dolayı merkezi bir konumda, müstakil binası ve muhtelif kurslara cevap verebilecek birimlerinin olması şarttır.”*

M3: *“Her mahalleye veya köye veya bunlar arasında merkezi bir noktaya halk eğitimi merkezlerine bağlı uygun kurs merkezleri yapılması, ihtiyaçlar için ödeneklerin gönderilmesi, müstakil binaların yapılarak ihtiyaçlara cevap verir hale getirilmesi gerekir.”*

4.6.5. Personel Sorunlarına İlişkin Strateji ve Öneriler

Halk eğitimi merkezi müdürlerinin karşılaştığı personel sorunlarına ilişkin strateji ve önerileri kategorisine ait kodlar aşağıda Tablo 4.44' te verilmiştir.

Tablo 4.44: Personel Sorunlarının Giderilmesi İçin Strateji ve Çözüm Önerileri Kodları

Kodlar	<i>f</i>	%
Yeterli personel	13	28.89
Nitelikli personel	11	24.44
Öğretmen ataması	8	17.77
Yönetici rotasyonu	5	11.11
Eğitici maaşları	4	8.89
Ücretli kurslar	2	4.45
Personelin kurumdan alınması	2	4.45
Toplam	45	100

Halk eğitimi merkezi müdürlerinin görevini yürütürken öğretmen, eğitici, kursiyer ve personel anlamında karşılaştığı sorunların strateji ve çözüm önerilerine ilişkin müdürlerin görüşlerine göre farklı kod başlıkları oluşmuştur. 7 ayrı kod başlığında toplamda 45 görüş bulunmaktadır. Halk eğitimi merkezi müdürlerinin görevini yürütürken karşılaştığı öğretmen, eğitici, kursiyer ve personel anlamında sorunların çözüm önerilerine ilişkin müdürlerin görüşlerine göre oluşan kodlar: yeterli personel (13), nitelikli personel (11), öğretmen ataması (8), yönetici rotasyonu (5), eğitici maaşları (4), ücretli kurslar (2), personelin kurumdan alınması (2)'dir. Halk eğitimi merkezi müdürlerinin görüşlerine göre; halk eğitimi merkezi müdürlerinin görevini yürütürken öğretmen, eğitici, kursiyer ve personel anlamında karşılaştığı sorunların çözüm önerilerine ilişkin olarak en çok söylenen sorun yeterli personeldir. En az söylenen sorun ise ücretli kurslar ve personelin kurumdan alınmasıdır. Konuya ilişkin doğrudan müdür görüşleri aşağıda verilmiştir:

M16: "Halk eğitimi merkezleri vatandaşın en fazla geldiği ve ziyaret ettiği kurumlardır. Aynı zamanda paydaşlar olarak da her kurumla iletişim halinde ortak faaliyetler yürütülmektedir. Bu nedenle personel sayısı ve niteliğinin artırılması gerekmektedir. Halk eğitimi merkezi yönetici kadrolarının kendi aralarında rotasyona tabi tutulması yetişmiş personelin kaybedilmemesi gerekli."

M15: “Halk eğitimi merkezlerinde bina büyüklüğüne, atölye sayısına ve kursiyer sayısına göre personel verilmelidir. Personeller kadın ve erkek olarak, kursların içeriğine göre görevlendirebilmek için verilmelidir.”

BEŞİNCİ BÖLÜM

TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu bölümde araştırmanın konusu olan halk eğitimi merkezi müdürlerinin karşılaştığı sorunlara ilişkin sonuçlara, tartışmalara ve analiz sonucu ortaya çıkarılan bulgulara yönelik önerilere yer verilmiştir. Araştırma Erzurum İli ile sınırlandırıldığından araştırmanın kapsamında toplam yirmi halk eğitimi merkezi müdürü vardır. Araştırma için yirmi halk eğitimi merkezi müdürüne ulaşılarak görüşme yapılmıştır.

Halk eğitimi merkezi müdürlerinin karşılaştığı zorluklara ilişkin müdürlerin görüşlerine göre 5 ayrı temada 32 sorun belirlenmiştir. Halk eğitimi merkezi müdürleri genel olarak yönetsel, eğitim öğretim, mali, fiziksel-coğrafi ve personel konularında sorunlar yaşamaktadır. Bu sorunların detaylarına inildiğinde sorunların daha karmaşık ve çok sayıda olduğu aynı zamanda çeşitlendiği ortaya çıkmaktadır. Müdürlerin sorun adı altında belirtmiş oldukları görüşleri genel olarak şu şekildedir; özellikle yönetmelik dışı istekler, personel eksikliği ve hayat boyu öğrenme alanının tanınmaması en fazla tekrarlanan sorunlardır. Yönetmelik dışı istekler, müdürlerin en çok şikayetçi oldukları sorunlardan birisidir. Kurum müdürleri, üst amirlerinden veya paydaşlardan gelen resmi prosedürlere, resmiyete ve mevzuata uygun olmayan istekleri karşılamakta zorlandıklarını ifade etmektedirler. Personel eksikliği boyutunda, iş yükünün fazlalığı ile mücadele edilirken personelinde eksik olması müdürler için önemli bir sorun haline gelmektedir. Türkoğlu ve Uça (2011) yapmış oldukları çalışmada, halk eğitimi merkezlerinde yeterli sayıda personel olmadığı bununla birlikte açılan kursların dışarıdan ek ders karşılığı görevlendirilen kişilerle yürütüldüğü, halk eğitim etkinlik ve faaliyetlerinin alanında uzman kişiler tarafından yerine getirilmediği ifade edilmiştir. Bu sonuç personel eksikliği bağlamında çalışmanın sonucunu desteklemektedir. Üst yöneticilerin alanı tanımaması boyutunda yöneticilerin mevzuatı ve iş yükünü öğrenene kadar geçen sürede kendilerini yeterince anlamamaları, kuruma atanan müdür yardımcılarının alanı tanınması, çalışma şartlarına ayak uydurması bir süreç gerektirdiğinden bu durum kurum müdürleri için sorun oluşturmaktadır. Kursiyer devamsızlıkları, kursiyerlerin kurslara düzenli devam etmemeleri eğitim sürecini ve planlamalarını etkileyen bir diğer sorun olarak belirtilmektedir. Nüfus azlığı, hizmet verilen bölge için kurs sayısı, planlamalar ve kursların verimliliği bakımından istenilen sonuçların alınması anlamında sorun teşkil

edebilmektedir. İş yoğunluğu olarak müdürler görüşlerinde, sürekli yoğun iş temposuna maruz kaldıklarını ifade etmektedirler. Ekonomik sebeplerden dolayı zorlandıklarını söyleyen müdürler, ekonomik koşulların görevlerini negatif yönde etkileyen bir unsur olduğunu vurgulamaktadır. Karbeyaz, Yurtsever ve Düzgünce (2023) çalışmalarında gelen ödeneklerin yetmediği, araç gereç eksikliklerinin yaşandığı, halk eğitimi merkezi öğretmenlerinin ücretinin az olması, kurslarda ısınma sorunları yaşadıkları, kursiyerlerin devamsızlıkları gibi sonuçlara ulaşımlardır. Müdürler bazı kursların amaç dışı açılması veya açılmaya zorlanması ile ilgili olarak sorunlarla karşılaştıklarını söylemiştir. Ayrıca müdürler; halkın eğitim konularına duyarsız kaldığını, personel eğitimlerinin düzenli şekilde yapılması gerekliliğini, personel maaşlarının azlığını ve fiziki şartların yeterli olmadığını ifade etmektedirler. Nazlı ve Özer (2021) yaptıkları çalışmada halk eğitimi merkezi müdürlerinin; paydaşlar, mevzuat, fiziki yetersizlikler, öğreticilerin eksiklikleri, kursiyerler ve denetimlerde yaşanan sorunlar gibi farklı başlıklarda sorunları dile getirdikleri sonucuna ulaşmıştır. Benzer bir çalışmada Selçuk (2017) ödeneklerin az olması, fiziki şartların yetersizliği, personel eksikliği, kursların işlevsel olmaması gibi sorunlardan bahsetmiştir. Yapılan çalışmaların bulguları ile bu çalışmanın bulguları arasında, hayat boyu öğrenme alanında yaşanan zorluklar ve karşılaşılan sorunlar bağlamında birbirlerine destekler içerikte sonuçlara ulaşılmıştır. Serençelik (2005) çalışmasında hem örgün hem de yaygın eğitim alanlarında çalışan eğitimcilerin kurumsal, yönetsel, ücret, mesleki, iletişim ve motivasyon alanlarında sorunlar yaşadığını tespit etmiştir.

Halk eğitimi merkezi müdürlerinin görevini yürütürken karşılaştığı genel sorunlara verdikleri çözüm önerilerine ilişkin müdürlerin görüşlerine göre farklı başlıklar oluşmuştur. Halk eğitimi merkezi müdürlerinin görevini yürütürken karşılaştığı sorunlara verdikleri çözüm önerilerine ilişkin müdürlerin görüşlerine göre bürokrasinin işleri uzatması gerekçesiyle azaltılması ve/veya kaldırılması, yeterli sayıda personel atamasının yapılması, yeterli ve işlevsel bir ekonomik desteğin olması, milli eğitim müdürlükleriyle iş birliği içerisinde çalışılmasının sağlanması, tanıtım faaliyetlerinin yeterli düzeyde yapılması, sürekli değişikliklere gidilmemesi ve üst yönetimin alanda tecrübeli olması, halk eğitimi merkezleri arasında yönetici, öğretmen ve personel rotasyonu, hayat boyu öğrenme toplantılarının gerçek anlamda yapılması kağıt üzerinde kalmaması, halk eğitimi merkezlerine araç tahsisi yapılması, kurumların müstakil binalarının olması ve tek başlarına kullanabilmeleri, yönetici ve

personellere eğitimlerin düzenli olarak sağlanmasıdır. Halk eğitimi merkezi müdürlerinin görüşlerine göre; halk eğitimi merkezi müdürlerinin görevini yürütürken karşılaştığı genel zorluklara verdikleri çözüm önerilerine ilişkin en çok söylenen sorun bürokrasinin kaldırılmasıdır.

5.1. Yönetimsel Sorunlara İlişkin Tartışma ve Sonuç

Halk eğitimi merkezi müdürlerinin yönetimsel sorunları; iş ortamı, paydaşlar ve çevre bağlamında ele alınmış, müdürlerin görüşlerine göre farklı sorun başlıkları oluşmuştur. Halk eğitimi merkezi müdürlerinin görevini yürütürken karşılaştığı yönetimsel sorunlara ilişkin müdürlerin görüşlerine göre; idari kadronun ve personelin eksikliği, yeni yöneticilerin mevzuat bilgisinin yetersizliği, bürokrasinin işleri yavaşlatması, farklı kurumlarla ortak bina kullanımı, mevzuatın bazı konularda açık olmaması, amirler ve/veya paydaşlardan gelen mevzuat dışı istekler, iş yükünün fazlalığı, üst yönetimlerin kurumlara değer vermemesi, paydaşların kurumlar üzerinden kendi reklamlarını yapmaları, halkın ilgisizliği ve nüfus azlığıdır. Halk eğitimi merkezi müdürlerinin görüşlerine göre; halk eğitimi merkezi müdürlerinin görevini yürütürken yönetimsel olarak en çok karşılaştığı sorun idari kadro ve personel eksikliğidir.

Berglund (2008) çalışmasında hayat boyu öğrenme alanında çalışan uzmanların ve onların amir pozisyonunda olan kişilerin bu alana yeterince önem vermediklerini tespit etmiştir. Yaygın eğitim alanında yapılan faaliyetlerde yaygın eğitim kurumlarının yalnız bırakıldığını ve desteklenmediğini vurgulamıştır.

Bıyık (2014) yönetimsel sorunlarla ilgili yaptığı çalışmasında ilkökul ve ortaokul müdürlerinin yönetimsel anlamda pek çok sorunla karşılaştığını ifade etmiştir. Müdürlerin yaşadığı sorunları eğitim, personel ve okul yönetimi olarak üç başlıkta toplayarak personel sorunlarının mevzuat ve üst yönetimlerle, okullardaki sorunlarının daha çok maddi yetersizliklerden kaynaklandığını tespit etmiştir.

Nazlı ve Özer (2021) çalışmalarında halk eğitim faaliyet ve etkinliklerinin planlanması ve yürütülmesinde yaşanan aksaklıkların bir kısmının mevzuat ve paydaşlardan kaynaklandığı ortaya çıkarmıştır. Paydaşlardan kaynaklanan sorunların temelinde halk eğitimi merkezlerine ve halk eğitimi faaliyetlerine yeterli önemin gösterilmemesi vardır. Aynı şekilde mevzuat konusunda da eğitici belirleme ve kurs açma gibi bazı konularda muğlak ifadeler olduğu ifade edilmiştir.

Tanır (2006) çalışmasında Millî Eğitim Bakanlığının politika olarak örgün eğitimi daha ön planda tutarak halk eğitimine daha az önem verdiğini söylemiştir. Çalışmasında katılımcıların az veya orta düzeyde halk eğitimine önem verildiğini düşündüklerini vurgulamıştır. Ültanır ve Ültanır (2005) yaptıkları çalışmada Millî Eğitim Bakanlığı, il ve ilçe içerisinde halk eğitimlerinin bulunduğu hiyerarşi ve konum itibarıyla etkili olmadıklarını söylemektedir. Özerk bir yapıya kavuşmaları daha etkili olmaları noktasında değerlendirilebilir.

Halk eğitimi merkezi müdürlerinin görevini yürütürken karşılaştığı yönetsel sorunların çözüm önerilerine ilişkin müdürlerin görüşlerine göre farklı başlıklar ortaya çıkmıştır. Halk eğitimi merkezi müdürlerinin karşılaştığı yönetsel sorunların çözüm önerilerine ilişkin görüşlerine göre; personel ataması yapılması ve araç-gereç temin edilmesi, mevzuat dışı talep olmaması, müstakil bina olması, yönetici ve eğitimcilerle eğitimler düzenlenmesi, diğer kurum ve kuruluşlarla iş birliği yapılarak imkanlarından faydalanılması, bürokrasinin azaltılması, kurum müdürlerinin kendi çabaları ile aşmadığı sorunlar için çözüm merkezi oluşturulması, halk eğitimi merkezlerinin özerk yapıya kavuşturulması, kursların yerele hitap etmesi, halk eğitimi merkezi öğretmenlerine yönelik ek ücret ve lojman ödemesi ile desteklenmeleri, yaygın eğitim alanında tecrübeli personelin bu alanda tutulmaya çalışılmasıdır. Halk eğitimi merkezi müdürlerinin görüşlerine göre; halk eğitimi merkezi müdürlerinin görevini yürütürken yönetsel sorunların çözüm önerilerine ilişkin olarak en çok tekrarlanan istekleri personel verilmesi ve araç-gereç teminidir.

5.2. Eğitim Öğretim Sorunlarına İlişkin Tartışma ve Sonuç

Halk eğitimi merkezi müdürlerinin eğitim-öğretim noktasında karşılaştığı sorunlara ilişkin müdürlerin görüşlerine göre farklı başlıklar oluşturulmuştur. Halk eğitimi merkezi müdürlerinin eğitim-öğretim noktasında karşılaştığı sorunlara ilişkin olarak; kursiyer kaynaklı, yaş, ilgisizlik, devam-devamsızlık, toplum baskısı gibi nedenlerle sorunlar yaşanmaktadır. Avşaroğlu (2019) yaptığı çalışmada ön yargılar ve toplum baskısı nedeniyle halk eğitimi hizmetine katılan kadınların sayısının az olduğunu ortaya çıkarmıştır. Ayrıca bir diğer çalışmada Selçuk (2017) kurslara kaydolan yaşlı kursiyerlerin devamsızlık konusunda daha fazla sorun yaşadığını ve bu konuda isteksiz davrandıklarını belirtmiştir. Eğitici kaynaklı olarak eğitici bulunamaması, eğitimcilerin görevlendirilememesi ve bilgi eksiklikleri sorunlara sebep olmaktadır. Araç gereç ve makine eksiklikleri kurum müdürlerinin eğitim öğretim noktasında

sorun olmaktadır. Kurs yeri bulunamaması, kurs yerlerinin ve atölyelerin kurs açmaya uygun olmaması sorunlardan bir diğeridir. Gelen ödeneklerin yetersiz oluşu birçok sorunun temelini oluştururken kurum müdürleri tarafından çözülemeyen bir sorun da bürokratik işlemlerin zaman ve iş yoğunluğu olarak yansımalarıdır. Denetim sorunları başlığı altında mevzuatı bilmeyen kişilerce yapılan yetersiz denetimler, devam sorunları, araba olmaması, kurs merkezlerinin dağınık olması ve eğiticilerin kurslara gereken özeni göstermemesinden kaynaklanmaktadır. Sabancı ve Rodoplu (2013) yaptıkları çalışmada, halk eğitimi merkezi yöneticilerinin yapılan denetimler ile ilgili yönetici ve öğretmenler açısından kişisel ve mesleki bir katkı sağlamadığı yönünde görüş belirtmişlerdir. Paydaşlardan kaynaklı sorunlar olarak yapılan çalışmalara önem verilmemesi, iş yükünü halk eğitimlere yüklemeye çalışmaları, mevzuat dışı işlem tesis edilmesinin istenmesi ve kendi reklamlarının ön planda olması gibi isteklerinin olmasıdır. Kurslardan ve mevzuattan kaynaklı olarak kurs sürelerinin uzun olması, yerele hitap eden işlevsel kurslar olmaması ve planlamaların yapılırken kursiyerlere dönük yapılamaması halk eğitimin reklam ve tanıtımının yeterince yapılmaması nedenleri ortaya çıkmıştır. Samancı ve Ocakçı (2013) çalışmalarında devletin, kurumların ve sivil toplum kuruluşlarının, gönüllü ve isteklilerin hayat boyu öğrenme faaliyetlerinin toplumda karşılık bulabilmesi için yeterli reklam ve tanıtım etkinliklerine yer vermesinin önemli olduğunu belirtmiştir. Bagnall (2009) yaşam boyu öğrenme alanında kurumların ve faaliyetlerin yeterince reklamının yapılmadığını ve bu konunun atlanmaması gereken öneme sahip olduğunu belirtmiştir.

Halk eğitimi merkezi müdürlerinin görevini yürütürken eğitim öğretim noktasında karşılaştığı sorunların çözüm önerilerine ilişkin müdürlerin görüşlerine göre farklı kod başlıkları oluşmuştur. Halk eğitimi merkezi müdürlerinin görevini yürütürken karşılaştığı eğitim öğretim noktasında sorunların çözüm önerilerine ilişkin müdürlerin görüşlerine göre; personel atamasının yapılması, ödeneklerin zamanında ve düzenli gönderilmesi, araç tahsis edilmesi, reklam ve tanıtım faaliyetlerine yeterince yer verilmesi, kurumların müstakil binalara sahip olması, bürokrasinin azaltılması, mevzuatta muğlak olan yerlerin yeniden düzenlenmesi ve kolaylıklar sağlanması, halk eğitimlerin özerk bir yapıya sahip hale getirilmesi, yönetici eğitimlerinin yapılması, eğiticilerin sertifika sorunlarının çözülmesi, kurumlara kadrolu öğretmen atamasının yapılması, yöneticiler için halk eğitimi merkezleri arasında rotasyon, protokollerin açık şekilde düzenlenmesidir.

5.3. Mali Sorunlara İlişkin Tartışma ve Sonuç

Halk eğitimi merkezi müdürlerinin açılan kurslarda mali noktada karşılaştığı sorunların neler olduğuna ilişkin müdürlerin görüşlerine göre farklı kod başlıkları oluşmuştur. Halk eğitimi merkezi müdürlerinin görevini yürütürken açılan kurslarda mali noktada karşılaştığı sorunlara ilişkin müdürlerin görüşlerine göre: ödenek yetersizliği, araç-gereç-makina eksiklikleri, temrinlik malzeme ihtiyacının karşılanamaması, bakım onarım giderlerinin olmamasıdır. Halk eğitimi merkezi müdürlerinin görüşlerine göre; halk eğitimi merkezi müdürlerinin görevini yürütürken açılan kurslarda mali noktada karşılaştığı sorunlara ilişkin olarak en çok söylenen sorun ödenek eksikliğidir. Dolanbay (2014) ve Türkoğlu ve Uça (2011) yaptıkları çalışmalarda halk eğitim merkezlerine yeterince ödenek gelmediği konusunda görüş belirtmişlerdir. Türkiye’ de Millî Eğitim Bakanlığına ayrılan bütçeden yüzde beş oranında halk eğitimi merkezlerine pay ayrıldığı ifade edilmiştir. Bu noktada halk eğitimi merkezi müdürlüklerinin faaliyetlerini daha etkili ve verimli hale getirebilmesi için aynı zamanda toplumsal olarak yaygın eğitimin daha işlevsel hale gelebilmesi için bütçenin artırılması ve gönderilen ödeneklerin yeterli ve düzenli gönderilmesi önerilmiştir. Özengi ve Şahan (2017) çalışmalarında halk eğitimi merkezi müdürlüklerinin ve kursiyerlerin ekonomik sıkıntılar yaşadığını ifade ederek, kursiyerlerin maddi açıdan sorunlar yaşaması, kurslara devam ederken temrinlik malzeme alamamalarına sebebiyet vermektedir. Çözüm önerisi olarak kursiyerlere ücret ve malzeme konusunda halk eğitimi merkezlerine ekonomik destek sağlanmalıdır.

Halk eğitimi merkezi müdürlerinin görevini yürütürken mali anlamda karşılaştığı sorunların çözüm önerilerine ilişkin müdürlerin görüşlerine göre farklı kod başlıkları oluşmuştur. Halk eğitimi merkezi müdürlerinin görevini yürütürken karşılaştığı mali anlamda sorunların çözüm önerilerine ilişkin müdürlerin görüşlerine göre: ödeneklerin yeterli ve düzenli gönderilmesinin yanı sıra işlevsel olmaları gerekmektedir. Belirli kalemlerde gönderilen ödeneklerin ihtiyaç olan farklı durumlara aktarılabilmesi ve her an kullanılabilmesi çok önemlidir. Kurumlara araç tahsisi yapılması denetlemeler ve diğer durumlarda kullanılabilmesi halk eğitimi müdürlüklerinin elini rahatlatacaktır. Aynı zamanda aracı olan halk eğitimi merkezi müdürlükleri için yakıt, bakım ve onarım, kasko ve sigorta giderleri için ödenek gönderilmelidir. Kurumlardaki makine-araç ve gereçler için teknik personel görevlendirilmesi bakım onarım konusunda

zaman kazandıracaktır. Halk eğitimi merkezlerinin döner sermayesinin olması kendi bütçelerini oluşturmalarının yanı sıra bakanlık bütçesine de katkı sağlayacaktır. Yerel yönetimlerin desteğinin sağlanması araç, makine ve diğer konularda faaliyetlerin etkinlik ve verimliliğini artıracaktır. Halk eğitimi merkezi müdürlerinin görüşlerine göre; halk eğitimi merkezi müdürlerinin görevini yürütürken mali anlamda karşılaştığı sorunların çözüm önerilerine ilişkin olarak en çok söylenen sorun ödenektir.

5.4. Fiziksel ve Coğrafi Sorunlara İlişkin Tartışma ve Sonuç

Halk eğitimi merkezi müdürlerinin açılan kurs merkezlerinin fiziksel şartları noktasında karşılaştığı sorunlara ilişkin müdürlerin görüşlerine göre farklı başlıklar oluşmuştur. Halk eğitimi merkezi müdürlerinin görevini yürütürken açılan kurs merkezlerinin fiziksel şartları noktasında karşılaştığı sorunlara ilişkin müdürlerin görüşlerine göre binaların uygun olmaması başlığı altında eski ve halk eğitim merkezi olmaya uygun olmayan, merkezden uzak, farklı kurumlarla birlikte kullanılan yapılarda hizmet verilmeye çalışılmasıdır. Yapısal eksiklikler yönünden ise altyapı yetersizlikleri ön plana çıkmaktadır. Kurumlarda atölye olmaması, atölye olmaya uygun olmayan sınıfların çevrilmesi veya yerlerin kullanılması, mevcut atölye olarak kullanılan yerlerin donatım eksiklikleri sorun oluşturmaktadır. Ayrıca bulunulan bölgenin kış şartları ve ulaşım açısından kurslar için dezavantaj oluşturduğu kışların uzun ve kar yağışlı olmasının yanında ulaşımı da etkilemesi kursiyerler açısından merkezlere ulaşamama gibi sorunlar ortaya çıkarmaktadır. Halk eğitimi merkezi müdürlerinin görüşlerine göre; halk eğitimi merkezi müdürlerinin görevini yürütürken açılan kurs merkezlerinin fiziksel şartları noktasında karşılaştığı sorunlara ilişkin olarak en çok söylenen sorun binaların uygun olmayışıdır. Ayas vd. (2007), Dolanbay (2014), Kazu (2007), Özengi ve Şahan (2017), Toktaş (2007) ayrı ayrı yaptıkları çalışmalarda halk eğitimi merkezlerinin fiziki mekanları ile ilgili birtakım sorunlarının olduğunu belirlemişlerdir. Mazlumoğlu ve Samancı (2019) çalışmalarında halk eğitimi merkezine devam eden kursiyerlerin kurslarda en fazla fiziksel şartlar noktasında sorun bildirdiklerini belirtmiştir. Sınıfların ve atölyelerin yetersiz olmasının yanında makine ve materyal eksikliklerinden de kaynaklı sorunları ifade etmişlerdir. Kurslar için fiziki mekanların yetersiz olmasının yanı sıra paydaşlar tarafından binaların alt katları, bodrumlar, kurumların kullanmadıkları uygun olmayan alanlar kurs yeri olarak tahsis edilmektedir (Türkoğlu ve Uça, 2011). Bu tarz yerlerde açılan kurslar halk eğitiminin imajına gölge düşürdüğü gibi kurslara kaydolan kişiler tarafından da tercih

edilmemektedir. Kursiyer sayısını etkileyen bir diğer konu da budur. Kurum dışında açılan kurslarda elektrik-su faturaları, kış şartlarında yakıt giderleri gibi ödenek gerektiren işlemler sorun teşkil etmektedir. Yazar ve Lala (2018) araştırmasında halk eğitimi merkezlerinin dersliklerinin küçük olmasından ve kafeterya kantin gibi alanların olmaması veya ihtiyaca cevap vermemesi gibi sorunlardan bahsederek binaların tasarlanırken yetişkinlerin ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde düzenlenmesini önermiştir.

Halk eğitimi merkezi müdürlerinin görevini yürütürken fiziksel şartlar anlamında karşılaştığı sorunların çözüm önerilerine ilişkin müdürlerin görüşlerine göre farklı kod başlıkları oluşmuştur. Halk eğitimi merkezi müdürlerinin görevini yürütürken karşılaştığı fiziksel şartlar anlamında sorunların çözüm önerilerine ilişkin müdürlerin görüşlerine göre: yeni müstakil binaların yapılması, ödeneklerin yeterli ve düzenli gönderilmesi, uygun atölye ve laboratuvar şartlarının sağlanması, mahalle ve köylerde kurs merkezi olarak kullanılan köy okullarının tadilatının yapılması, her mahalleye kurs merkezi açılması, reklam ve tanıtım faaliyetlerine yeterince yer verilmesidir. Halk eğitimi merkezi müdürlerinin görüşlerine göre; halk eğitimi merkezi müdürlerinin görevini yürütürken fiziksel şartlar anlamında karşılaştığı sorunların çözüm önerilerine ilişkin olarak en çok söylenen sorun yeni müstakil binadır. En az söylenen sorun ise reklam ve tanıtımdır.

5.5. Personel Sorunlarına İlişkin Tartışma ve Sonuç

Halk eğitimi merkezi müdürlerinin görevlerini yürütürken öğretmen, eğitici, kursiyer ve personel noktasında sorunlara ilişkin müdürlerin görüşlerine göre farklı başlıklar oluşmuştur. Halk eğitimi merkezi müdürlerinin görevini yürütürken öğretmen, eğitici, kursiyer ve personel sayısı noktasında karşılaştığı sorunlara ilişkin müdürlerin görüşlerine göre kadrolu öğretmen sayılarının yetersiz olduğu, bazı branşlarda birden fazla öğretmen varken ihtiyaç duyulan branşlarda öğretmen bulunamamasıdır. Ek ders karşılığı görevlendirilen eğitimcilerin ücretlerinin azlığı, kurum dışında görevlendirilmeleri ve sertifika sorunlarından dolayı eğitici bulma noktasında sorunlar yaşandığı belirtilmiştir. Eğitimcilerin yetişkin eğitimi alanında bilgi düzeylerinin yeterli olmadığını söyleyen kurum müdürleri eğitimler düzenlenmesi ve sertifika verilmesi görüşündedir. Bagnall (2009) hayat boyu öğrenme alanında çalışan eğitimcilerin eğitimlerinin sürekli yapılması ve halk eğitim faaliyetlerinin sürdürülebilir olması gerekliliğini belirtmiştir. Bahat (2013) çalışmasında yöneticilerin gözünden

eğiticilerin değerlendirilmesine göre eğiticilerin yetersizliği ön plana çıkmaktadır. Araştırmaya katılanların büyük bir çoğunluğu donanımlı olması gerektiğini belirterek teknoloji ve çağa ayak uydurma noktasında geri kaldıkları görüşündedirler. Ayrıca yetişkin eğitimi alanında bilgi düzeylerinin yetersiz olması eğiticilerin kendi aralarında ve kursiyerlerle sorunlar yaşamasına neden olmaktadır. Nazlı ve Özer (2021) eğiticiler bağlamında karşılaşılan sorunların eğiticilerin alanı tanımaması, bilgi yetersizliği ve mevzuattan kaynaklandığını belirtmiştir. Buna göre eğiticilerin eğitim düzeyinin düşük olması halk eğitimi merkezlerinde kullanılan bilişim sistemlerinin kullanamamasına sebebiyet vermektedir. Halk eğitimi merkezi kurslarının kursiyerlerin mesleki ve eğitimsel gelişimlerine katkıda bulduklarına inandıklarını söyleyen kurum müdürleri malzeme ve uygulama eksikliklerine rağmen kursiyerlerin sosyal, psikolojik ve ekonomik gelişimlerine destek olunduğunun altını çizmektedirler. Personel sayısı ve personelin niteliği bakımından halk eğitimi merkezi müdürleri personel sayısının azlığından ve personelin kalifiye olmamasından dolayı sorunlar yaşamaktadır. Halk eğitimi merkezi müdürlerinin görüşlerine göre; halk eğitimi merkezi müdürlerinin ‘personel sayınız yeterli mi?’ sorusuna ilişkin genel cevabı yetersizdir. Bahat (2013), Bayaltun (2017) ve Kavtelek (2014) yaptıkları çalışmalarda halk eğitimi merkezi yöneticilerinin kurum tarafından açılan kursların verimliliği konusunda olumlu düşüncelere sahip olduklarını ifade etmişlerdir. Bayaltun (2017) kurs sonunda başarılı kursiyerler için düzenlenen sertifikaların işe girişlerde kursiyerler tarafından kullanılması halk eğitimler için bir reklam aracıdır. Tanır (2006) çalışmasında halk eğitimlerde görevli kadrolu öğretmenlere öncelik verilerek kursların açıldığı, alanında yetersiz bilgiye sahip olan eğiticilere ikinci planda kurs açıldığı ve bu kurslar çeşitlerinin halkın ihtiyacını karşılayamadığını vurgulamıştır. Mazlumoğlu ve Samancı (2019) araştırmasında kurslardan yeterli verimin alınabilmesi için fiziksel şartların düzeltilerek devamsızlık konusunda önlemler alınması ve eğiticilerin niteliğinin artırılması gerektiğini söylemişlerdir.

Halk eğitimi merkezi müdürlerinin görevini yürütürken öğretmen, eğitici, kursiyer ve personel anlamında karşılaştığı sorunların çözüm önerilerine ilişkin müdürlerin görüşlerine göre farklı kod başlıkları oluşmuştur. Halk eğitimi merkezi müdürlerinin görevini yürütürken karşılaştığı öğretmen, eğitici, kursiyer ve personel anlamında sorunların çözüm önerilerine ilişkin müdürlerin görüşlerine göre; kurumlarda yeterli personel sayısının olmasıdır. Kuruma atanacak veya görevlendirilecek personelin aynı

zamanda nitelikli kalifiye eleman olması işlerimizi kolaylaştıracağı gibi bizlere zaman kazandıracaktır. Öğretmen atamasının yapılması, yönetici rotasyonu olması, eğitimcilerin eğitim düzeylerinin artırılarak maaşlarının yeniden düzenlenmesi, kursiyerlerin kurslara devam etmesi için ücretli kurslar düzenlenmesi ve kurum personellerinin kurumdan alınarak farklı kurumlara görevlendirilmesinin önüne geçilmesidir. Halk eğitimi merkezi müdürlerinin görüşlerine göre; halk eğitimi merkezi müdürlerinin görevini yürütürken öğretmen, eğitici, kursiyer ve personel anlamında karşılaştığı sorunların çözüm önerilerine ilişkin olarak en çok söylenen sorun yeterli personel sayısıdır.

5.6. Araştırmanın Anlattıkları

Yaygın eğitim alanı çok geniş ve çok büyük bir kitleye hitap etmektedir. Hayat boyu öğrenmenin etkinliğinin ve verimliliğinin artırılması toplumun sosyal, ekonomik ve refah seviyesine katkı sağlayacaktır. Cumhuriyetle birlikte yaygın eğitim alanında çalışmalar hız kazanmış, eksiklikler olmasına rağmen günümüzde de büyümeye devam etmektedir.

Çalışmada kurum müdürleri tarafından bildirilen sorunlar arasında çözülmesi için üstün çaba sarf edilmesini gerektiren hiçbir konu yoktur. Hatta bunlardan birçoğu yerel yöneticiler ve amirler tarafından çözüme kavuşturulabilecek niteliktedir. Kurum müdürleri tarafından en sık tekrarlanan sorunların başında gelen mevzuat, müstakil bina, ödenek ve personel atamaları Milli Eğitim Bakanlığı tarafından çözüme kavuşturulabilecekken, bildirilen diğer sorunlar vali, kaymakam ve milli eğitim müdürleri tarafından çözülebilecek niteliktedir.

Araştırmaya konu olan sorunlardan bir kısmının mali sebeplerden kaynaklandığı diğer bir kısmının da insan faktöründen kaynaklandığı ortaya çıkmaktadır. Araç gereç, malzeme, donatım, fiziksel eksiklikler vb. sorunların temelinde ödenek olmaması veya az olması yatmaktadır. Mali konuların çözümü için yerel yönetimlerden başlanarak bakanlığa kadar kurumların yardım ve desteği ile sorunların üstesinden gelinir. Personel niteliği, denetlemeler, devamsızlıklar, iş birlikleri gibi konularda yaşanan sorunların altında ise insan faktörü bulunmaktadır. Yaygın eğitimin gelişmesinin önündeki insan faktörü ise her kademedeki bireye verilecek eğitimler ve reklam çalışmaları ile aşılabilecek durumdadır.

Araştırmada, görüşme yapılan kurum müdürlerinden bazılarının kurumda ortaya çıkan ihtiyaç ve sorunları ikili ilişkileri sayesinde çözüme kavuşturduğu tespit edilmiştir. İletişimi güçlü, ifade, ikna ve konuşma kabiliyeti yüksek olan müdürlerin kurumlarında daha az sorunla karşılaştıkları, iletişim konusunda pasif olan kurum müdürlerinin daha fazla sorun bildirdikleri ortaya çıkmıştır. Aynı zamanda idari kadronun tam ve tama yakın olduğu veya çalışma ortamının, kurum kültürünün oluşturulduğu halk eğitimi merkezlerinde daha az sorun ifade edilmiştir.

Çalışmada kurum müdürleri tarafından bildirilen sorun sayısı ve içeriğine bakıldığında üst amirlerin ve yerel yönetimlerin halk eğitimi merkezlerine bakış açısının da bu konuda etkili ve önemli olduğu tespit edilmiştir. Milli eğitim müdürlerinin, kaymakamların ve belediye başkanlarının halk eğitim etkinlik ve faaliyetlerini önemsemesi ve destek olması noktasında sorunlar azalmakta veya çoğalmaktadır.

5.7. Öneriler

Müdürlerin görüşlerine göre oluşturulan temalar, kategoriler ve kodlar görevlerini yürütürken halk eğitimi merkezi müdürlerinin karşılaştığı sorunların çeşitliliği ve çözüm için yapılması gerekenleri ortaya koymaktadır. Bu bilgiler ışığında, halk eğitimi planlaması, politikaları ve halk eğitimlere destek sağlanması konularında üst makamlarca dikkate alınması gereken konular olarak çalışmalar yapılabilir.

- Hayat boyu öğrenme alanına ve hayat boyu öğrenme kurumlarına üst amirler ve iş birliği yapılan kurumlar tarafından gereken önem verilmediği daha fazla önem verilmesi gerektiği,
- Halk eğitimi merkezi müdürlerinin hafta sonu, yarıyıl ve yaz tatilleri de dahil olmak üzere 07:00-22:00 saatleri arasında yoğun bir iş temposu ve iş yükünün olduğu bu nedenle kendilerine gerekli desteğin sağlanması,
- Soruların genelinde eksik personel kadrosuyla çalıştıklarının bildirilmesi nedeniyle yeterli sayıda ve nitelikte personel görevlendirilmesinin yapılması,
- Kurumlar ödenek gönderilmesi ve ödeneklerin kullanımı noktasında sorunlar yaşadıkları için ödeneklerin zamanında ve yeterli ölçüde gönderilmesi aynı zamanda gönderilen ödeneklerin günlük ihtiyaçlarda göz önünde bulundurularak kullanımının kolaylaştırılması,

- Amirler ve mevzuattan kaynaklı sorunlar için gerekli seminer, bilgilendirme toplantılarının yapılması ve mevzuatın; işin mutfağında olan müdürlerin görüşleri alınarak değiştirilerek geliştirilmesi,
- Paydaşlar ve paydaşların istekleri bağlamında sorunlarla ilgili olarak üst yönetimler tarafından halk eğitimi merkezleri ve müdürleri desteklenmelidir, yaygın eğitim konusu ve mevzuat çerçevesinde paydaşlar bilgilendirilmelidir.
- Kurum müdürleri tarafından bürokrasinin işleri yavaşlatması olarak bildirilen evrak ve onay işlemlerinin sadeleştirilerek sürecin hızlandırılmasının sağlanması,
- Halk eğitimi merkezi müdürlüklerinin müstakil binalarının olmaması etkinlik ve faaliyetlerin istenilen düzeyde yapılamamasına sebep olduğu bildirilmekte bu bağlamda kurumların müstakil binalarının olması,
- Kurum binaları, atölye ve dersliklerde fiziksel sorunların olduğu ve fiziksel sorunlardan kaynaklı eğitim öğretimde kısıtlamalar yaşandığı sorun olarak bildirilmektedir bu noktada kurum binalarının, atölye ve dersliklerin yaygın eğitim faaliyetlerine uygun hale getirilmesi,
- Kurumlarda makine ve araç-gereç eksikliklerinin olduğu bu nedenle denetim, kursiyer devamsızlığı, istenilen kursların açılmaması gibi sorunlar yaşandığı bu nedenle eksikliklerin giderilmesi gerektiği,
- Yaygın eğitim alanının topluma ekonomik, sosyal ve psikolojik alanlarda katkı sağlayacağı bu nedenle reklam ve tanıtım faaliyetlerinin artırılması gerektiği,
- Kadrolu öğretmen sayılarının kurumlarda çok az düzeyde olduğu, kadrolu öğretmenlerin yetişkin eğitiminde usta öğreticilere oranla daha eğitimli olduğu ve daha uzun süre görev yaptıkları için kurumlarda daha çok görevlendirilmeleri gerektiği,
- Ek ders ücreti karşılığı görevlendirilen eğitimcilerin eğitim seviyeleri, bilgi düzeyleri ve ücretlerinin istenilen veya beklenen düzeyin altında kalması nedeniyle iyileştirme çalışmalarının yapılması,
- Denetleyicilerin alanı tanınması ve mevzuatı bilmelerinin yanında kurum şartlarına göre değerlendirme yapmaları,
- Kursiyerlerin devamsızlıkları konusunda sebeplerinin ortadan kaldırılmasına yönelik çalışmalar yapılması,

KAYNAKÇA

- Adabaş, N. (2019). *Yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında halk eğitim merkezlerinin önemine dair kursiyer görüşlerinin değerlendirilmesi* (Yüksek Lisans Tezi). Bartın Üniversitesi, Bartın.
- Akbaş, M. (2019). *Öğretmen görüşlerine göre yaygın eğitim yöneticilerinin etik liderlik davranışlarının incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). Harran Üniversitesi, Şanlıurfa.
- Akbaş, O. ve Özdemir S. M. (2002). Avrupa birliğinde yaşam boyu öğrenme. *Milli Eğitim Dergisi*, 155(156): 112-126.
- Aksoy, M. (2013). Kavram olarak hayat boyu öğrenme ve hayat boyu öğrenmenin avrupa birliği serüveni. *Bilig Dergisi*, 64: 23-48.
- Aktaş, T. (2007). *Yaygın eğitim kurum ve kuruluşlarının bilgisayar eğitimi programlarının değerlendirilmesi İzmit örneği* (Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Aktepe, V. (2014). Okul yöneticilerinin seçme ve yetiştirme uygulamalarına yönelik öğretmen ve yönetici görüşleri. *Turkish Studies*, 9(2): 89-105.
- Akyüz, Y. (2014). *Türk Eğitim Tarihi*. Ankara: Pegem Akademi.
- Albayrak, M. (1994). Millet mekteplerinin yapısı ve çalışmaları 1928-1935. *Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi*, 10: 29-45
- Altunay, N (2022). *Halk eğitim merkezi müdürlerinin liderlik davranışları ile öğrenen örgüt özellikleri arasındaki ilişki* (Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Arslanoğlu, M. (2016). *Bursa ili halk eğitim merkezlerindeki takı tasarımı eğitim programının incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Avrupa Komisyonu (2002). *European report on quality indicators of lifelong learning. Fifteen quality indicators. European commission report, directorate- general for education and culture, Brussels.*
<http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2002:0629:FIN:EN:PDF> adresinden 14/06/2023 tarihinde erişilmiştir.

- Avşaroğlu, G. (2019). *Aile eğitimi kurs programının öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi* (Yüksek Lisans Tezi.) Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Ayas, A., Akdeniz, A. R., Çepni, S., Aktekin, S., Odabaşı-Çimer, S., Sağlam-Arslan, A. (2007). Halk Eğitim Merkezlerinde Yürütülen Eğitimin Etkililiği Üzerine Bir Araştırma. *Türkiye’de Yaygın Eğitim Sisteminin Sorunları ve Çözüm Önerileri Sempozyumu*. Başkent Öğretmenevi, Ankara.
- Bagnall, R. G. (2009). *Lifelong learning as an idea for our times: An extended review. International Journal of Lifelong Education*, 28(2): 277–285.
- Bahat, İ. (2013). *Halk eğitimi merkezi yöneticilerinin hayat boyu öğrenme algısı* (Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Bakırcı, B. (2012). *Ortaöğretim kurumlarında çalışan öğretmenleri etkileyen örgütsel stres kaynakları nelerdir? (Edirne ili örneği)*. (Yüksek Lisans Tezi). Trakya Üniversitesi, Edirne.
- Baltacı, A. (2019). Nitel Araştırma Süreci: Nitel Bir Araştırma Nasıl Yapılır? *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5(2): 368-388.
- Baltacı, A. (2018). Nitel Araştırmalarda Örneklem Yöntemleri ve Örnek Hacmi Sorunsalı Üzerine Kavramsal Bir İnceleme. *Bitlis Eren Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(1): 231-274.
- Batur, M.S. (2020). *Halk eğitim merkezi müdürlerinin tükenmişlikleri ile iş yaşam dengeleri arasındaki ilişki*. (Yüksek Lisans Tezi). Siirt Üniversitesi, Siirt.
- Bayaltun, M. (2017). *Milli eğitim bakanlığına bağlı hayat boyu öğrenme kurumlarında görev yapan yöneticilerin ve öğretmenlerin hayat boyu öğrenmeye ilişkin algıları (Denizli ili örneği)*. (Yüksek Lisans Tezi). Pamukkale Üniversitesi, Denizli.
- Berglund, G. (2008). *On lifelong learning as stories of the present*. (Doktora Tezi). Umeå University, Umea.
- Beycioğlu, K., Özer, N. ve Kondakçı Y. (2018). *Eğitim Yönetiminde Araştırma*. Ankara: Pegem.
- Bıyık, E. (2014). *İlkokul/ortaokul müdürlerinin okul yönetiminde karşılaştıkları yönetsel sorunlar* (Yüksek Lisans Tezi). Okan Üniversitesi, Trabzon.

- Bilir, M. (2013). *Yetişkin/halk eğitiminin tarihsel gelişimi. İçinde A. Yıldız ve M. Uysal (Der). Yetişkin Eğitimi*. İstanbul: Kalkedon.
- Bozacı, H. (2012). *Türk ulusal ajansı tarafından desteklenen hayat boyu öğrenme projelerinde bilişim teknolojileri kullanım durumu* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Bahçeşehir Üniversitesi, İstanbul.
- Celep, C. (1995). *Halk Eğitimi*. Ankara: Pegem.
- Ceviz, H. K. (2022). *Halk Eğitim Merkezi kursiyerlerinin umutsuzluk ve sürekli kaygı düzeyleri ile hayat boyu öğrenme eğilimleri ilişkisi* (Yüksek Lisans Tezi). Bartın Üniversitesi, Bartın.
- Çakır, H. (2019). *Hayat boyu öğrenme kurum müdürlerinin öğretimsel liderlik rolleri: Bir karma yöntem araştırması* (Yüksek Lisans Tezi). Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Rize.
- Çankaya, N. (2019). *Halk eğitim merkezlerinde eğitim alan yetişkinlerin motivasyonuna etki eden unsurların incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). Kocaeli Üniversitesi, Kocaeli.
- Çatal, T. (2019). *Geçmişten günümüze Türkiye’de yaşam boyu öğrenme* (Yüksek Lisans Tezi). Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Demiralay, R. ve Karadeniz Ş. (2008). İlköğretimde Yaşam Boyu Öğrenme İçin Bilgi Okuryazarlığı Becerilerinin Geliştirilmesi. *Cypriot Journal of Educational Sciences*, 2(6): 89-119.
- Dolanbay, T. (2014). *Hayat boyu öğrenme sürecinde halk eğitimi merkezlerinin yaşadığı yönetsel sorunlar* (Yüksek Lisans Tezi). Bartın Üniversitesi, Bartın.
- Duman, A. (2007). *Yetişkinler Eğitimi*. Ankara. Ütopya Yayınevi.
- Geray, C. (2002). *Halk Eğitimi*. Ankara: İmaj Yayınevi.
- Güleç, İ., Çelik, S. ve Demirhan, B. (2012). Yaşam Boyu Öğrenme Nedir? Kavamı ve Kapsamı Üzerine Bir Değerlendirme. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Dergisi*, 2(3): 34-48.
- Gündoğan, N. (2003). Avrupa Birliği’ne Üye Ülkelerde Bir İstihdam Politikası Aracı Olarak Yaşam Boyu Öğrenme ve Bazı Örnek Program ve Uygulamalar. *Kamu-İş İş Hukuku ve İktisat Dergisi*, 7(2): 2-15.

- Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü, (2018). *Hayat Boyu Öğrenme Portalı*.
<https://hbogm.meb.gov.tr/portal/index.php?page=28> adresinden 20/09/2023 tarihinde erişilmiştir.
- Kafalı, Ç. (2019). *Halk eğitim merkezinde elektrik eğitimine katılan öğrencilerle eğitim sürecinin değerlendirilmesi (Suruç Halk Eğitim Merkezi örneği)* (Yüksek Lisans Tezi). Ömer Halisdemir Üniversitesi, Niğde.
- Karakuş Yıldız, B., ve Taş, A. (2023). Hayat Boyu Öğrenmeye Katılımın Yaygın Eğitim Kursları Bağlamında İncelenmesi. *Millî Eğitim Dergisi*, 52 (239): 2335-2356.
- Karbeyaz, A., Yurtsever, İ. ve Düzgünce, A. (2023). Halk Eğitimi Merkezlerinde Çalışmış Öğretmenlerin Yaşadığı Sorunlar ve Çözüm Yolları. *Social Sciences Studies Journal*, (110): 6501-6516.
- Kavtelek, C. (2014). *Hayat boyu öğrenme kurum yöneticilerinin hayat boyu öğrenmeye ilişkin algıları ve görüşleri*. (Yüksek Lisans Tezi). Cumhuriyet Üniversitesi, Sivas.
- Kaya, Y. K. (2010). *İnsan Yetiştirme Düzenimiz: Politika-Eğitim-Kalkınma*. Ankara: Pegem Akademi.
- Kazu, İ. Y. (2007, Haziran). Yetişkinler Mesleki Eğitiminde Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri. *Türkiye’de Yaygın Eğitim Sisteminin Sorunları ve Çözüm Önerileri Sempozyumu*. Başkent Öğretmenevi, Ankara.
- Kılıç, E. (1981). *Halk eğitiminde kuram ve uygulama*. Ankara: Todaie.
- Kıncal, R. Y. (2010). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Knowles, M. S. (1973). Sequential research needs in evolving disciplines of social practice. *Adult Education*, 23(4): 298-303.
- Kömürlü, F. ve Özmen, F. (2010). Eğitim örgütlerine yönetici seçme ve atamada yaşanan sorunlar ve yönetici görüşleri temelinde çözüm önerileri. *Sosyal ve Beşerî Bilimler Dergisi*, 2(1): 26-33.
- Kurt, İ. (2000). *Yetişkin Eğitimi*. Ankara: Nobel.
- Laal, M. ve Salamati, P. (2012). Lifelong learning; why do we need it?. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, (31): 399-403.

- Mazlumoğlu, M. ve Samancı, O. (2019). Halk eğitim merkezlerinde çalışan öğretmen ve yöneticilerin yetişkin eğitime ilişkin görüşleri. *The Journal of Academic Social Science Studies*, (74): 73-87.
- Millî Eğitim Bakanlığı (2023). *Millî Eğitim İstatistikleri*. <https://istatistik.meb.gov.tr/OgrenciSayisi/Index> adresinden 05/05/2023 tarihinde erişilmiştir.
- Millî Eğitim Bakanlığı (2023). *Hayat Boyu Öğrenme e-Yaygın sistemi*. <https://e-yaygin.meb.gov.tr/login.aspx> adresinden 26/11/2023 tarihinde erişilmiştir.
- Millî Eğitim Bakanlığı (2022). *Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü*. <https://hbogm.meb.gov.tr> › moduler programlar adresinden 05/12/2022 tarihinde erişilmiştir.
- Millî Eğitim Bakanlığı (2022). *Aile Okulu*. <https://aileokulu.meb.gov.tr/> adresinden 01/11/2023 tarihinde erişilmiştir.
- Millî Eğitim Bakanlığı (2021). *Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Eğitim Kurumlarına Yönetici Seçme ve Görevlendirme Yönetmeliği*. <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2021/02/20210205-1.htm>
- Millî Eğitim Bakanlığı (2019). *Mesleğim Hayatım*. <https://meslegimhayatim.meb.gov.tr/> adresinden 07/09/2023 tarihinde erişilmiştir.
- Millî Eğitim Bakanlığı (2018). *Hayat Boyu Öğrenme Kurumları Yönetmeliği*. <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=24507&MevzuatTur=7&MevzuatTertip=5> adresinden 06/12/2022 tarihinde erişilmiştir.
- Millî Eğitim Bakanlığı (2017). *Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü 2017 Yılı İzleme ve Değerlendirme Raporu*. <https://hbogm.meb.gov.tr/dosyalar/izlemedegerlendirmerapor/2017/mobile/index.html#p=23> adresinden 10/08/2023 tarihinde erişilmiştir.
- Millî Eğitim Bakanlığı (2015). <https://www.meb.gov.tr/okullar-hayat-olsun/haber/7949/tr> adresinden 11/09/2023 tarihinde erişilmiştir.
- Millî Eğitim Bakanlığı (2013). *Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği*. https://ogm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2016_11/03111224_ooky.pdf adresinden 06/09/2023 tarihinde erişilmiştir.

- Millî Eğitim Bakanlığı (2006). *Mesleki Eğitim ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi (MEGEP) Türkiye'nin başarısı için itici güç: Hayat boyu öğrenme politika belgesi*. Ankara.
- Mundhe, E. ve Chavan, P. (2022). *Lifelong Learning: Issues and Challenges*. Hadapsar.
- Mücevher, M. H. ve Erdem, R. (2019). Başarılı yönetici ve yöneticilik: kavramsal bir çerçeve. *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 34: 48-77.
- Nazlı, K. ve Özer, N. (2021). Yöneticilerinin gözünden halk eğitimi merkezlerinde karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22(2): 1421-1451.
- Önemli, E. (2020). *Bir halk eğitim merkezindeki kadın kursiyerlerin fiziksel aktivite düzeyleri fiziksel aktiviteye ilişkin görüşleri ve egzersiz davranışı değişim aşamalarının belirlenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). Üsküdar Üniversitesi, İstanbul.
- Öz, H. (2019). Veri temelli okul yöneticisi seçme, yetiştirme ve görevlendirme modeli. *Sosyal Bilimler ve Eğitim Dergisi*, 2(2): 311-334.
- Özengi, M. ve Şahan, G. (2017). Halk eğitimi merkezlerinin kursiyer görüşlerine göre durum değerlendirilmesi: Amasra örneği. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 10(2): 345-361.
- Özkorkmaz, M. A. (2016). *Türkiye'de Halk Eğitim Merkezi müdürlerinin yaşam boyu öğrenme yeterlik algıları* (Yüksek Lisans Tezi). Sakarya Üniversitesi, Sakarya.
- Parlar, H. (2012). Bilgi toplumu, değişim ve yeni eğitim paradigması. *Yalova Sosyal Bilimler Dergisi*, 2(4): 193-209.
- Pelit, A. (2013). *Okul Yöneticilerinin yetiştirilmesine ve atanmasına ilişkin benimsenen modellerin karşılaştırılması (Türkiye, Fransa, Danimarka ve İngiltere Örneği)* (Yüksek lisans tezi). Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Sabancı, A. ve Rodoplu, D. E. (2013). Halk eğitim merkezlerinin denetiminde karşılaşılan sorunlar. *E-Uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 4(2), 61-77.

- Samancı, O. ve Ocakçı. E. (2017). Hayat Boyu Öğrenme. *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(24): 711-722.
- Selçuk, M. (2017). *Halk eğitimi merkezlerinin karşılaştığı sorunlar* (Yüksek Lisans Tezi). Pamukkale Üniversitesi, Denizli.
- Selçuk, N. (2020). *Halk eğitimi merkezlerinde düzenlenen kurslara katılan kursiyerlerin yaşam boyu öğrenme eğilimleri, katılım amaçları ve memnuniyetlerinin değerlendirilmesi (Erzincan örneği)* (Yüksek Lisans Tezi). Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Erzincan.
- Smethurst, R. (1995). Education: A Public or Private Good? *RSA Journal* 143: 33-45.
- Serençelik, İ. (2005). *Halk eğitim merkezlerinde Millî Eğitim Bakanlığı ve sivil toplum kurumları tarafından verilen kurslara katılan eğitimcilerin, sorun alanları, çözüm önerileri, geleceğe yönelik beklentileri ve iş doyumlarının araştırılması*. (Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Şeker, Y. (2010). *İstanbul ili Anadolu yakası halk eğitim merkezi yöneticilerinin kişisel özellikleri ile iş tatminleri arasındaki ilişki* (Yüksek Lisans Tezi). Yeditepe Üniversitesi, İstanbul.
- Tanır, M. (2006). *Türkiye’de halk eğitim hizmetlerinin yönetimi ve halk eğitim merkezlerinin etkililiği üzerine alan araştırması* (Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Tekin, M. (1991). Dünya’da ve Türkiye’de halk eğitimi alanının temel sorunları. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 24(1): 1-13.
- Tobias, R. (1999). Kapsamlı bir ulusal yeterlilikler çerçevesi (retorik ve gerçeklik) kapsamında yaşam boyu öğrenme. *Uluslararası Yaşam Boyu Eğitim Dergisi*, 18(2): 110-118.
- Toktaş, P. (2007, Haziran). Halk Eğitim Merkezlerinde Yaşanan Sorunlara İlişkin Kursiyer Görüşleri (Ankara Örneği). *Türkiye’de Yaygın Eğitim Sisteminin Sorunları ve Çözüm Önerileri Sempozyumu*. Başkent Öğretmenevi, Ankara.
- Tortop, Ö. (2010). *Avrupa Birliği hayat boyu öğrenme temel yeterlik alanları: Türkiye durumu* (Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara.

- Turgut, H. G. (2018). *Halk eğitim merkezi bağlama eğitimi kurslarına katılan kursiyerlerin memnuniyet düzeylerinin belirlenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). Necmettin Erbakan Üniversitesi, Konya.
- Türkiye Hayat Boyu Öğrenme Strateji Belgesi ve Eylem Planı 2014-2018, *Hayat Boyu Öğrenme Eylem Planı*, T.C. Millî Eğitim Bakanlığı, Ankara.
- Türkkan, A. (2019). *Halk eğitimi merkezi yönetici ve öğretmenlerinin hayat boyu öğrenme algısı ile mesleki doyum arasındaki ilişki* (Yüksek Lisans Tezi). Sabahattin Zaim Üniversitesi, İstanbul.
- Türkoğlu, A. ve Uça, S. (2011). Türkiye’de halk eğitimi: tarihsel gelişimi, sorunları ve çözüm önerileri. *Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2(2): 48-62.
- Türnüklü, D. A. (2000). Eğitimbilim Araştırmalarında Etkin Olarak Kullanılabilecek Nitel Bir Araştırma Tekniği: Görüşme. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 24(24): 543-559.
- Urhan, N. (2020). Hayat Boyu Öğrenme: Avrupa Birliği ve Türkiye Karşılaştırması. *Çalışma ilişkileri dergisi*, 1: 18-45.
- “Usta Öğretici ve Kursiyerler, Koronavirüs Mücadelesine 7 Milyon Maske İle Destek Oldu”, <https://www.meb.gov.tr/usta-ogretici-ve-kursiyerler-koronavirus-mucadelesine-7-milyon-maske-ile-destek-oldu/haber/20749/tr> [07.10.2023].
- Ültanır, E. ve Ültanır, G. (2005). Estonya, İngiltere ve Türkiye’de yetişkinler eğitiminde profesyonel standartlar. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(1), 1-23.
- Yanar, H. (2011). *Afyon ili halk eğitim merkezindeki takı tasarımı dersinin incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Yazar, T., ve Lala, Ö. (2018). Evaluation Of The Problems Encountered İn Public Education Centers. *Eurasian journal of educational research*, 18(76): 125-146
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2008). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin.
- Yılmaz, L. (2010). *Halk eğitimi merkezi yöneticilerinin dönüşümcü liderlik özellikleri* (Yüksek Lisans Tezi). Maltepe Üniversitesi, İstanbul.

Yılmaz, Ş. (2015). *Halk eğitim merkezi yöneticilerinin liderlik davranışları ile çalışanların motivasyon düzeyleri arasındaki ilişki* (Yüksek Lisans Tezi). Aydın Üniversitesi, İstanbul.

Yin, R. K. (2003). *Case Study Research Design and Methods*. London: Sage Publications

EKLER

EK1

Evrak Tarih ve Sayısı: 17.04.2023-E.51285

T.C.
İSTANBUL SABAHATTİN ZAİM ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
ETİK KURULU BAŞKANLIĞI

Sayı : E-20292139-050.01.04-51285
Konu : Etik Kurul Kararları

Sayın Yusuf GÜRSOY
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Eğitim Yönetimi Tezli Yüksek Lisans
Programı Öğrencisi

"Halk Eğitimi Merkezi Müdürlerinin Karşılaştıkları Sorunlar: Erzurum İli Örneği" başlıklı araştırmanız, kurulumuzun 29.03.2023 tarihli ve 2023/03 sayılı toplantısında değerlendirilerek araştırmanızın etik açıdan uygun bulunduğuna katılanların oy birliği ile karar verilmiştir.

Bilgilerinize rica ederim.

Prof. Dr. Kadir CANATAN
Kurul Başkanı

Ek:28-Yusuf Gürsoy Etik Onay Belgesi (1 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu : *BS4YVNDHR* Pin Kodu : 60632
Adres : Halkalı Caddesi No: 281 Küçükçekmece/İstanbul
Telefon: 444 97 98 Faks: +90 (212) 693 82 29
e-Posta: bilgi@izu.edu.tr Web: www.izu.edu.tr
Kep Adresi: izu@hs01.kep.tr

Belge Takip Adresi : <https://ebys.izu.edu.tr/enVision/Dogrula/0N3>

Bilgi için: Zeynep Funda TEZ
KURTULUŞ
Unvanı: Yemimli Katip
Tel No: +902126929606

T.C.
İSTANBUL SABAHATTİN ZAİM ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
ETİK KURULU

ETİK ONAY BELGESİ

Tarih	29.03.2023
Sayı	2023/03
Araştırmanın Niteliği	Yüksek Lisans Tezi
Araştırmanın Adı	<i>Halk Eğitimi Merkezi Müdürlerinin Karşılaştıkları Sorunlar: Erzurum İli Örneği</i>
Sorumlu Araştırmacının Adı Soyadı	Yusuf GÜRSOY
Danışman Adı Soyadı	Prof. Dr. Kaya YILDIZ
Karar	UYGUNDUR

(İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Etik Kurulu'nun kararı tavsiye niteliğinde olup, Üniversitemizle ilgili etik ilkelerinin belirlenmesi ve değerlendirilmesi amacını taşımaktadır.)

(Katıldı)

Prof. Dr. Kadir CANATAN
Başkan

(Katıldı)

Prof. Dr. Mehmet Emin KÖKTAŞ
Başkan V.

(Katıldı)

Prof. Dr. Mustafa ATEŞ
Üye

(Katıldı)

Prof. Dr. Beytullah KAYA
Üye

(Katıldı)

Prof. Dr. Ayşe Nefise BAHÇECİK
Üye

(Katıldı)

Prof. Dr. Yahya Kemal YOĞURTÇU
Üye

(Katıldı)

Av. Bilal ŞAMAT
Üye

Kurul Yeminli Kâtibi

Zeyneb Funda TEZ KURTULUŞ

EK2

T.C.
ERZURUM VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : E-36648235-605.01-75515250
Konu : Tez Uygulama İzni (Yusuf GÜRSOY)

03/05/2023

VALİLİK MAKAMINA

İlgi: Oltu Kaymaklığı(İlçe MEM)'nin 28/04/2023 tarihli ve E.75289457 sayılı yazısı.

İlgi yazı gereği; Oltu ilçesine bağlı Bilim Sanat Merkezinde Müdür Yardımcısı olarak görev yapan Yusuf GÜRSOY tarafından Prof. Dr. Kaya YILDIZ danışmanlığında Eğitim Yönetimi alanında yürütmüş olduğu tez çalışması kapsamında yapılması planlanan "*Halk Eğitim Merkezi Müdürlerinin Karşılaştıkları Sorunlar Erzurum İl Örneği*" isimli uygulama çalışması için izin talebinde bulunulmuştur.

İlgi yazı ve ekleri, Bakanlığımızın 21.01.2020 tarihli ve E.1563890 (2020/2) sayılı genelgesi çerçevesinde Komisyonumuzca incelenmiş olup; "*Araştırmaların, Eğitim Öğretim Faaliyetlerini Aksatmayacak Şekilde, gönüllük esastıyla ve varsa veli onay belgesinin onaylatılması*" ve komisyon kararlarında belirtilen veri toplama araçlarının kullanılarak uygulama çalışmalarının yapılması, yapılan çalışmalarının sonuçlarının birer örneğinin Müdürlüğümüz, Strateji Geliştirme Şube Müdürlüğü (AR-GE Birimi)'ne gönderilmesi ve çalışmaların bir eğitim öğretim yılına kapsayacak şekilde yapılması Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görüldüğü takdirde olurlarınıza arz ederim.

Mücahit KORKUT
İl Millî Eğitim Müdür V.

OLUR
Lokman DÜZGÜN
Vali a.
Vali Yardımcısı

Ek: İlgi Yazı (1 Adet Dosya)

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.
Adres : Muratpaşa Mah. Yönetim Cad. Hükümet Konağı İl MEM kAT:3 Belge Doğrulama Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/meb-ebys>
Bilgi için: H.TEMEL
Telefon No : 0 (442) 234 48 00 Unvan : Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni
E-Posta: arge25@meb.gov.tr İnternet Adresi: erzurummem@meb.gov.tr Faks:4422351032
Kep Adresi : meb@hs01.kep.tr

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden 8567-8702-32a3-9459-005e kodu ile teyit edilebilir.

EK3

Sayın Müdürüm,

Halk Eğitimi Merkezi Müdürlerinin yaşadığı/karşılaştığı sorunlar ve bu sorunlara karşı çözüm önerileri saptamak amaçlı bir araştırma yapıyorum. Araştırma uygulamasına katılım tamamıyla gönüllülük esasına dayalı olmaktadır. Çalışmada sizden kimlik belirleyici hiçbir bilgi istenmemektedir. Cevaplar tamamıyla gizli tutulacak ve sadece tarafımdan değerlendirilecektir. Veriler sadece araştırmada kullanılacak ve üçüncü kişilerle paylaşılmayacaktır. Görüşmemizde size bazı sorular yöneltilecek yeri geldiğinde alternatif sorularla görüşmemiz detaylandırılabilir. Çalışma, kişisel rahatsızlık verecek sorular ve durumlar içermemektedir. Ancak, katılım sırasında sorulardan ya da herhangi başka bir nedenden rahatsız hissederseniz cevaplama işini yarıda bırakabilirsiniz. Cevaplamak istemediğiniz bir soru olursa cevap vermeyebilirsiniz. İstedığınız zaman görüşmeyi sonlandırabileceğiz. İzniniz dahilinde görüşmemiz kayıt altına alınacak ancak bu kayıtlar hiçbir şekilde paylaşılmayacak ve araştırma sonunda yok edilecektir. Elde edilen veriler sadece bu araştırma için kullanılacaktır. Katılımınız için teşekkür ederim.

1. Görevinizi yürütürken genel olarak bir zorluk yaşıyor musunuz?
-Sorunların giderilebilmesi için çözüm önerileriniz nelerdir?
2. Görevinizi yürütürken karşılaştığınız 'Yönetimsel' sorunlar nelerdir?
  - 2.1 İş ve iş ortamınızla ilgili yönetimsel sorunlar nelerdir?
  - 2.2 Paydaşlarınızla ilgili yönetimsel sorunlar nelerdir?
  - 2.3 Çevrenizle ilgili yönetimsel sorunlar nelerdir?-Sorunların giderilebilmesi için çözüm önerileriniz nelerdir?
3. Görevinizi yürütürken 'Eğitim – Öğretim' noktasında karşılaştığınız sorunlar nelerdir?
  - 3.1 Görevinizi yürütürken 'Okuma – yazma kurslarının açılması' noktasında karşılaştığınız sorunlar nelerdir?
  - 3.2 Görevinizi yürütürken 'Mesleki kurslarının açılması' noktasında karşılaştığınız sorunlar nelerdir?
  - 3.3 Görevinizi yürütürken 'Sosyal ve Kültürel kurslarının açılması' noktasında karşılaştığınız sorunlar nelerdir?
  - 3.4 Kurum dışında, mahalle ve köylerde açılan kurslar noktasında karşılaştığınız sorunlar nelerdir?

- 3.5 E-Yaygın sistemi üzerinde kurs/kurs sonu işlemlerinin yapılması konusunda yaşadığınız sorunlar nelerdir?
- 3.6 Sertifika basımı ve dağıtımı konusunda yaşadığınız sorunlar nelerdir?
- 3.7 Açık öğretim kurumları lise ve ortaokul iş ve işlemleri ile ilgili olarak yaşadığınız sorunlar nelerdir?
- 3.8 Sizin yaptığınız denetimler sırasında karşılaştığınız sorunlar nelerdir?
- 3.9 Sizin denetlenmeniz sırasında yaşadığınız sorunlar nelerdir?
- 3.10 Uygun yer ve zamanda yeterince denetim yapılabilir mi?
- 3.11 Denetimlerde eğitsel ve rehberlik amaçlı çalışmalara yer veriliyor mu?
- Sorunların giderilebilmesi için çözüm önerileriniz nelerdir?
4. Görevinizi yürütürken karşılaştığınız 'Mali-Ekonomik' sorunlar nelerdir?
- 4.1 Mali-Ekonomik anlamda 'Kurslar' konusunda karşılaştığınız sorunlar nelerdir?
- 4.1.1 Kurumda açılan kurslar?
- 4.1.2 Kurum dışında açılan kurslar?
- 4.2 Mali-Ekonomik anlamda kurslarda kullanılan 'temrinlik malzeme' konusunda karşılaştığınız sorunlar nelerdir?
- 4.3 Mali-Ekonomik anlamda 'Yönetim ihtiyaçları konusunda (büro malzemeleri vb.)' karşılaştığınız sorunlar nelerdir?
- 4.4 Mali-Ekonomik anlamda araba, araç-gereç vb. konusunda karşılaştığınız sorunlar nelerdir?
- Sorunların giderilebilmesi için çözüm önerileriniz nelerdir?
5. Görevinizi yürütürken karşılaştığınız 'Çevresel ve Fiziksel şartlar' ile ilgili sorunlar nelerdir?
- 5.1 Kurum binasının fiziksel şartları ile ilgili karşılaştığınız sorunlar nelerdir?
- 5.2 Atölye ve laboratuvarların fiziksel şartları ile ilgili karşılaştığınız sorunlar nelerdir?
- 5.3 Mahalle ve köylerde açılan kurs merkezlerinin fiziksel şartları ile ilgili karşılaştığınız sorunlar nelerdir?
- 5.4 Kurs yeri olarak planlanan kamu ve sivil kuruluşlara ait fiziki mekanların kullanımı konusunda yaşanan sorunlar?
- 5.5 Bulduğunuz bölgenin coğrafi koşullarından kaynaklı sorunlar nelerdir?
- Sorunların giderilebilmesi için çözüm önerileriniz nelerdir?

6. Görevinizi yürütürken 'Öğretmen, eğitici, kursiyer ve personel' konusunda karşılaştığınız sorunlar nelerdir?
- 6.1 Kadrolu öğretmen sayınız yeterli mi?
- 6.2 Ek ders ücreti karşılığı görevlendirilecek eğitici bulma noktasında karşılaştığınız sorunlar nelerdir?
- 6.3 Öğretmen ve/veya eğitimcilerin yetişkin eğitimi ile ilgili bilgi düzeyleri nedir?
- 6.4 Kurumunuzda personel sayısı ve niteliği konusunda sorun yaşıyor musunuz?
- 6.5 Kurslarda görevlendirilecek yardımcı personel konusunda sorun yaşıyor musunuz?
- 6.6 Devam-devamsızlık konusunda yaşanan sorunlar nelerdir?
- 6.7 Kursiyerler yönetim, eğitici ve diğer kursiyerlerle sorun yaşamakta mıdır?
- 6.8 Kurslar kişilerin sosyal, mesleki ve eğitimsel çalışmalarına yeterince katkı sunuyor mu?
- Sorunların giderilebilmesi için çözüm önerileriniz nelerdir?

Teşekkürler.

Yusuf GÜRSOY

ÖZGEÇMİŞ

Yusuf GÜRSOY

A. EĞİTİM

Yüksek Lisans:

2022-2024 İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Eğitim Yönetimi Anabilim Dalı
Eğitim Yönetim Bölümü, İstanbul

Lisans:

2014-2017 Anadolu Üniversitesi Kamu Yönetimi Bölümü, Eskişehir

2003-2007 Atatürk Üniversitesi Sınıf Öğretmenliği Bölümü, Erzurum

B. MESLEKİ DENEYİM

2007-2009 Erzurum/Oltu Orcuk İlkokulu – Müdür Yetkili Öğretmen

2009-2010 Hakkâri/Merkez Geçitli YBO – Öğretmen

2010-2023 Erzurum/Tortum Halk Eğitimi Merkezi – Öğretmen/Müdür Yardımcısı

2023- .... Erzurum/Oltu – Oltu Bilim ve Sanat Merkezi – Müdür Yardımcısı

C. YAYINLARI

2023 IV. İZÜ Lisansüstü Öğrenci Kongresi – Bildiri